

**ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ АГРАРЛЫҚ ЗЕРТТЕУ УНИВЕРСИТЕТІ
КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ**

**НЕКОММЕРЧЕСКОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО
«КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ АГРАРНЫЙ
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ»**

**«ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ ЖӘНЕ ЖЕР РЕСУРСТАРЫ» ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ «ЛЕСНОЕ ХОЗЯЙСТВО И ЗЕМЕЛЬНЫЕ ЛЕСНЫЕ РЕСУРСЫ»**

**ЭЛЕКТИВТІК ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ
КАТАЛОГ ЭЛЕКТИВНЫХ ДИСЦИПЛИН**

**«6В08302-ОРМАН РЕСУРСТАРЫ ЖӘНЕ ОРМАН ШАРУАШЫЛЫҒЫ»
«6В08302-ЛЕСНЫЕ РЕСУРСЫ И ЛЕСОВОДСТВО»
2025-2029 оқу жылына арналған
на 2025-2029 учебный год**

Алматы, 2025

Элективті пәндер каталогы ҚазҰАЗУ-нің академиялық сапа кеңесінің (хаттама №2, 19 наурыз 2025 ж.) және Ғылыми кеңесінің (хаттама №9, 26 наурыз 2025 ж.) шешімдерімен мақұлданған.

Каталог элективных дисциплин одобрен решением совета академического качества КазНАИУ (протокол №2 от 19 марта 2025г.) и Ученым Советом (протокол №9 от 26 марта 2025г.).

Құрастырған: Абдыров А.М., Сарсекова Д. Н., Жилкибаева Э.С., Кусаинова Ж. А.,
Нурлаби А.Е.
Составители: Абдыров А.М., Сарсекова Д. Н., Жилкибаева Э.С., Кусаинова Ж. А.,
Нурлаби А.Е.

АЛҒЫ СӨЗ

Элективті пәндер каталогы (ЭПК) Қазақстан Республикасы БҒМ 2022 жылдың 18 тамызында № 202 бұйрығымен бекітілген мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты мен Білім беру бағдарламасы негізінде Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университетінің оқу процесі мазмұны бөлімімен құрастырылды.

ЭПК білім алушыларға жеке білім траекториясын құру үшін элективті оқу пәндерін және ПОҚ таңдау мүмкіндігімен қамтамасыз етеді. Білім беру бағдарламаларының және ЭПК негізінде білім алушылар эдвайзерлердің көмегімен жеке оқу жоспарын әзірлейді.

Каталог кестесінде жалпы білім беру пәндері (ЖБП) циклінің міндетті, таңдау пәндері, базалық пәндер (БП), кәсіптік пәндер (КП) циклінің жоғары оқу орнының міндетті және таңдау пәндері мен оның баламасының формуляры келтіріледі. ЭПК формулярында пәндердің қазақ, орыс тілдеріндегі атаулары, пәннің қысқаша мазмұны, пререквизиттері мен постреквизиттері, ПОҚ аты-жөні, кредит саны мен курсты оқу семестрі көрсетілген.

ПРЕДИСЛОВИЕ

Каталог элективных дисциплин (КЭД) сформирован отделом содержания учебного процесса Казахского национального аграрного исследовательского университета в соответствии с утвержденным Государственным общеобязательным стандартом высшего образования. Приказ Министра науки и высшего образования Республики Казахстан от 18 августа 2022 года № 202.

КЭД обеспечивает обучающимся возможность в выборе элективных учебных дисциплин и ППС для формирования индивидуальной образовательной траектории. На основании Образовательной программы и КЭД обучающимися с помощью эдвайзеров разрабатываются ИУПы.

В таблице каталога приводятся дисциплины обязательного и элективного компонента цикла общеобразовательные дисциплины (ООД), вузовские и элективные дисциплины цикла базовые дисциплины (БД), профилирующие дисциплины (ПД) и формуляры элективных дисциплин с альтернативой цикла ООД, БД, ПД. В формуляре КЭД указаны названия дисциплин на казахском, русском языках с кратким описанием курса, пререквизитов, постреквизитов, ФИО руководителей программ, количества кредитов и семестров изучения.

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ - «6B08302 –Орман ресурстары және орман шаруашылығы»

Берілетін дәреже: «6B08302-Орман ресурстары және орман шаруашылығы» білім беру бағдарламасы бойынша ауыл шаруашылығы бакалавры

ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ПРОГРАММА: «6B08302 – Лесные ресурсы и лесоводство»

Присуждаемая степень : бакалавр сельского хозяйства по образовательной программе «6B08302-Лесные ресурсы и лесоводство»

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ОАКВ 2224 Орман аңдары мен құстарының биологиясы (Biology of forest animals and birds) BLZP 2224 Биология лесных зверей и птиц (Biology of forest animals and birds)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Байбатшанов М.К., Жұбанышова А.Т. Байбатшанов М.К., Жубанышова А.Т
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД /ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6B08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6B08302 – Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Биология (мектеп бағдарламасы) Биология (школьная программа)
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Дендрология, Орманшылық Дендрология, Лесоводство
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Елімізде мекен ететін аңдар мен құстардың орман ішінде және ағаш бұталы өсімдіктермен қатысты аңдар мен құстардың биологиясын жан-жақты үйретеді. Всесторонне обучает биологии зверей и птиц, относящихся к животным и птицам, обитающим в нашей стране, как внутри леса, так и с древесно-кустарниковой растительностью.
Пән мазмұны	Құстармен сүтқоректілердің систематикалық, морфологиялық және физиологиялық ерекшеліктерін, сондай-ақ жіктеудің негізгі принциптерін; құстардың ұқсастығы мен ажырата белгілерін; сүтқоректілердің топтарын, тұқымдастарын, туыстарын; түрлерін бас

Содержание дисциплины	сүйектері, қаңқалары, тері жамығылары арқылы анықтау тәсілдерін; қоршаған ортаға бейімделуін. Систематические, морфологические и физиологические особенности млекопитающих с птицами, а также основные принципы классификации; сходства и отличительные признаки птиц; способы определения групп, родов, родственников млекопитающих; виды по черепам, скелетам, кожным покровам; способы адаптации к окружающей среде
Пәннің күзiреттiлiгi	Пәнді оқығаннан кейін студент: - білуі тиіс: Кіріспе. Құстар мен жануарлардың орман биогеоценозындағы маңызын. Сүтқоректілер класының (Mammalia L) жалпы сипаттамасы. Сүтқоректілер класының (Mammalia L.) экологиялық-жүйелік шолу. Сүтқоректілердің физиологиялық, морфологиялық және экологиялық ерекшеліктері. Аңдардың жабайы табиғаттағы маңызы және оларды қорғау шаралары. Қазақстанда сирек кездесетін және құрып бара жатқан аңдардың түрлері. - дағдысы болу керек: Орманды алқаптарға құстар мен сүтқоректілерді жерсіндіру және реакклиматизация жұмыстарды, сүтқоректілердің систематикалық, морфологиялық және физиологиялық ерекшеліктерін, сондай-ақ жіктеудің негізгі принциптерін; сүтқоректілердің жалпы сипаттамасы, олардың ұқсастығы мен ажырата белгілерін; сүтқоректілердің топтарын, тұқымдастарын, туыстарын; түрлерін бас сүйектері, қаңқалары, тері жамығылары арқылы анықтау тәсілдерін; қоршаған ортаға бейімделуін, олардың жылдық мезгіліндегі әсері; -құзыретті болу керек: Аңдардың шығу тегі мен эволюциясы. Сүтқоректілердің биологиялық дамуының ерекшеліктері: жүйке жүйесінің, зат алмасу, жылу алмасу, төлін тірелей туып сүтпен қоректендіруі және т.б. Морфологиялық және физиологиялық ерекшеліктері: пішіні, тері жамылғысы, бұлшық еттері, ас қорту және тыныс алу және т.б. Сүтқоректілердің аяқ қолдарының ерекшеліктері мен дамуы. Қоршаған ортасына бейімделу ерекшеліктері: ашықтық орман, шөл, тау, сулы-батпақ. После изучения дисциплины студент: - должен знать: введение. Значение птиц и животных в лесном биогеоценозе. Общая характеристика класса млекопитающих (Mammalia L). Класса млекопитающих (Mammalia L.) эколого-системный обзор. Физиологические, морфологические и экологические особенности млекопитающих. Значение зверей в дикой природе и меры их защиты. Виды редких и исчезающих зверей в Казахстане. -владеть навыками: акклиматизации и реакклиматизации птиц и млекопитающих в лесных массивах, систематическими, морфологическими и физиологическими особенностями млекопитающих, а также основными принципами классификации; общей характеристикой
Компетенция дисциплины	

	млекопитающих, их сходством и различием; способами определения групп, родов, родственников млекопитающих; способами определения видов по черепам, скелетам, кожным покровам; методами определения приспособляемость к окружающей среде, их влияние на сезонность; - быть компетентным: происхождение и эволюция зверей. Особенности биологического развития млекопитающих: морфологические и физиологические особенности нервной системы, обмена веществ, теплообмена, рождения и кормления молодняка и др.: Форма, кожный покров, мускулатура, пищеварение и дыхание и др. Особенности и развитие конечностей млекопитающих. Особенности адаптации к окружающей среде: открытость леса, пустыни, горы, водно-болотные угодья.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Биология лесных зверей и птиц. Основы охотоведения: учеб. пособие / О. В. Бахур, А. И. Ровкач. – Минск : РИПО, 2015. – 324 с., [28] л. ил. 2. Мартынов, Е.Н. Охотничье дело. Охотоведение и охотничье хозяйство [Текст]: учеб. пособие / Е.Н. Мартынов, В.В. Масайтис, А.В. Гороховников; под общ. ред. Е.Н. Мартынова.- 2-е изд., испр.- СПб.: Лань, 2014.- 464 с. 3. Байбатшанов М.К. Жалпы аң шаруашылығы. –Алматы: Эпиграф, 2015.-280 б. 4. Қазақстан биоресурстары: жануарлар әлемі [Мәтін]: оқулық / О.Б.Беркінбай, Г.С.Шабдарбаева, Д.М.Хусаинов, М.Т.Акоев; ҚР білім және ғылым м-гі, ҚР жоғары оқу орындарының қауымдастығы.- Алматы, 2013.- 564 б. 5. В.К. Мельников. Введение в охотоведение. Москва, издательство РГАУ-МСХА, 2013 г. 6. Козлов, В.М. Типология охотничьих угодий с основами охотустройства [Текст]: учеб. пособие / В.М. Козлов.- СПб.: Лань, 2015.- 256 с.. 7. https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1200007492 Қосымша/Дополнительная 8. Абдурахманов Г. М., Исмаилов Ш. И., Лобанов А. Л. Новый подход к проблеме объективного зоогеографического районирования. - Махачкала, 2015. 9. Бей-Биенко Г.Я. Общая энтомология. - М., 2010. 10. Беклемишев В. Н. Основы сравнительной анатомии беспозвоночных. - М., 2014.-Т. 1,2.

	11. Второе П.П., Дроздов Н.Н. Биогеография материков. - М., 2014. 12. Иванов А. В. Происхождение многоклеточных. - Л., 2008
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	Bot 1223 Ботаника (Botany)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Пән циклі Цикл дисциплины	Бакалавриат
Оқу деңгейі Уровень обучения	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» 6В08302- «Лесные ресурсы и лесоводство»
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	5
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	Күндізгі Очная
Оқыту формасы Форма обучения	1
Семестр	1
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Биология (мектеп бағдарламасы)
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Дендрология, Орманшылық
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Ботаника пәнінің мақсаты-орман аймағындағы өсімдіктердің тіршілік формаларын: шөптесін, ағаш-бұталардың әртүрлілігін, олардың биологиясы мен систематикасын, адам өмірінде және биосфера тіршілігіндегі өсімдіктің рөлін зерттеп, сонымен қатар орман ресурстары және орманшылық мамандығы саласындағы арнайы оқылатын пәндерді меңгеру және игеру үшін ғылыми негізін құрайды. Ботаника направлена на изучение многообразия растительных форм организмов в связи с этапами их эволюционного и онтогенетического развития на всех уровнях организации (клеточном, тканевом, органном); на понимании роли растений в создании и функционировании биосферы, поддержании баланса природных экосистем и сохранении растительного генофонда. Знание важнейших представителей кормовых, лекарственных, ядовитых и вредных растений является основой для изучения специальных дисциплин.

Пән мазмұны Содержание дисциплины	Ботаникаға кіріспе: ботаника бөлімдері; өсімдік организмдерінің даму деңгейі; өсімдіктің биосферадағы және адам өміріндегі рөлі. Өсімдік цитологиясы мен гистологиясы негіздері. Өсімдіктің вегетативтік және генеративтік мүшелерінің морфологиялық, анатомиялық құрылысы. Өсімдіктің көбеюі. Төменгі сатыдағы және жоғары сатыдағы өсімдіктер систематикасы, балдырлар, саңырауқұлақтар, қыналар; жоғары сатыдағы споралы өсімдіктер; жалаңаш тұқымды және гүлді өсімдіктер. Дара жарнақты және қос жарнақты өсімдіктердің негізгі өкілдерін оқып біліп, арнаулы пәндерде оқытудың негізі болып саналады. Введение ботаники: разделы ботаники; уровни организации растительных организмов, роль растений в биосфере и жизни человека. Морфологические анатомическое строение вегетативных и генеративных органов растений. Размножение растений. Основы систематики низших и высших растений; водоросли, грибы, лишайники; высшие споровые растения; голосеменные и цветковые растения. Класы однодольных и двудольных растений их основные семейства. Знание важнейших представителей кормовых, лекарственных, ядовитых и вредных растений является основой для изучения специальных дисциплин.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: -білуге тиіс: өсімдіктер морфологиясы және анатомиясы, өсімдіктердің көбеюі, өсімдіктер флорографиясы негіздері мен геоботаникасы, систематикалық, экологиясы, өсімдіктер географиясы саласының негіздері; -қабілетті болуы керек: өсімдіктердің әртүрлі тіршілік формаларын ажыратуға, өсімдік мүшелеріне морфологиялық талдау жасауға, микроскоппен жұмыс істеуге, анатомиялық препарат дайындауға; -меңгеруі керек: өсімдіктің әртүрлі систематикалық топтарын, олардың филогенезі мен эволюциясын, өсімдіктер түрлерін анықтайтын оқу құралдарын пайдалануды; -құзіретті болуы керек: әртүрлі систематикалық топтарға жататын өсімдіктерді анықтай білуге. После освоения дисциплины бакалавр должен: - уметь: различать систематические формы растений, работать с микроскопом, готовить анатомические препараты. - знать: различать анатомо – морфологические особенности растений, размножение, основы геоботаники и флорографий, систематики, экологии, географии растений, - владеть: разными систематическими формами растений, их филогенез и эволюцию, работать с определителем растений. - иметь навыки пользования любым определителем растений; распознавания признаков основных семейств; родов и видов растений разных типов экосистем. - быть компетентным: в определении различных представителей систематических групп.

Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная 1. Асылова Р.Н., Имангазиева Б.С. Ботаника . Оқу құралы. Алматы, 2013 2. Мухитдинов Н., Бегенов Ә., Айдосова С. Өсімдіктер анатомиясы мен морфологиясы. Оқулық. Алматы, 2017 3. Асылова Р.Н. Қазақстандағы гүлді өсімдіктер систематикасы. Ботаника пәнінен студенттерге өзіндік жұмыстарды орындауға арналған оқу әдістемелік нұсқау. Алматы, 2019 Қосымша/Дополнительная 4. Асылова Р.Н. Жоғары сатыдағы споралық өсімдіктер. Ботаника пәнінен студенттердің аудиторияға және аудиториядан тыс жасайтын жұмыстарына арналған әдістемелік нұсқау. Алматы, 2017 5. Искандирова Р.Ә. Орман ботаникасы. Оқу құралы. Алматы, 2017

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	Den 1226 Дендрология (Dendrology)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Токтасынова Ф.А., Кожобекова А.Ж.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі очная
Семестр	2
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	География (мектеп бағдарламасы) Ботаника География (школьная программа), Ботаника
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орманшылық , Орман тұқым ісі Лесоводство , Лесосеменное дело

Пәнді оқу мақсаты	Пән – ағаш және бұталы өсімдіктер және олардың тіршілік ету формалары, морфологиялық ерекшеліктері, экологиялық қасиеттері, түр ішіндік өзгергіштігі, географиялық таралуы, шаруашылық пайдалану және өсімдіктер жамылғысын қалыптастырудағы рөлі туралы ғылым. Ағашты-бұталы флораны оқып үйрену орман биоценозында әртүрлі бағытта жүргізілетін негізгі биологиялық зерттеулер.
Цель изучения дисциплины	Дисциплина – наука о древесных растениях и их жизненных формах, морфологических особенностях, экологических свойствах, внутривидовом разнообразии, географическом распространении, роли в образовании растительного покрова и хозяйственном использовании. Изучение древесно–кустарниковой флоры является основой биологических исследований различных направлений, проводящихся в лесных биоценозах.
Пән мазмұны	Ағаш өсімдіктерінің түрлілік заңдылықтарын түсіну үшін олардың филогенетикалық жүйеленуін білуі тиіс. Өсімдіктер әлемінің негізгі эволюциялық кезеңдері. Қазақстандағы дендрологияның дамуының қысқаша тарихы. Дендрологияның негізгі бөлімдері. Өсімдіктердің биосферадағы және адам тіршілігіндегі рөлі.
Содержание дисциплины	Понятие о виде и об ареале видов. Интродукция древесных растений. Общие сведения о дендрофлоре. Филогенетическая система и характеристика древесных и кустарниковых растений. Семейство Сосновые, основные роды и виды. Семейства: Гинкговые, Тиссовые, Кипарисовые, основные роды и виды. Семейства: Лещиновые, буковые, миртовые, симарубовые, сумаховые, основные роды и виды. Семейства: Рутовые, Ореховые, Тутовые, основные роды и виды. Леса Крыма и Кавказа, Прибалтики и Украины. Леса Дальнего Востока и Сибири. Дендрологическая характеристика пустынных лесов.
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: Білу керек: ағаштар орман құраушы түрлердің, Қазақстан мен ТМД-дағы өсіп бұталар. Қазақстанда жерсіндірілген ағаштар, орман құраушы бұталар түрлері. Меңгеру керек: Фенологиялық бақылау әдістемесі Құзыретті болу керек: Өнімділігін арттыру және ағаш өсімдіктердің вегетациялық, биология және экология доктринасын білім негізінде ормандарды сапалық құрамын жақсарту мәселелерінде құзыретті болу керек.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать деревья лесообразующие виды, растущие кустарники в Казахстане и СНГ. Виды акклиматизированных деревьев, лесообразующих кустарников в Казахстане. Методика фенологического контроля; - понимать оценка и отбор видов растений, включенных в «Красную книгу» флоры и фауны Казахстана; масштабов для озеленения городов и населенных пунктов.Необходимо

	освоить определение таксономического состояния, хранения и сбора растений на гербарные материалы; - быть компетентным в использовании профессиональных терминов на английском языке и в выборе языковых инструментов при переводе специализированных текстов с использованием и без использования словарей различного профиля.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1.Муқанов Б.М., Шабалина., Майсупова Б.Ж. «Дендрология» Алматы 2014 2.Кентбаев Е.Ж.,Кентбаева Б.А Деревья и кустарники Казахстана. Алматы,2015. 3.УМКДС «Дендрология» Шабалина М.В.,Кожабекова А.Ж Алматы 2015г Қосымша/Дополнительная: 4.Учебное пособие «Деревья и кустарники Казахстана» Шабалина М.В., Кожабекова А.Ж Алматы 2015г 5.Дендрология Шабалина М.В., Кожабекова А.Ж., Борисова Ю.С. Алматы 2019

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	OT 1227 Ормандық топырақтану (Forest soil science)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	LP 1227 Лесное почвоведение (Forest soil science)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6B08302–Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6B08302-Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	1
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Биология, география (мектеп бағдарламасы) Биология, география (школьная программа)
Пәннің постреквизиттері	Орман тұқым ісі , Орман питомниктері

Постреквизиты дисциплины	Лесосеменное дело, Лесные питомники
Пәнді оқу мақсаты	Орман топырақтары - бұл топырақтың қалыптасуын, қасиеттерін, құрамын, құрылымын және оларды табиғатта таралу үлгілерін зерттейтін ғылыми пән. Топырақ туралы білім ландшафты дизайн қызметкерлерінің тәжірибесінде кеңінен қолданылады. Топырақта сәндік ағаштардың, бұталардың және шөптердің өсуінің алдын –ала анықтайды. Топырақ туралы білім болмай ландшафт жүйелігінде тиімді және ұзақ мерзімде жұмыс жасау мүмкін емес.
Цель изучения дисциплины	Лесное почвоведение – научная дисциплина, изучающая образование почв, свойства, состав, строение, а также закономерности распределения их в природе. Знания о почве находят широкое применение в практике работников ландшафтного дизайна. Почвы предопределяют успешность произрастания декоративных деревьев и кустарников, а также трав, без знания почвы нельзя добиться эффективного и многолетнего функционирования ландшафтов.
Пән мазмұны	Кешенді биоклиматтық ерекшеліктеріне байланысты әртүрлі топырақ-климаттық аймақтарда орналасқан орман топырақтарының таралу ерекшеліктері, олардың құрамы, қасиеттері, және құнарлығын көтеру жолдары. Орман ағаштарының түрлеріне байланысты топырақтүзілу ерекшеліктері. Күрделі тау бедері жағдайында қалыптасқан орман топырақтары. Жайылма топырақтары. Екпелі орман топырақтары. Орман топырақтарын тиімді пайдалану.
Содержание дисциплины	Состав, свойства и особенности лесных почв, расположенные в различных комплексных биоклиматических зонах и повышения их плодородия. Особенности почвообразования в зависимости от лесных насаждений. Формирование лесных почв в условиях сложного рельефа гор. Пойменные почвы. Почвы лесонасаждений. Рациональное использование лесных почв.
Пәннің күзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - ормандық топырақтану курсы оқу нәтижесінде студент келесі жағдайларды білуі қажет: топырақтың генезисі, құрамы, қасиеті және құбылымы; табиғи аймақтарының топырақ және өсімдік жамылғысының сипаттамасы мен таралу заңдылықтарын, жіктелу принциптерін; топырақ құнарлығын арттыру жолдары мен әдістері; ҚР негізгі топырақ типтерінің жіктелуі мен экологиясын; топырақты зерттеу тәсілдерін; топырақ картасын және картограммаларын ауылшаруашылығы өндірісінің практикасында пайдалануды біледі; - топырақтың агрономиялық қасиеттері мен құбылымдарын оларды реттеу мақсатында бағалау әдістерін; әртүрлі аймақтардағы топырақ жамылғысы мен топырақтың құрылымын агроэкологиялық бағалау әдістерін; топырақ үрдістерінің (су, коректік, тұздық және т.б.) өзгерісін

Компетенция дисциплины	бақылау әдістерін игеруді; топырақтың ландшафты – экологиялық жағдайлары мен мелиоративтік күйін бағалау, топырақты мәдениелендірудің әдістерін түсінеді; - топырақ және топырақ – мелиоративтік зерттеулерді орындауға, топырақ картасы мен картограммаларын құрастыра білуге, мелиорациялау және топырақты пайдалану шаралары мен мелиоративтік болжауларды өңдеуге; кадастрлық мақсатта жерлерді бағалау жұмыстарын жүзеге асыруға және жерлерге агроэкологиялық мониторинг жүргізуге; ауылшаруашылық дақылдарын орналастырудың агроэкологиялық карталарын өңдеуге; агротехнологияда топырақ жағдайларын реттеуді жүзеге асыруға; топырақты эрозия, дефляция және әртүрлі ластану мен тозу түрлерінен қорғау шараларын меңгеруді; топырақтың жіктеулерін және топырақ жамылғысының түйіртпектілігін, экологиялық нормативтерді пайдалануға; әртүрлі ауылшаруашылық дақылдарын өсіруге топырақтың тиімділігін бағалауға; топырақтың эрозияға, сілтсізденуге, кебірленуге, деградациялануға, тұздануға және басқа да үрдістерге төзімділігін бағалауға қолдана алады; - қазіргі топырақтанудың мәселелерінің ауылшаруашылық дақылдарының агроэкологиялық қауіпсіздігі саласында маңыздылығын түсінуге қабілеттілігі; агроландшафт топырақ жамылғысының физикалық, химиялық және биологиялық бағалау әдістерін меңгеруге; агроэкожүйелерде өсімдіктің бейімделу реакциясын зерттеу әдістерін пайдалануға қабілеттілігі; топырақтануда ғылыми ізденістерді өздігінен жүргізуге және ғылыми жетістіктерін аграрлық өндірістерде қолдануға қабілеттілігі; агротехникалық шараларға байланысты әрбір топырақ түріндегі оңтайлы жүйені құруға құзретті. После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать: В результате изучения курса студент должен знать: генезис, состав, свойства и режим почв; принципы классификации, закономерности распределения и характеристику почвенного и растительного покрова природных зон; пути и приемы повышения плодородия почв; агропроизводственную группировку и бонитировку почв; методов почвенных исследований; использовать почвенные карты и картограммы на практике сельскохозяйственного агропроизводства. - понимать методы оценки агрономических свойств и режимов почв с целью их регулирования; методы агроэкологической оценки структур почвенного покрова и почв различных зон; методы режимных наблюдений за динамикой почвенных процессов (водного, пищевого, солевого и других режимов); методы оценки ландшафтно-экологических условий и диагностики мелиоративного состояния почв;
------------------------	---

	- применять почвенные и почвенно-мелиоративные изыскания почв, составлять почвенные карты и картограммы, разрабатывать мероприятия по мелиорации и использованию почв и мелиоративные прогнозы; выполнять землеоценочные работы для кадастровых целей и ведения агроэкологического мониторинга земель; разрабатывать агроэкологические карты размещения сельскохозяйственных культур; осуществлять регулирование почвенных условий в агротехнологиях; разрабатывать мероприятия по защите почв от эрозии, дефляции и других видов деградации; пользоваться классификациями почв и структур почвенного покрова, классификациями земель, экологическими нормативами; оценивать пригодность почв для возделывания различных сельскохозяйственных культур; оценивать подверженность почв эрозии, подщелачиванию, засолению и другим процессам деградации; -быть компетентным: способностью понимать сущность современных проблем почвоведения в области агроэкологически безопасной сельскохозяйственной продукции; владением физическими, химическими и биологическими методами оценки почвенного плодородия агроландшафта; способностью использовать методы изучения адаптивных реакций растений на антропогенные факторы в агроэкосистемах; способностью самостоятельно вести научный поиск в почвоведении и применять научные достижения в аграрном производстве.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1.Елемесов Ж.Е., Қалдыбаев С.Қ. және т.б. Топырақтану практикумы. Алматы, 2012. 2.Stanley W. Buol, R. J. Southard, R. C. Graham, P. A. McDaniel. Soil Genesis and Classification, 3.6th Edition September 2013, Wiley-Blackwell 4.Nico van Breemen , Peter Buurman. Soil Formation. 2013 5.Вальков, В.Ф. Почвоведение [Электронный ресурс]: учебник для вузов / В.Ф. Вальков, К.Ш. 6.Казеев, С.И. Колесников.- 4-е изд., перераб. и доп.- М.: Юрайт, 2014.- 527 с.: 34.6 МБ.- 7.Рамазанова, Р.Х. Краткий курс по почвоведению с основами геологии [Электронный ресурс]: Қосымша/ Дополнительная: 8.Александрова Л.Н., Найденова О.А. Лабораторно-практические занятия по почвоведению. -Л., 1986.

	9. Тазабеков Т., Гнездилова Л. Описание и анализ почвы -А., 1972. 10. Фаизов К.Ш. и др. Почвы Казахстана. – Алматы, 2001 11. Тазабеков Т.Т., Калдыбаев С.К., Тазабекова Е.Т. Топырақтану. Алматы, 2004 12. Фаизов К.Ш., Кененбаев С.Б., Мамутов Ж.У. География и экология почв Казахстана. –Алматы, 2006 – 346 с. 13. Ошақбаева Ж. О. Мелиоративтік топырақтану. Алматы, 2010. • 14. Encyclopedia of soils science. Edited by Ward Chesworth. New York. 2009.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	ОТ 2231 Орман тану (Forest science)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	Les 2231 Лесоведение (Forest science)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Жилкибаева Э.С., Токтасынова Ф.А., Нурлаби А.Е.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Ботаника, Дендрология
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман тұқым ісі, Орман питомниктері, Екпе ормандар
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Орманшылықты (негізгі кәсіби пән ретінде) оқытудың мақсаты - орман өсіру теориясын, кесу жүйелерін және ормандарды өрттен қорғау шараларын меңгерту. Бұл жұмыстардың барлығы орман екпелерін шаруашылықта көпқырлы мақсатта тиімді пайдалану үшін жақсартуға бағытталады. Целью изучения лесоводства, как профилирующей дисциплины, является изучение теории выращивания лесов, систем рубок и охрану лесов от пожаров, направленных на улучшение древостоев для многочисленных задач хозяйственного использования.

Пән мазмұны Содержание дисциплины	Орман туралы түсінік. Оны саябақтар мен көгалдандыру екпелерінен ерекшелейтін орманның ерекшеліктері. Табиғи және адам жасаған ормандар (орман дақылдары). Орманның негізгі элементтері. Орманға күтім жасау. Ағаш кесудің пайда болу тарихы. Ағаш кесудің биологиялық негіздері. Күтімді кесу міндеттері. Күтімді кесу техникасы. Күтімді кесу түрлері. Күтім кесулерінде жұмыстарды ұйымдастыру. Ағаш кесудің ерекше түрлері. Басты мақсаттағы ағаш кесу. Іріктеп кесу. Жаппай кесу. Шоғырланған кесу. Шартты түрде кесу. Біртіндеп кесу. Кесу әдісін таңдаудың тұқымның орман өсіру қасиеттеріне тәуелділігі. Орманның табиғи жаңаруына ықпал ету әдістері. Ормандарда жанама пайдалану. Ормандарды қорғау. Орман өрттері. Понятие о лесе. Особенности леса, отличающие его от парков и озеленительных насаждений. Леса, естественные и созданные человеком (лесные культуры). Основные элементы леса. Рубки ухода за лесом. История возникновения рубок ухода. Биологические основы рубок ухода за лесом. Задачи рубок ухода. Техника проведения рубок ухода. Виды рубок ухода. Организация работ на рубках ухода. Особые виды рубок ухода за лесом. Рубки главного пользования. Выборочные рубки. Сплошнолесосечные рубки. Концентрированные рубки. Условно-сплошные рубки. Постепенные рубки. Зависимость выбора способа рубки от лесоводственных свойств породы. Методы содействия естественному возобновлению леса. Побочные пользования в лесах. Охрана лесов. Лесные пожары.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - орманның морфологиялық құрылысын; орман биологиясы мен экологиясының теориялық негіздерін, орман типтерін; орманның тұқыммен және вегетациялық қалпына келу ерекшеліктерін, ағаш түрлерінің алмасуын біледі; - басты және аралық пайдалану кесулерінің тәсілдерін; орманның табиғи жаңаруына әсер ету әдістерін; өртке қарсы қолданылатын шаралардың жүйелерін; қосалқы пайдалану түрлерін, олардың көп түрлілігін түсінеді; - күту кесулері мен басты пайдалану кесулері бойынша кеспеағаш жұмыстарын ұйымдастыруда және жүргізуді қолдана алады; - орман қорларын тұрақты және үздіксіз пайдалану принципі бойынша нарық экономикасының жағдайында, орман мекемесінің шаруашылық іс-әрекетін сауатты ұйымдастыру саласында күзретті. После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать морфологическое строение леса; теоретические основы биологии и экологии леса, типы леса; особенности семенного и вегетативного возобновления леса, смену пород; способы главных рубок и рубок промежуточного

	пользования; методы содействия естественному возобновлению леса. - понимать и проводить лесосечные работы по рубкам ухода и рубкам главного пользования; вести хозяйство в лесу с учетом региональных особенностей произрастания лесных ресурсов; - применять хозяйственную деятельность лесного предприятия в условиях рыночной экономики по принципу непрерывности и постоянства пользования лесными ресурсами. - быть компетентным в вопросах обеспечения охраны лесов от пожаров и в случае их возникновения правильно организовать тушение
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Белов С.В. «Лесоводство». М., 2015г. 2. Мелехов И.С. «Лесоводство». М., 2011г. 3. Сеннов С.Н. «Лесоведение и лесоводство», М., 2015г. 4. Бессчетнов П.П., Мальцев С.И., Алиев Ш.Ж. По лесам Казахстана. Изд. «Казахстан». Алма-Ата, 2011г. Қосымша/Дополнительная: 5. Нестеров В.Г. Общее лесоводство. М., 2014г. 6. Тихонов А.С., Ковязин В. Ф. «Лесоводство». Лань, 2017г.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	Met 2229 Метеорология (Meteorology)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Калиева К.Е., Калмашова А.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6B08302 – Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6B08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы	Күндізгі

Форма обучения	Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	География (мектеп бағдарламасы) География (школьная программа)
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қала маңындағы ормандар/ Рекреациялық орманшылық Пригородные леса/ Рекреационное лесоводство
Пәнді оқу мақсаты	«Метеорология» пәнінің мақсаты атмосфераның негізгі физикалық заңдылықтарын зерттеу, және оларды анықтау болып табылады.
Цель изучения дисциплины	Целью дисциплины «Метеорология» является изучение основных физических законов атмосферы, выявление закономерностей атмосферных процессов.
Пән мазмұны	Метеорология туралы түсінік атмосфера туралы ғылым, атмосферадағы температураның таралуы, жел, атмосферадағы су, ауа-райының қолайсыз және қауіпті құбылыстары, атмосфераның құрамы мен құрылымы, ауа массалары мен атмосфералық фронттар, бұлттар, олардың қалыптасуы мен жіктелуі, атмосфералық жауын-шашын, атмосфераның жалпы айналымының схемасы, метеорологиялық бақылауларды ұйымдастыру, метеорологиялық ақпаратты жинау және тарату жүйесі.
Содержание дисциплины	Понятие о метеорологии науке об атмосфере, распределение температуры в атмосфере, ветер, вода в атмосфере, неблагоприятные и опасные явления погоды, состав и строение атмосферы, воздушные массы и атмосферные фронты, облака, их образование и классификация, атмосферные осадки, схема общей циркуляции атмосферы, организация метеорологических наблюдений, система сбора и распространения метеорологической информации.
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - біледі: ауа-райы құбылыстарын зерттеу, анықтау, бағалау және болжау және ықтимал қауіптер туралы сауатты халықты ескерту. - түсінеді: география ғылымының іргелі теориясын, көптеген атмосфералық процестерді, олардың өзара байланысы және олардың адам әрекетіне әсерін. - қолдана алады: метеорологиялық бақылау және есептеу әдістерін қолдану, сондай-ақ метеорологиялық өлшеу аспаптарында жұмыс істеу дағдыларына ие болу. - құзретті: су шаруашылығы және табиғат қорғау объектілерін жобалау кезінде метеорологиялық бақылау әдістерін, жауын-шашынның, буланудың және желдің нормативтік сипаттамаларын есептеу әдістерін; метеорологиялық өлшеулер материалдары мен метеорологиялық ақпараттарды алу, өңдеу, талдау және олардың дұрыстығын бағалау тәсілдері мен тәсілдерін меңгеру.
Компетенция дисциплины	Профессиональный компетенции:

	-уметь: изучать, выявлять, оценивать и прогнозировать явления погоды и грамотно предупреждать о возможных опасностях население. -знать: фундаментальную теорию географической науки, многие атмосферные процессы, их взаимосвязь и их влияние на деятельность человека. - владеть: знаниями взаимодействия природы и общества, анализировать географическую специфику глобальных проблем современности. - иметь навыки применения методов метеорологических наблюдений и расчета, а также работы на метеорологических приборах измерений. -быть компетентным: во владении методами метеорологических наблюдений, методами расчета нормативных характеристик осадков, испарения и ветра при проектировании водохозяйственных и природоохранных объектов; приемами и способами получения, обработки, анализа и оценки достоверности материалов метеорологических измерений и метеорологической информации.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 - апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Калыбекова, Е. Метеорология және климатология [Мәтін]: оқу құралы / Е. Калыбекова.- Алматы: ҚазҰАУ, 2016.- 136 б. 2. Кислов, А.В. Климатология с основами метеорологии [Текст]: учебник / А.В. Кислов.- М.: Академия, 2016.- 224 с. 3. Пиловец, Г.И. Метеорология и климатология [Текст]: учеб. пособие / Г.И. Пиловец.- Мн.-М.: Новое знание; ИНФРА-М, 2015.- 399 с. 4. Глухих, М.А. Агрометеорология [Текст]: учебник для вузов / М.А. Глухих.- СПб.: Лань, 2015.- 208 с. 5. Хромов, С.П. Метеорология и климатология [Текст]: учеб. / С.П. Хромов, М.А. Петросянц; МГУ им. М. В. Ломоносова.- 8-е изд.- М.: Изд-во Московского университета, 2013.- 584 с. Қосымша/Дополнительная: 6. Атақұлов, Т.А. Агрометеорология практикумы [Мәтін]: оқу құралы / Т.А. Атақұлов, К.М. Ержанова.- Алматы: Эпиграф, 2017.- 112 б. 7. О.Г.Богаткин, Г.Г.Тараканов. Основы метеорологии / учебное пособие по курсу «Основы метеорологии» для студентов вузов по специальностям: экология, экономика природопользования, менеджмент и маркетинг./ Санкт-Петербург: РГГМУ, 2006. – 228с.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	IG 2230 Инженерлік геодезия (Engineering geodesy) IG 2230 Инженерная геодезия (Engineering geodesy)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Бектанов Б.К., Серикбаева Г.К.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Математика
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман шаруашылығындағы геоинформациялық жүйе және қашықтықтан зондтау Геоинформационные системы и дистанционное зондирование в лесном хозяйстве
Пәнді оқу мақсаты Цель дисциплины	Бұрыштарды өлшеудегі геодезиялық жұмыс әдістерін ұйымдастыру; тәсілдері және әдістері, кателердің негізгі көздерін талдауымен асып кетуді анықтау және өлшеу нәтижелерінің дұрыстығын бағалау қарастырылған; атуды зерттеу әдістерін және ірі көлемдегі топографиялық зерттеулерді жүргізуді, елді мекендерді абаттандырудың инженерлік әдістерін, ормандарды басқаруды, ормандарды түгендеуді, орман жоспарларын және карталарын құрастыруды, орман шаруашылығы объектілерін салуды; осы салада қолданылатын оптикалық-механикалық құрылғылар. Рассматриваются принципы организации и методы производства геодезических работ при измерении углов, длин линий, определении превышений с анализом основных источников ошибок и оценкой точности результатов измерений; методы построения съёмочного обоснования и производств топографических съёмок в крупных масштабах, методы инженерных работ при озеленении населённых пунктов, в лесоустройстве, лесоинвентаризации, составлении лесных планов и карт, строительстве сооружений лесной

	промышленности; опτικο-механические приборы, применяемые в данной области.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Түрлі және инженерлік құрылыстарды іздестіру, жобалау, салу және пайдалану кезінде Геодезиялық жұмыстарды жүргізу әдістері мен құралдарын зерттейді. Изучает методы и средства проведения геодезических работ при изысканиях, проектировании, строительстве и эксплуатации разнообразных и инженерных сооружений.
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - біледі: жоспарлар мен карталарға, сондай-ақ профильдерге қойылатын негізгі талаптар - геодезиялық өлшемдерге арналған негізгі аспаптар - өлшем деректерін жоспарлар мен карталарға көшірудің негізгі тәсілдері - кері геодезиялық есептерді шешудің негізгі принциптері - түсінеді: және жобалық міндеттерді шешу үшін топографиялық жоспарлар мен карталарды пайдалану; - сәулет шешімдерінің нысандарын карталар мен жоспарларға көшіру - қолдана алады: объект құрылысы орнындағы нақты жағдайларды ескере отырып, объектілерді жобалауға ықпалдастырылған тәсіл - құзретті: жобалау объектісін жобалау алдындағы дайындауда инженерлік-құрылыс ізденістері саласында олардың теориялық білім деңгейін арттыруға бағытталған.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать основные требования к планам и картам, а также профилям; - основные приборы для геодезических измерений; - основные способы перенесения данных измерений на планы и карты; - основные принципы решения обратных геодезических задач; - понимать и использовать топографические планы и карты для решения проектных задач; - переносить на карты и планы объекты архитектурных решений - применять интегрированный подход к проектированию объектов с учетом реальных ситуаций на месте строительства объекта - быть компетентным в повышение уровня их теоретических знаний в области инженерно-строительных изысканий в предпроектной подготовке объекта проектирования.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15апта) 1 академический период (15 недель)

Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1.Сарсембекова, А.С. Геодезия негіздері [Мәтін]: оқулық / А.С. Сарсембекова; Л.Н.Гумилев атын. Еуразия ұлт. ун-ті.- Астана: Л.Н.Гумилев атын. Еуразия ұлт. ун-ті, 2017.- 420 б. 2.Бектанов, Б.К. Жер кадастрлық геодезиялық жұмыстар [Мәтін]: оқулық / Б.К. Бектанов; Қазақ Ұлттық Аграрлық университеті.- Алматы, 2015.- 162 б. Қосымша/Дополнительная: 3.Геодезия [Мәтін]: оқулық / Т.Д.Джуламанов, Е.Магад, Л.К.Табынбаева, Г.Е.Ахметкеримова.- 2-бас.- Алматы: Эверо, 2015.- 224 б.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	АЕ 2245 Аграрлық экономика (Agricultural economics) АЕ 2245 Аграрная экономика Agricultural economics
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Жумаханов Б.К.,Итекеева Г.К., Жамбулатова А.Б.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	6В08302 – Орман ресурстары және орман шаруашылығы «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі очная
Семестр	4
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Дендрология , Орман тану Дендрология , Лесоводство
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман экожүйелік қызметтері/Жасыл құрылысты жүргізу Лесные экосистемные услуги/ Ведение зеленого строительство
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Қазіргі аграрлық экономиканың негізгі теорияларды, тұжырымдамаларды және кілттік мәселелерін оқып білу, аграрлық секторда болып жатқан құбылыстар мен экономикалық үдерістің дамуын қамтамасыз ететін аграрлық сектордың мәні және ролі туралы студенттердің білімін қалыптастыру. Изучение основных теорий, концепции и ключевых проблем современной аграрной экономики, формирование у студентов знаний о роли и значении аграрного сектора в обеспечении роста экономических процессов и явлений, происходящих в аграрном секторе и растениеводстве. Экономика отраслей животноводства.

Пән мазмұны	Ауыл шаруашылығының экономика саласы ретіндегі ерекшеліктері және ауылшаруашылық қатынастарының ерекшелігі. Агробизнес жүйесіндегі кәсіпкерлік және оның басқа қызмет салаларымен байланысы. Шаруашылық жүргізудің нарықтық механизмі. Аграрлық өндірістің жер ресурстары және оларды пайдалану тиімділігін арттыру жолдары. Аграрлық өндірістің негізгі және айналым капиталы. Инвестициялық саясат және күрделі салымдар. Еңбек ресурстары және еңбек өнімділігі. Ауыл шаруашылығын интенсивтендіру және ҒТП. Ауыл шаруашылығының жалпы және тауарлы өнімі, оларды сату жолдары. АӨК орналастыру, мамандандыру, шоғырландыру, біріктіру және интеграциялау. Өндіріс шығындары және өнімнің өзіндік құны. Баға белгілеу және бағалар жүйесі. Өзіндік құн калькуляциясы: түрлері мен әдістері. Аграрлық өндірістің экономикалық тиімділігі. Өсімдік шаруашылық салалары экономикасы. Мал шаруашылық салалары экономикасы.
Содержание дисциплины	Особенности сельского хозяйства как отрасли экономики и специфика аграрных отношений. Предпринимательство в системе агробизнеса и его взаимосвязь с другими сферами деятельности. Рыночный механизм хозяйствования. Земельные ресурсы аграрного производства и пути повышения эффективности их использования. Основной и оборотный капитал аграрного производства. Интенсификация и НТП в сельском хозяйстве. Валовая и товарная продукция сельского хозяйства, формы ее реализации. Размещение, специализация, кооперация, концентрация, интеграция в АПК. Издержки производства и себестоимость продукции. Ценообразование и системы цен. Калькуляция себестоимости: виды и методы. Экономическая эффективность аграрного производства. Экономика отрасли.
Пәннің күзiреттiлiгi Компетенция дисциплины	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: - біледі: аграрлық өндіріс ерекшеліктерін, АӨК ресурстарын тиімді пайдалану бағыттарын; - түсінеді: АӨК тиімді шаруашылық қызметінің механизмдерін; - қолдана алады: АӨК өнімдерінің өндірісін экономикалық талдау әдістерін; - күзiреттi: нарықтық экономика жағдайында АӨК экономикасы мен басқару сұрақтары бойынша. После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать особенности аграрного производства, направления эффективного использования ресурсов в АПК; - понимать механизмы эффективной хозяйственной деятельности в АПК; - применить методы экономического анализа производства продукции в АПК;

	- быть компетентным в вопросах экономики и управления АПК в условиях рынка.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Тәжібаева Ж.О. Агроөнеркәсіптік кешеннің экономикасы [Мәтін]: практикум / Ж.О. Тәжібаева.- Алматы: TechSmith, 2018.- 144 б. 2. Исабеков Б.Н. Инновация және кәсіпкерлік [Мәтін]: оқулық / Б.Н. Исабеков, Л.Қ. Мұхамбетова; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- Астана: Басп. ж., 2017.- 680 б. 3. Кенже Л.С. Агробизнесісті ұйымдастыру [Мәтін]: оқу құралы / Л.С. Кенже, А.Д. Күнтубаева.- Алматы: Айтұмар, 2016.- 168 б. 4. Нұрғалиева А.А. Агробизнесісті ұйымдастыру. Оқу құралы. Алматы: Экономика, 2015 Қосымша/Дополнительная: 5. Үмбеталиев А.Д. Аграрлық сектордың экономикасы [Мәтін]: оқу құралы / А.Д. Үмбеталиев; ҚР Білім және ғылым м-трлігі; Шымкент ун-ті.- Шымкент: Әлем, 2014.- 196 б. 6. Бекенова Г.Ы. Аграрлық экономика. Оқу құралы. Алматы. «Тауғуль Принт» баспасы, Алматы, 2013.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	Orm 2228 Орманшылық (Forestry) Les 2228 Лесоводство (Forestry)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Жилкибаева Э.С., Токтасынова Ф.А., Нурлаби А.Е.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6B08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6B08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	4
Пәннің пререквизиттері	Ботаника, Дендрология

Пререквизиты дисциплины	Ботаника, Дендрология
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман питомниктері, Екпе ормандар Лесные питомники, Лесные культуры
Пәнді оқу мақсаты	Пән орман өсірудің теориясын, орманды кесу жүйелері мен өрттен қорғау, шаруашылық әртүрлі мақсатта пайдалану үшін сүректің сапасын жақсартуды оқып үйретеді. Орманды табиғи үрдістерді реттейтін және тұрақтандыратын, шаруашылық маңызынан басқа әлеуметтік сан түрлі маңызға ие биосфераның маңызды компоненті ретінде қарастырады.
Цель дисциплины изучения	Целью изучения лесоводства, как профилирующей дисциплины, является изучение теории выращивания лесов, систем рубок и охрану лесов от пожаров, направленных на улучшение древостоев для многочисленных задач хозяйственного использования.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Орман туралы түсінік. Орманның негізгі элементтері. Орманды күту үшін кесу жұмыстарын ұйымдастыру. Орман күтіп-баптау мақсатында кесудің ерекше түрлері. Басты мақсатта пайдалану үшін кесу. Таңдамалы кесу. Жаппай кеспеағаштық кесу. Шоғырлап кесу. Шартты-жаппай кесулер. Біртіндеп кесу. Ағаштың орманшылық қасиеттеріне кесу тәсілдерін таңдаудың тәуелдігі. Орманның табиғи жаңаруына ықпал ететін әдістер. Орманды жанама пайдалану. Орманды қорғау. Орман өрттері. Понятие о лесе. Особенности леса, отличающие его от парков и озеленительных насаждений. Леса, естественные и созданные человеком (лесные культуры). Основные элементы леса. Рубки ухода за лесом. История возникновения рубок ухода. Биологические основы рубок ухода за лесом. Задачи рубок ухода. Техника проведения рубок ухода. Виды рубок ухода. Организация работ на рубках ухода. Особые виды рубок ухода за лесом. Рубки главного пользования. Выборочные рубки. Сплошнолесосечные рубки. Концентрированные рубки. Условно-сплошные рубки. Постепенные рубки. Зависимость выбора способа рубки от лесоводственных свойств породы. Методы содействия естественному возобновлению леса. Побочные пользования в лесах. Охрана лесов. Лесные пожары.
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - орманның морфологиялық құрылысын; орман биологиясы мен экологиясының теориялық негіздерін, орман типтерін; орманның тұқыммен және вегетациялық қалпына келу ерекшеліктерін, ағаш түрлерінің алмасуын біледі; - басты және аралық пайдалану кесулерінің тәсілдерін; орманның табиғи жаңаруына әсер ету әдістерін; өртке қарсы қолданылатын шаралардың жүйелерін; қосалқы пайдалану түрлерін, олардың көп түрлілігін түсінеді ;

Компетенция дисциплины	- күту кесулері мен басты пайдалану кесулері бойынша кеспеағаш жұмыстарын ұйымдастыруда және жүргізуді қолдана алады; - орман қорларын тұрақты және үздіксіз пайдалану принципі бойынша нарық экономикасының жағдайында, орман мекемесінің шаруашылық іс-әрекетін сауатты ұйымдастыру саласында құзретті. После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать морфологическое строение леса; теоретические основы биологии и экологии леса, типы леса; особенности семенного и вегетативного возобновления леса, смену пород; способы главных рубок и рубок промежуточного пользования; методы содействия естественному возобновлению леса. - понимать и проводить лесосечные работы по рубкам ухода и рубкам главного пользования; вести хозяйство в лесу с учетом региональных особенностей произрастания лесных ресурсов; - применять хозяйственную деятельность лесного предприятия в условиях рыночной экономики по принципу непрерывности и постоянства пользования лесными ресурсами. - быть компетентным в вопросах обеспечения охраны лесов от пожаров и в случае их возникновения правильно организовать тушение.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1.Белов С.В. «Лесоводство. М., 2015г. 2. Мелехов И.С. «Лесоводство. М., 2011г. 3. Сеннов С.Н. «Лесоведение и лесоводство. М., 2015г. 4. Бессчетнов П.П., Мальцев С.И., Алиев Ш.Ж. По лесам Казахстана. Изд. «Казахстана. Алма-Ата, 2011г. Қосымша/Дополнительная: 5. Нестеров В.Г. Общее лесоводство. М., 2014г. 6. Тихонов А.С., Ковязин В. Ф. «Лесоводство. Лань, 2017г.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	ОТІ 2232 Орман тұқым ісі (Forest seed industry)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	LD 2232 Лесосеменное дело (Forest seed industry)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Кентбаева Б.А., Кентбаев Е.Ж., Шыныбеков М.К.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі	Бакалавриат

Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 – Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	7
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	4
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Дендрология , Ормандық топырақтану,Орман тану Дендрология, Лесное почвоведение, Лесоведение
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман питомниктері, Орман екпелері Лесные питомники, Лесные культуры
Пәнді оқу мақсаты	Пән алқа ағаштарда орман тұқым өнімінің қалыптасу заңдылықтарын, селекция генетика негізінде тұрақты орман тұқым базасын құру, тұқымдарды дайындау, сақтау және өңдеу, себуге дайындау, орман питомниктерін жобалау, ағаш және бұта түрлерінің әр түрлі отырғызу материалдарын өсіру технологиясын, топырақты дайындау, тұқымдарды себу және оларды күтіп-баптау, сеппелерді, тікпелерді және вегетативті отырғызу материалдарын өсіру, тыңайтқыштар мен гербицидтерді пайдалану сұрақтарын қамтиды.
Цель изучения дисциплины	Дисциплина охватывает круг вопросов, связанных с закономерностями формирования урожаев лесных семян в насаждениях, организацией постоянной лесосеменной базы на селекционно-генетической основе, со способами заготовки, хранения и переработки семян, подготовки их к посеву.
Пән мазмұны	Ағаштар мен бұталардың жемістенуі. Орман тұқымдарының өнімділігі, оларды есептеу және болжау. Тұрақты орман тұқым базасын құрудың селекциялық-генетикалық алғышарттары. Алқаағаштар мен плюсті ағаштарды іріктеу және селекциялық түгендеу. Тұрақты орман тұқым учаскелерін құру. Орман тұқым шикізаттарын дайындау. Тұқымдардың пісу мерзімі және орман тұқым шикізатын дайындау уақыты. Қылқанды түрлердің тұқымын бүрлерден шығару, қанатсыздандыру және тазалау. Бүркептіргіштердің түрлері, бүрлердің тұқым шығымдылығы. Құрғақ және шырынды жемісті жапырақты түрлерден тұқым алу. Тұқымдарды стратификациялау, тұқымдарды себуге дайындаудың басқа әдістері. Орман тұқымдарды сақтау және тасымалдау. Тұқымдарды жақсы сақтаудың жағдайлары, тұқымдарды сақтау тәсілдері, тұқым қоймалары. Тұқым сапасының көрсеткіштері және оларды анықтау әдістері. Тұқымдардың себу сапасын анықтау әдістері. Орман питомниктері. Орман көшет материалдарының түрлері. Орман

Содержание дисциплины	питомнигінің құрылымы. Питомникке жер таңдау. Сеппе бөлімінің аумағын есептеу. Орман питомнигінің аумағын есептеу, сеппе бөлімдегі өнім беретін және пайдалы аумақты есептеу. Мектеп бөлімінің аумағын есептеу. Аналық қалемше плантациясы. Орман питомнигіне топырақ өңдеу. Орман питомнигіндегі тыңайтқыштар. Орман питомнигіндегі гербицидтер, олардың жіктелуі. Сеппе бөліміндегі сеппелерді өсіру агротехникасы. Тұқым себу түрі, тәсілі, себу сұлбесі, себу мөлшері. Мектеп бөлімі, бөлімдегі ағаш түрлері мен міндеті. Ауыспалы егістік, мектеп бөлімін құрудың мерзімі мен техникасы. Көшет материалдарын жабық топырақта өсіру. Общие понятия о лесосеменном деле. Назначение лесных семян. Плодоношение и периодичность плодоношение деревьев и кустарников. Учет и прогноз урожая. Техника сбора семян. Переработка лесосеменного сырья. Способы извлечение семян из шишек и плодов. Очистка, обескрыливание и сортировка семян. Хранение и транспортировка лесных семян. Формирование партий семян. Отбор средних образцов. Определение посевных качеств семян. Правила выдачи документов о качестве семян.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: - орман тұқым ісінің теориялық негізін: негізгі ағаш және бұта түрлерінің биологиялық ерекшеліктерін; орман тұқымдарын аудандастырудың қағидаларын, орман питомнигін жобалаудың негізін; негізгі ағаш және бұта түрлерінің биологиялық ерекшеліктерін; орман көшет материалдарын өсірудің агротехникасын біледі; - орман тұқымдарын жинаудың әдістері мен тәсілдерін; орман тұқым шикізатын өңдеудің әдістері мен тәсілдерін, орман көшет материалдарының түрлерін, орман питомнигінің құрылымын, питомникке жер таңдауды түсінеді; - ағаш және бұта түрлерінің өнімділігін болжауға; орман тұқымдарының себу сапасын анықтауға; орман тұқымдарының сапасы туралы құжаттарды толтыруға; МЕСТ пайдалануға, орман питомнигін құрудың жобасын; отырғызу материалдарын өсіру агротехникасын өңдеу; көшет өсіруге қажетті шығындарды есептейтін техникалық есеп картасын жасауға, нормативті анықтамаларды қолдана алады; - ағаш және бұта түрлері тұқымдарының биологиялық ерекшеліктері туралы сұрақтарға, орман тұқым базасын құруға, тұқымдардың себу сапасын анықтауға, қажетті құжаттарды рәсімдеуге, орман питомниктерін жобалау сұрақтарына, көгалдандыру үшін қолданылатын орман көшет материалдарын өсіру агротехникасын білуге, топырақ өңдеу жүйелерін жасауға, ТЕК құруға құзретті.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать: теоретические основы лесосеменного дела; биологические особенности основных древесных и

	кустарниковых видов; правила заполнения и выдачи документов о качестве лесных семян. - понимать: принципы формирования партии семян, принципы лесосеменного районирования. - применять: способы и приемы сбора лесных семян; способы и приемы переработки лесосеменного сырья; способы определения качества лесных семян. - быть компетентным в вопросах заготовки, переработки лесосеменного сырья, организации лесосеменных баз, определении посевных качеств лесных семян.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итога контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Wood S.N. Generalized Additive Models: An Introduction with R. - Chapman and Hall/CRC – 2012, 397 pages 2. Кентбаева Б.А. Лесосеменное дело. - Алматы, 2018. - 124 с. 3. Кентбаев Е.Ж., Кентбаева Б.А. Деревья и кустарники Казахстана для лесовыращивания. Алматы, 2015. - 329 с. 4. Кентбаев Е.Ж., Кентбаева Б.А., Қаспақбаев Е.М. Қазақстан еңбек ормандарын өсіру ағаштары мен бұталары / Орман, экология және биология мамандықтарына арналған оқулық. Алматы, 2015. – 358б. Қосымша/Дополнительная: 5. Байзаков С.Б., Медведев А.Н., Исаков С.И., Муканов Б.М. Лесные культуры в Казахстане. 1 и 2 книги, Алматы, 2011 6. Кентбаев Е.Ж., Кентбаева Б.А. Лесосеменное дело // Электронный учебник. – Алматы, 2009г. 7. Семена деревьев и кустарников. Правила отбора образцов и методы определения посевных качеств семян (Государственные общесоюзные стандарты). Госкомстандарт. - М., 1991г. 8. Кентбаева Б.А. Лесосеменное дело. Учебно-методический комплекс дисциплины для студентов (УМКДС) специальности 5В080700 – Лесные ресурсы и лесоводство. Алматы, «Айтұмар», 2018. – 89с. 9. Кентбаев Е.Ж., Кентбаева Б.А. «Орман тұқым ісі» пәнінің студентке арналған оқу-әдістемелік кешені. Алматы, «Айтұмар», 2017. – 113с.
Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	Еко 2112 Экономика (Economy)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	Еко 2112 Экономика (Economy)
Пәннің ПОҚ	Карымсакова Ж.К., Саяпил А., Джумабаева А.М.

ППС дисциплины	
Пән циклі Цикл дисциплины	ЖБП/ТК ООД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі
Семестр	4
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Модуль Әлеуметтік-саяси білім Модуль социально-политических знаний
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Аграрлық экономика Аграрная экономика
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Экономикалық ойлауды қалыптастыру, нарықтық экономика туралы білім алу, мемлекеттің экономикалық саясаты ұғымы Формирование экономического мышления, получение знаний о рыночной экономике, понимание экономической политики государства
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Экономика пәні және зерттеу әдістері. Қоғамдық өндіріс негіздері. Меншік және экономикалық жүйе. Қоғамдық шаруашылық нысандары. Нарықтық жүйенің қызмет ету механизмінң негіздері. Фирма және кәсіпкерлік теориясы. Өндіріс, фирманың шығындары мен табысы. Өндіріс факторларының нарығы және табыстарды бөлу. Ұлттық экономика негіздері: мазмұны құрылымы және нәтижесін өлшеу. Экономикалық өсу және нарықтық экономиканың тұрақсыздығы. Инфляция және жұмыссыздық экономикалық тұрақсыздықтың көрінісі ретінде. Ұлттық экономикадағы қаржы және ақша несие жүйесінің негіздері. Ұлттық экономиканы мемлекеттік реттеу және экономикалық қауіпсіздік. Әлемдік экономика қызмет етуінің экономикалық негіздері. Предмет экономики и методы исследования. Основы общественного производства. Собственность и экономические системы. Формы общественного хозяйства. Основы механизма функционирования рыночной системы. Основы теории фирмы и предпринимательства. Производство, издержки и доходы фирмы. Рынки факторов производства и распределение доходов. Основы национальной экономики: содержание, структура и

	измерение результатов. Экономический рост и нестабильность рыночной экономики. Безработица и инфляция как проявления экономической нестабильности. Основы финансовой и денежно-кредитной системы в национальной экономике. Государственное регулирование и экономическая безопасность национальной экономики. Экономические основы функционирования мировой экономики.
Пәннің күзiреттiлiгi	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - біледі: нарықтық экономиканың негізгі заңдылықтары; - түсінеді: нарықтарда экономикалық агенттердің өзара іс-қимыл тетігін; - қолдана алады: осы пәнді оқу барысында алған теориялық білімін тәжірибеде; - күзретті: тиімді шаруашылық шешімдердің нұсқасын кәсіби тұрғыдан дамыту және дәлелдеуде.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать: основные законы рыночной экономики; - понимать: механизм взаимодействия экономических агентов на рынках; - применять: на практике теоретические знания, полученные в процессе изучения данной дисциплины; - быть компетентным: профессионально разрабатывать и обосновывать варианты эффективных хозяйственных решений.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1.Мэнкью Грегории Н., Тейлор Марк П. Экономикс. 4-халықаралық басылым.-Алматы: «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры, 2018 жыл – 848 бет. 2.Череданова Л.Н. Основы экономики и предпринимательства [Текст]: учебник - 17-е изд., стереотип.- М.: Академия, 2017.- 224 с. 3.ЕсполовТ.И, Тиреуов К.М., Белгибаев К.М., Бельгибаева Ж.Ж.Экономика бизнеса [Текст]: Ч.1.: учебник / КазНАУ.- Алматы: Айтұмар, 2015.- 330 с. 4. Лашкарева О.В. Экономическая теория: учебное пособие / Алматы: TechSmith, 2018.- 260 с. 5. Пястолов С.М. Экономическая теория: учебник / 6-е изд., стереотип.- М.: Академия, 2017.- 272 с. Қосымша/Дополнительная: 7. Борисов, Е.Ф. Экономика / - М.: ИНФРА-М. 2017. - 256 с.

	8. Гребнев, Л.С. Экономика. Курс основ: учебник / - М.: Вита-Пресс. - 2017. - 432 с. 9. Журавлева Г.П. Экономическая теория. Микроэкономика- 1,2. Мезоэкономика: Учебник, 7-е изд./ - М.: ИТК Дашков и К, 2016. - 934 с. 10. Николаева И.П. Экономическая теория: Учебник для бакалавров / - М.: Дашков и К, 2015. - 328 с. 11. Сабден О. Экономика [Текст]: Т. 10: Избранные труды: моногр. / - Алматы: ИЭ КН МОН РК, 2011.- 656 с.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	SZhKM 1249 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет (Law and anticorruption culture) АК 1249 Антикоррупционная культура
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Куандыков Б.Ж, Аюпова З.К.,Шарипов Ш.М. Нұрбаева Л.Б., Төленді М.А., Абдикешов М.К
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	2
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Адам.Қоғам, Құқық (мектеп бағдарламасы); Өлеуметтік – саясаттану білім модулі Человек. Общество. Право (школьная программа); Модуль социально – политических знаний
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестациялау Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Пәнді оқып-үйрену нәтижесінде студент эстетикалық түсініктер мен категорияларды, құқықтық қызметтің кәсіби этикасының мазмұны мен сипаттамаларын, адвокаттың кәсіби қызметінде моральдық қақтығыстың жағдайын шешудің ықтимал жолдарын (құралдарын), кәсіби және моральдық деформацияның мәнін және оны болдырмау мен жеңу жолдарын, адвокат этикетін оның негізгі нормалары мен функциялары; кәсіби қызметтің фактілерін және құбылыстарын этикалық тұрғыдан бағалауға, белгілі бір өмір жағдайында мінез-құлық нормаларын және мінез-құлық нормаларын қолдана білу. Повышение правовой грамотности студентов в сфере антикоррупционного законодательства, формирование

	антикоррупционного мировоззрения, антикоррупционного стандарта поведения, нетерпимого отношения к любому проявлению коррупции.
Пән мазмұны	Мемлекет пен құқықтың түсінігі мен белгілері. Мемлекет пен құқықтың шығу тегі жөніндегі негізгі теориялар. Объективтік құқық және субъективтік құқық . Құқықтың саясатпен, моральмен, экономикамен байланыстылығы. Құқықтың атқаратын қызметтері (функциялары). Құқықтық жүйе, құқық жүйесі мен заңнама жүйесі түсініктерінің арақатынасы. Нормативтік құқықтық актілердің түсінігі, жалпы сипаттамасы, түрлері мен топтастырылу өлшемдері. Құқық нормасының түсінігі мен белгілері. Құқық нормасының құрылымы. Гипотеза, диспозиция, санкция мен олардың түрлері. Құқықтық қатынас түрлері. Құқықтық қатынастың құрылымы. Құқық қабілеті мен әрекет қабілеті. Құқықтық қатынастың субъектілері мен объектілері. Құқықтық қатынастың мазмұны. Субъективтік құқық пен заңды міндет. Жеке және заңды тұлға. Құқық бұзушылықтың заңды құрамы. Құқық бұзушылықтың субъектісі, объективтік және субъективтік жақтары. Заңды жауапкершілік, оның түрлері. Заңды жауапкершіліктен босатудың негіздері. Қазақстан Республикасының конституциялық құқық негіздері. Қазақстан Республикасының әкімшілік құқығының негіздері. Қазақстан Республикасының еңбек құқығы негіздері. Қазақстан Республикасының азаматтық құқық негіздері. Қазақстан Республикасының қылмыстық құқық негіздері. Қазақстан Республикасының экологиялық құқық негіздері. Қазақстан Республикасының жер құқығы негіздері. Халықаралық құқық негіздері, «Сыбайлас жемқорлық» түсінігінің теориялық – әдістемелік негіздері. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет субъектілері және олардың құзыреттері. Сыбайлас жемқорлықтың этикалық және типологиялық қырлары және олардың тарау аясы. Сыбайлас жемқорлық – адам құқығын бұзушы фактор ретінде. Сыбайлас жемқорлық – ұлттық қауіпсіздікке қауіп төндіруші ретінде. Сыбайлас жемқорлықтық құқық бұзушылықтар, оның құрамы. Лауазымды тұлғаның өкілеттілігін иелену. Қызметтік жалғандық, Пара алушылық.
Содержание дисциплины	Понятие теорий государства и права, их признаки. Основные теории о происхождении государства и права. Объективное право и субъективное право. Связь права с политикой, моралью и экономикой. Функции права. Взаимосвязь понятий правовой системы, системы норм и закона. Понятие нормативно-правовых актов, их общая характеристика и виды. Понятие нормы права, их признаки. Состав правовой нормы. Гипотеза, диспозиция, санкция и их виды. Виды правоотношений. Структура правоотношений.

	Правоспособность. Дееспособность. Субъекты и объекты правоотношений. Содержание правоотношений. Субъективные права и юридические обязанности. Физические и юридические лица. Состав правонарушения. Субъект, объективная и субъективная стороны правонарушения. Юридическая ответственность, ее виды. Основания освобождения от юридической ответственности. Основы конституционного права Республики Казахстан. Основы административного права. Основы трудового права. Основы гражданского права. Основы уголовного права. Основы экологического права. Основы земельного права. Основы международного права. Теоретико-методологические основы понятия «коррупции», Субъекты противодействия коррупции и их полномочия, Этические и типологические черты коррупции и сферы ее распространения, Коррупция как фактор, нарушающий права человека, Коррупция как угроза национальной безопасности, Коррупционные правонарушения, Составы коррупционных правонарушений, Присвоение полномочий должностного лица, Служебный подлог, Взятничество.
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - адам мен азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын, міндеттерін білу; Қазақстан Республикасындағы әрекет етуші негізгі нормативтік құқықтық актілерді білу, олардың қолдану аясын дұрыс түсіну; халықаралық заңдылықтарды білу; құқық салаларын ажырата білу, сыбайлас жемқорлықтың мәнін және оның пайда болу себептерін; сыбайлас жемқорлықтық құқық бұзушылық үшін моральдық – өнегелік және құқықтық жауапкершілікті; сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет аясындағы әрекет етуші заңнамаларды біледі; - материалдық және іс жүргізу құқығының өзара іс-қимыл механизмін түсінеді; - нақты жағдайларда құқық нормаларын қолдана алады; - қарастырылатын әрбір құқық саласына жүйелі түсінік жасай біліп, қазіргі ғылыми зерттеулерге сын көзқараспен қарап, тұжырымдар жасай алуға; проблемаларды шешудегі дербестік пен түпнұсқалық және кәсіби деңгейде дербес жоспарлауды және шешуге жетілген құқықтық сана, құқықтық ой – өріс және құқықтық мәдениет негізінде кәсіби қызметті жүзеге асыру; нақты заң талаптарына сәйкес шешім қабылдау және заңдық әрекетті жүзеге асыруға күзретті. После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать основные положения Конституции Республики Казахстан; основные положения действующего законодательства Казахстана; систему органов государственного управления и круг их полномочий; механизм взаимодействия материального и
Компетенция дисциплины	

	процессуального права, сущность коррупции и причины её происхождения, меру морально-нравственной и правовой ответственности за коррупционные правонарушения, действующее законодательство в области противодействия коррупции; - понимать механизм взаимодействия материального и процессуального права; - применять нормы гражданского права в конкретных ситуациях; - быть компетентным анализировать события и действия с точки зрения области правового регулирования и уметь обращаться к необходимым нормативным актам; ориентироваться в действующем законодательстве; используя закон, защищать свои права и интересы, осуществлять профессиональную деятельность на основе развитого правосознания, правового мышления и правовой культуры; принимать решения и совершать юридические действия в точном соответствии с законом.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15апта) 1 академиялық кезең (15апта)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Ә.О. Турдалиев, Ж.Ж. Жағыпар. Сыбайлас жемқорлықпен күрес стратегиясы: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл пәні бойынша әдістемелік оқу құралы [Электронный ресурс] / - Алматы: CyberSmith, 2017.- 372 б. 2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы [Электронный ресурс].- Алматы: Альманах, 2017.- 30 б.- (Заң кітапханасы). 3. Закон Республики Казахстан "О противодействии коррупции" [Электронный ресурс].- Алматы: Альманах, 2017.- 30 с.- (Юрид. б-ка). Қосымша/Дополнительная: 4. Г.Р. Усеинова, А.С. Ибраева, Д.М. Баймаханова, С.А. Сартаев; под общ. ред. С.С. Сартаева. Формирование антикоррупционной культуры и антикоррупционного сознания: проблемы теории и практики [Электронный ресурс]: коллективная монография / - Алматы: Қазак университеті, 2017.- 306 с. 5. С.М. Баймолдина. Актуальные проблемы борьбы с коррупцией и организованной преступностью [Текст]: учеб. пособие / - Алматы: Эпиграф, 2016.- 184 с.
Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	ETD 1247 Экология және тұрақты даму (Ecology and sustainable development)

Код и название дисциплины (рус., англ.)	EUR 1247 Экология и устойчивое развитие (Ecology and sustainable development)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Сайкенов Б.Р., Сагидолдина Ж.Е., Куандыкова Э.М., Усенова Г.А.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«БВ08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «БВ08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі
Семестр	2
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Химия, Биология (мектеп бағдарламасы) Химия; Биология (школьная программа)
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестациялау Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Экологиялық танымды қалыптастыру, қоғам мен табиғаттың тұрақты даму негіздері туралы терең білім алу, қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды тиімді пайдаланудың заманауи тәсілдері бойынша теориялық және практикалық білім алу. Формирование экологического познания, получение глубоких знаний об основах устойчивого развития природы и общества, приобретение теоретических и практических знаний по современным методам рационального использования природных ресурсов и охраны окружающей среды.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Барлық табиғат қорғау іс-шараларының, оның ішінде адамның экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, оның денсаулығын сақтау жөніндегі іс-шаралардың теориялық негізі болып табылатын экологиялық білім негіздерін қалыптастыру, сананы экологияландыру және экологиялық мәдениетті тәрбиелеу, болашақ маманға экологиялық білімді жан-жақты қалыптастыру сонымен қатар қоғамның экологиялық дағдарыстан шығуына және орнықты даму жолында қозғалысқа жәрдемдесуге мүмкіндік береді. Формирование естественнонаучных системных знаний об экологических закономерностях существования особей, популяций и сообществ живых организмов, являющихся теоритическим фундаментом всех природоохранных мероприятий, по обеспечению экологической безопасности человека, сохранению его здоровья экологической культуры позволяющие использовать экологические знания не только

	в узкопрофессиональных интересах, но и содействовать выходу общества из экологического кризиса и движению по пути устойчивого развития и применять теоретические знания для решения природоохранных проблем
Пәннің күзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - біледі: экологиялық ғылымның қалыптасу тарихы және оның мәселелері, табиғатты қорғау және табиғатты тиімді пайдалану; - түсінеді: табиғатта және қоғамда пайда болатын құбылыстардың арасындағы себеп-салдарлық байланысты анықтауды түсіну; - қолдана алады: алынған білімді қойылған міндеттерді шешу үшін, экологиялық процестерді талдау, табиғат пен қоғамның тұрақты дамуының басымдықтары мен міндеттерін қою кезінде қолдану; - құзретті: табиғи ортаны қорғау және табиғатты пайдалану саласында; Биосфера мен биоалуантүрліліктің тұрақтылығын сақтау және Апатты дағдарыссыз социумды дамыту мақсатында; орта факторларының әсер ету дәрежесін анықтауда құзыретті болу.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать история формирования экологической науки и ее проблемы, охрана природы и рациональное природопользование; - понимать устанавливать причинно-следственные связи между явлениями, возникающими в природе и обществе; - применить использовать полученные знания для решения поставленных задач, при анализе экологических процессов, постановке приоритетов и задач устойчивого развития природы и общества; - быть компетентным в области охраны природной среды и природопользования; в целях сохранения стабильности биосферы и биоразнообразия и развития социума без катастрофического кризиса; в определении степени воздействия факторов среды.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1.Оспанова Г.С. Экология: оқулық / Г.С. Оспанова, Г.Т. Бозшатаева.- 2-бас.- Алматы: Эпиграф, 2016.- 315 б. 2.Жайлыбай К.Н. Экология терминдерінің түсіндірме сөздігі оқу құралы / К.Н. Жайлыбай, С.Қ. Райымқұлова.- Алматы: Эпиграф, 2016.- 84 б.

	3.Баубеков С.Ж. Табиғатты қорғаудағы экология негіздері оқулық / С.Ж. Баубеков, С.Т. Дуйсенбаева.- Алматы: Эверо, 2015.- 308 б. 4.Булекбаева К.Б. Экология және қоршаған ортаны қорғау оқулық / К.Б. Булекбаева.- Алматы: Эверо, 2015.- 157 б. 5. Экология және тұрақты даму оқулық / А.Қ.Саданов, Н.Ш.Сүлейменова, Н.С.Дәменова; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- Алматы: Эпиграф, 2015.- 404 б. Қосымша/Дополнительная: 6. Бигалиев, А.Б. Биоэкология "Экология" маман.бойынша ун-т студ. арн. оқулық /А.Б.Бигалиев.- Алматы: Эверо, 2015.- 276 б 7.Экология және тұрақты даму оқулық / М.С. Тонкопий, Г.С. Сатбаева, Н.П. Ишкулова- Алматы: Экономика, 2014.- 316 б.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	ТАК 1248 Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі (Life safety)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	BZh 1248 Безопасность жизнедеятельности (Life safety)
Пәннің ПОҚ	Касенов К., Дюсембин Е.А., Жумабаева А.К., Ахмадиева Т.К., Жалғасбаев К.Ж.
ППС дисциплины	
Пән циклі	БП/ТК
Цикл дисциплины	БД/КВ
Оқу деңгейі	Бакалавриат
Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	«6B08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы»
Образовательная программа	«6B08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит	5
Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы	Күндізгі
Форма обучения	Очная
Семестр	2
Пәннің пререквизиттері	Инженерлік геодезия
Пререквизиты дисциплины	Инженерная геодезия
Пәннің постреквизиттері	Орман шаруашылық жұмыстарын механикаландыру
Постреквизиты дисциплины	Механизация лесохозяйственных работ
Пәнді оқу мақсаты	Төтенше жағдайда адамның мінез-құлқы. Топтық психология ерекшеліктері. Ерекше психикалық жай-күй. Төтенше жағдайлар туындаған жағдайда және қауіп төнген жағдайда мекеме қызметкерлерін қорғау жөніндегі іс-шараларды іске асыру.
Цель изучения дисциплины	Целью преподавания дисциплины «Безопасность жизнедеятельности» является дать студентам систематизированные знания по приобретению навыков необходимых для создания безопасных и безвредных

	условий жизнедеятельности, по взаимодействию человека и техносферы.
Пән мазмұны	Тіршілік қауіпсіздігі адамның техносферамен ыңғайлы және қауіпсіз өзара әрекеттесуі туралы ғылым - адамға қауіп төндіретін қауіпті зерттейтін және кез-келген адам қоршаған ортасында оны қорғаудың жолдарын жасайтын ғылыми білім саласы. «Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі» пәні адамның қоршаған ортамен қауіпсіз өзара әрекеттесуі, еңбек қауіпсіздігі және төтенше жағдайлар кезіндегі жағымсыз факторлардан қорғау тақырыптарын біріктіреді. Тіршілік қауіпсіздігі доктринасының басты мақсаты - техносферадағы адамды антропогендік және табиғи шығу тегінің теріс әсерінен қорғау, өмір сүрудің қолайлы жағдайларына қол жеткізу. Тіршілік қауіпсіздігі мәселесін шешу адамдардың іс-әрекеті, өмірі үшін қолайлы жағдайлар жасау, адамды және оның қоршаған ортасын зиянды факторлардың әсерінен қорғаудан тұрады. Кез-келген зиян үшін адам өзінің денсаулығы мен өмірін төлейді, оны «адам-қоршаған орта» жүйесінде қалыптастырушы фактор ретінде қарастыруға болады, оның жұмысының соңғы нәтижесі және қоршаған орта сапасының өлшемі.
Содержание дисциплины	Безопасность жизнедеятельности наука о комфортном и безопасном взаимодействии человека с техносферой, представляет собой область научных знаний, изучающая опасности угрожающие человеку и разрабатывающие способы защиты от них в любых условиях обитания человека. В учебной дисциплине «Безопасность жизнедеятельности» соединены тематика безопасного взаимодействия человека со средой обитания, охрана труда и вопросы защиты от негативных факторов чрезвычайных ситуаций. Основная цель учения о безопасности жизнедеятельности — защита человека в техносфере от негативных воздействий антропогенного и естественного происхождения, достижение комфортных условий жизнедеятельности. Решение проблемы безопасности жизнедеятельности состоит в обеспечении комфортных условий деятельности людей, их жизни, защите человека и окружающей его среды от воздействия вредных факторов. За любой вред человек расплачивается своим здоровьем и жизнью, которые можно рассматривать как системообразующие факторы в системе “человек — среда обитания”, конечный результат ее функционирования и критерий качества окружающей среды.
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - қоршаған ортадағы адам өмірінің қауіпсіздігінің теориялық негіздерін, -тіршілік қауіпсіздігінің құқықтық және нормативтік-техникалық негіздерін біледі ; - травматикалық, зиянды және зақымдайтын факторлардың адамға анатомиялық және физиологиялық салдары туралы;

Компетенция дисциплины	төтенше жағдайлар кезіндегі шаруашылық жүргізуші субъектілердің тұрақтылығын арттыру жолдары мен құралдары туралы; төтенше жағдайларды болжау және олардың салдарын жою әдістері туралы түсінеді; - құтқару және басқа да шұғыл жұмыстарды негізгі ұйымдастыру және өткізуді, өндірістік қызметтің қауіпсіздігі мен экологиялық қауіпсіздігін арттыру жөніндегі шараларды әзірлеуді, авариялық-құтқару жұмыстарына және төтенше жағдайдан кейінгі басқа да жұмыстарға қатысуды қолдана алады; - шаруашылық жүргізуші субъектілердің өндірістік қызметінің тұрақтылығын арттыру жөніндегі шараларды жоспарлау және іске асыру кезінде; -төтенше жағдайлар кезінде өндірістік персоналды және халықты қорғау бойынша іс-шараларды жоспарлау кезінде; құтқару жұмыстары кезінде азаматтық қорғаныс бөлімшесінің командирінің міндеттерін орындау кезінде күзретті. После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать теоретические основы безопасности жизнедеятельности человека в среде обитания; правовые и нормативно-технические основы безопасности жизнедеятельности; - понимать анатомо-физиологические последствия на человека травмирующих, вредных и поражающих факторов; пути и способы повышения устойчивости функционирования объектов хозяйствования в ЧС; методы прогнозирования чрезвычайных ситуаций и ликвидации их последствий; - применять навыки основ организации и выполнения спасательных и других неотложных работ, разработки мероприятий по повышению безопасности и экологичности производственной деятельности; принятия участия в проведении спасательных и других неотложных работ при ликвидации последствий ЧС; - быть компетентным в планировании и осуществлении мероприятий по повышению устойчивости производственной деятельности объектов хозяйствования; в планировании мероприятий по защите производственного персонала и населения в чрезвычайных ситуациях; в выполнении обязанности командира подразделения гражданской обороны при ведении спасательных работ.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі	Негізгі/Основная:

Список литературы	1.Хамитов, Н.М. Тіршілік қауіпсіздігі негіздері [Мәтін]: оқу құралы / Н.М. Хамитов; ҚазҰАҰ.- Алматы: Айтұмар, 2020.- 140 б. 2.Еңбек қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі [Мәтін]: оқу құралы / М.О.Байтуганова, Е.В.Комлева, Н.Ж.Нұрмағанбет, А.Р.Тусупханова; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- Алматы: ССК, 2019.- 424 б 3.Кривошеин, Д.А. Безопасность жизнедеятельности [Текст]: учеб. пособие / Д.А. Кривошеин, В.П. Дмитриенко, Н.В. Горькова.- СПб.: Лань, 2019.- 340 с. 4.Баубеков, С.Д. Охрана труда и безопасность [Текст]: учебник /С.Д.Баубеков, М.Н.Немеребаев, С.З.Казахбаев.- Алматы: Эверо, 2015.- 308 с. Қосымша/Дополнительная: 5.Безопасность жизнедеятельности: Учеб. для вузов /Арустамов Э. А., Волощенко А. Е., Гуськов Г. В., и др.;Под ред. Э. А. Арустамова.- 2-е изд., перераб. и доп.- М.: Дашков и К, 2000.- 678 с. 6.Безопасность жизнедеятельности: учеб. пособие для вузов / под ред. А. И. Сидорова.- М.: КноРус, 2009.- 496 с. 7.Безопасность жизнедеятельности: учеб. пособие для вузов / Денисов В. В., Грачев В. А., Гутенев В. В., и др.; под ред. В. В. Денисова.- Ростов н/Д: МарТ, 2007
-------------------	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	Кас 2116 Кәсіпкерлік (Entrepreneurship) Pre 2116 Предпринимательство (Entrepreneurship)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Казыбаева М.Н., Жумаханов Б.К., Карымсакова Ж.К. Казыбаева М.Н., Жумаханов Б.К., Карымсакова Ж.К.
Пән циклі Цикл дисциплины	ЖБП/ТК ООД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	4
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Әлеуметтік –саясаттану білім модулі Модуль социально-политических знаний
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Аграрлық экономика Аграрная экономика

Пәнді оқу мақсаты	студенттердің кәсіпкерлік қызмет негіздерін, оның мазмұнын, мәні мен әлеуметтік-экономикалық процестердегі орнын игерудегі практикалық дайындығын қамтамасыз ету.
Цель изучения дисциплины	Обеспечить практическую подготовку студентов в усвоении основ предпринимательской деятельности, её содержания, значения и месте в социально-экономических процессах.
Пән мазмұны	Іскерлік ойлау психологиясы. Стартап бизнес моделі. Стартап қызметіндегі маркетинг. Сату стратегиясы. Стартаптың негізгі ресурстары. Стартаптың операциялық қызметі. Бизнесінің қаржылық моделі. Инвестициялар тарту және мемлекеттік қолдау шаралары. ҚР агроөнеркәсіптік кешенін дамытудың 2017 - 2021 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы. Бизнесі дамыту стратегиясы. Кәсіпкердің этикасы мен жауапкершілігі.
Содержание дисциплины	Психология бизнес-мышления. Бизнес-модель стартапа. Маркетинг в деятельности стартапа. Стратегия продаж. Ключевые ресурсы стартапа. Операционная деятельность стартапа. Финансовая модель бизнеса. Привлечение инвестиций и меры государственной поддержки. Государственная программа развития агропромышленного комплекса РК на 2017 – 2021 годы. Государственная программа развития продуктивной занятости и массового предпринимательства на 2017-2021 годы «Еңбек». Стратегия развития бизнеса. Этика и ответственность предпринимателя.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: - біледі: кәсіпкерліктің институционалдық және құқықтық негіздерінің теориялық және практикалық негіздерін; - түсінеді: қазіргі заманғы бизнес саласының даму тенденцияларын; - қолдана алады: талдау және зерттеу мәселелерін шешу үшін заманауи техникалық құралдар мен ақпараттық технологияларды; - құзыретті: кәсіпорын мен ұйымның экономикалық қызметінің практикалық мәселелерін кәсіби түрде шешуге, экономикалық субъектіні тиімді дамытудың нұсқаларын тандауға.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать теоретические и практические основы институциональной и законодательной базы предпринимательства; - понимать тенденции развития в сфере современного бизнеса;

	- применить для решения аналитических и исследовательских задач современные технические средства и информационные технологии; - быть компетентным профессионально решать практические вопросы экономической деятельности предприятия и организации, выбирать варианты наиболее эффективного развития хозяйствующего субъекта.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1.Бове К.Л. Қазіргі бизнес-коммуникация [Электронный ресурс] / К.Л. Бове, Дж.В. Тилл; ауд. А.Қуанышбекова, М.Қожақанова, Д.Мәзен; "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры.- 14-бас.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2019.- 736 б.- (Рухани жаңғыру. Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық). 2.Кәсіпкерлікті ұйымдастыру [Мәтін]: оқу құралы / К.Н.Оразбаева, Ә.Б.Жетпісова, Г.Т.Серікова, Г.А.Сақауова.- Алматы: TechSmith, 2018.- 248 б. 3.Куратко Д.Ф. Кәсіпкерлік: теория, процесс, практика [Мәтін] / Д.Ф. Куратко; ауд. М.Қыстаубаева, Б.Сабденәлиев, М.Сейітжаппарұлы [ж.т.б.].- 10-бас.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018.- 480 б.- (Рухани жаңғыру. Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық). 4.Шваб К. Төртінші индустриялық революция [Мәтін] / К. Шваб; ауд. Н.Б.Ақыш, Л.Ә.Бимендиева, К.І.Матыжанов.- Алматы: Ұлттық аударма бюросы, 2018.- 200 б.- (Рухани жаңғыру. Жаңа гуманитарлық білім. Қазақ тіліндегі 100 жаңа оқулық). 5.Исабеков Б.Н. Инновация және кәсіпкерлік [Мәтін]: оқулық / Б.Н. Исабеков, Л.Қ. Мұхамбетова; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- Астана: Басп. ж., 2017.- 680 б. 6.Бизнес-жоспар [Мәтін]: оқу құралы / К.Е.Ертаев, Л.Г.Гербеев, К.О.Смагулова, А.М.Дәуренбеков.- Алматы: Эверо, 2017.- 124 б. 7.Хамитова К. Экономика және кәсіпкерлік негіздері [Мәтін]: оқулық / К. Хамитова.- 3-бас. толықт., өңд.- Астана: Фолиант, 2016.- 200 б. Қосымша әдебиеттер 8.Куратко Д.Ф. Предпринимательство: теория, процесс, практика [Текст] / Д.Ф. Куратко; пер. С.А.Нурова; ОФ "Национальное бюро переводов".- 8-е изд.- Алматы: Национальное бюро переводов, 2019.- 514 с.- (Рухани жаңғыру).

	9.Раимбеков Ж.С. Кәсіпорын экономикасы [Мәтін]: оқу құралы: практикум / Ж.С. Раимбеков.- Алматы: Лантар Трейд, 2019.- 304 б. 10.Аманбаев Ү.А. Кәсіпорын экономикасы [Мәтін]: оқу құралы / Ү.А. Аманбаев; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- Алматы: Бастау, 2019.- 432 б. 11.Мейірбеков А.Қ. Кәсіпорын экономикасы [Мәтін]: оқу құралы / А.Қ. Мейірбеков, Қ.Ә. Әлімбетов.- Алматы: TechSmith, 2018.- 252 б. 12.Раимбеков Ж.С. Кәсіпорын экономикасы [Мәтін]: оқу құралы / Ж.С. Раимбеков, П.Т. Байнеева.- Алматы: TechSmith, 2018.- 320 б. 13.Егембердиева С.М. Кәсіпорын экономикасы [Мәтін]: оқу құралы / С.М. Егембердиева.- Алматы: Эпиграф, 2016.- 208 б. 14.Ниязбекова Р.Қ. Кәсіпорын экономикасы [Мәтін]: оқулық / Р.Қ. Ниязбекова, Б.А. Рахметов, П.Т. Байнеева; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- Алматы: Экономика, 2013.- 623 б. 15.Оразалин К.Ж. Кәсіпорын экономикасы: теория, тест сұрақтары, есептер [Мәтін]: оқу құралы / К.Ж. Оразалин.- Алматы: Басп. ж., 2013.- 296 б. 16.Рахметов Б.А. Кәсіпорын экономикасы: тестілер, есептер, жағдайлар [Мәтін]: тәжірибелік құрал / Б.А. Рахметов, П.Т. Байнеева, Н.М. Қалманова.- Алматы: Экономика баспасы, 2012.- 428 б. Қосымша/Дополнительная: 17.Тажибекова К.Б. Кәсіпорын экономикасы [Мәтін]: оқу құралы / К.Б. Тажибекова, Г.Д. Танекеева.- Қарағанды: Ак Нұр, 2012.- 240 б. 18.Нурпеисова А.К. Кәсіпорын экономикасы және кәсіпкерлік құқықтың негізгі аспектілері [Мәтін]: оқу құралы / А.К. Нурпеисова, Г.Е. Жандыкеева, А.Д. Тлеубекова; Алматы экономика және статистика академиясы.- Алматы: LEM, 2012.- 336 б. 19.Оразалин К.Ж. Кәсіпорын экономикасы: тәжірибе сабағына арналған [Мәтін]: оқу құралы / К.Ж. Оразалин.- Алматы: LEM, 2012.- 296 б. 20.Аманбаев М.Ш. Кәсіпорын экономикасы [Мәтін]: оқу құралы / М.Ш. Аманбаев; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- Алматы: Бастау, 2012.- 428 б.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	АК 2126 Азаматтық құқық (Civil law)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	GP 2126 Гражданское право (Civil law)
Пәннің ПОҚ	
ППС дисциплины	

Пән циклі Цикл дисциплины	ЖБП/ТК ООД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	4
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Человек. Общество. Право (школьная программа); Модуль социально – политических знаний
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестациялау Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Студенттерге азаматтық құқықтың негізгі ұғымдары мен қағидаларын, азаматтық-құқықтық қатынастарды реттеу тетіктерін, меншік, міндеттемелер, келісімшарттар және жауапкершілік институттарын меңгерту. Дать студентам знания об основных понятиях и принципах гражданского права, механизмах регулирования гражданско-правовых отношений, институтах собственности, обязательств, договоров и ответственности.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Азаматтық құқық құқықтағы салалық ғылымдардың ең маңызды саласы. Азаматтық құқықтың мәні азаматтық заңнаманың нарықтық экономикаға зор әсерімен анықталады. Пәнді оқу барысында студент азаматтық құқық түсінігі, қайнар көздері, қағидалары, азаматтық құқықтық қатынас элементтері, жеке тұлға, заңды тұлға, кәсіпкерлік түсінігі, шарт, мәміле, міндеттеме түсінігі, оны орындауды қамтамасыз ету әдістері, интеллектуалдық меншік, мұрагерлік құқық туралы мәліметтер алып шығады. Гражданское право является важнейшей отраслью наук в праве. Сущность гражданского права определяется огромным влиянием гражданского законодательства на рыночную экономику. В ходе изучения дисциплины студент получает сведения о понятии гражданского права, источниках, принципах, элементах гражданских правоотношений, понятии физического лица, юридического лица, предпринимательства, понятии договора, сделки, обязательства, методах обеспечения его исполнения, интеллектуальной собственности, наследственном праве.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр:

Компетенция дисциплины	- біледі: азаматтық құқықтың базалық нормаларын және құқықтық қатынастарды реттеу механизмдерін; - түсінеді: келісімшарттық қатынастар мен меншік қатынастарының маңыздылығын; - қолдана алады: нақты құқықтық жағдайларды талдауға және құқықтық құжаттармен жұмыс істеуге; - құзыретті: азаматтық-құқықтық сипаттағы мәселелерді кәсіби деңгейде шешуге. После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать основные нормы гражданского права и механизмы регулирования правоотношений; - понимать важность договорных и имущественных отношений; - уметь анализировать конкретные правовые ситуации и работать с юридическими документами; - быть компетентным в профессиональном решении вопросов гражданско-правового характера.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1. Сулейменов М.К., Басин Ю.Г. <i>Қазақстан Республикасының Азаматтық құқығы</i>. Алматы: Жеті жарғы, 2020. 2. Мамытов Д.М. <i>Азаматтық құқық негіздері</i>. Астана: Фолиант, 2021. 3. Гражданское право РК: учебник / под ред. Сулейменова М.К., Басина Ю.Г. – Алматы: Жеті жарғы, 2020. Қосымша / Дополнительная: 4. Гражданское право: учебник / под ред. С.А. Иванова. – Москва: Юрайт, 2021. 5. Назарбаев Н. <i>Құқық мәдениеті – қоғам дамуының негізі</i>. Алматы: Дәуір, 2018. 6. Егембердиев Е.К. <i>Азаматтық құқықтық қатынастар</i>. Алматы: Эверо, 2020.
Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ZhIN 1246 Жасанды интеллект негіздері (The basics of artificial intelligence) ОП 1246 Основы искусственного интеллекта (The basics of artificial intelligence)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	

Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«БВ08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «БВ08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	2
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Информатика (мектеп бағдарламасы) Информатика (школьная программа)
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Ақпараттық технологиялар Информационные технологии
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Пән жасанды интеллекттің (ЖИ) негізгі ұғымдарымен, тарихымен және негізгі бағыттарымен таныстырады. Дисциплина знакомит с ключевыми понятиями, историей и основными направлениями искусственного интеллекта (ИИ).
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Пән жасанды интеллекттің (ЖИ) негізгі ұғымдарымен, тарихымен және негізгі бағыттарымен таныстырады. Интеллектуалды жүйелерді құрудың әртүрлі әдістерін, соның ішінде машиналық оқытуды, терең оқытуды, табиғи тілді өңдеуді және компьютерлік көруді қарастырады және жасанды интеллекттің этикалық және әлеуметтік аспектілерін қарастырады. Дисциплина знакомит с ключевыми понятиями, историей и основными направлениями искусственного интеллекта (ИИ). Рассматривает различные методы создания интеллектуальных систем, включая машинное обучение, глубокое обучение, обработку естественного языка и компьютерное зрение, а также затрагивает этические и социальные аспекты ИИ.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: біледі: жасанды интеллекттің негізгі ұғымдарын, әдістері мен технологияларын, оның даму тарихы мен қолдану салаларын; түсінеді: алгоритмдердің, машинамен оқытудың және нейрондық желілердің принциптерін; қолдана алады: жасанды интеллект құралдарын пайдаланып, қарапайым модельдер құрастыруды және талдау жасауды;

Компетенция дисциплины	құзыретті: әртүрлі салаларда жасанды интеллектті қолдану мүмкіндіктерін бағалауға және жобаларда тиімді шешімдер ұсынуға. После освоения дисциплины бакалавр должен: знать основные понятия, методы и технологии искусственного интеллекта, историю его развития и области применения; понимать принципы работы алгоритмов, машинного обучения и нейронных сетей; уметь разрабатывать и анализировать простые модели с использованием инструментов искусственного интеллекта; быть компетентным в оценке возможностей применения искусственного интеллекта в различных сферах и предложении эффективных решений в проектах.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1. Russell S., Norvig P. <i>Artificial Intelligence: A Modern Approach</i>. 4th Edition. Pearson, 2021. – 1136 p. 2. Goodfellow I., Bengio Y., Courville A. <i>Deep Learning</i>. MIT Press, 2016. – 775 p. 3. Алтынбекова Ж.А., Сейдахметова А.Б. <i>Жасанды интеллект негіздері</i>. Алматы: Білім, 2022. – 312 б. 3. Bishop C. M. <i>Pattern Recognition and Machine Learning</i>. Springer, 2006. – 738 p. 4. Ниязбеков А.С., Сарсенов Б.К. <i>Искусственный интеллект: теория и практика</i>. Астана: Фолиант, 2021. – 284 с. Қосымша/Дополнительная: 6. Chollet F. <i>Deep Learning with Python</i>. Manning, 2021. – 504 p. 7. Кульбаев Е.Ж., Аубакирова Д.С. <i>Машинное обучение и нейронные сети</i>. Алматы: Қазақ университеті, 2020. – 256 с. 8. Domingos P. <i>The Master Algorithm</i>. Basic Books, 2015. – 352 p. 9. Géron A. <i>Hands-On Machine Learning with Scikit-Learn, Keras, and TensorFlow</i>. 3rd Edition. O'Reilly, 2022. – 1140 p.
Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	KS 2127 Қаржылық сауаттылық (Financial literacy) FG 2127 Финансовая грамотность (Financial literacy)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Сейтбекова С.Т., Бейсенбаева А.К. Сейтбекова С.Т., Бейсенбаева А.К.
Пән циклі	ЖБП/ТК

Цикл дисциплины	ООД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	4
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Математика, Аграрлық экономика Математика, Аграрная экономика
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман экожүйелік қызметтері /Жасыл құрылысты жүргізу Лесные экосистемные услуги/Ведение зеленого строительство
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Жеке қаржыға қатысты шешімдер қабылдау кезінде ұтымды қаржылық мінез-құлықты қалыптастыруға үйрету, қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтары мен Обучение формированию рационального финансового поведения при принятии решений, касающихся личных финансов, эффективные способы защиты прав и интересов потребителей финансовых услуг, знание порядка использования финансовых продуктов и услуг.мүдделерін қорғаудың тиімді тәсілдері, қаржылық өнімдер мен қызметтерді пайдалану тәртібін білу.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Жеке қаржыны басқару. Меншікті ақша қаражатын қалыптастыру және банкті таңдау, қаржылық тәуекелдер мен инвестициялау стратегиялары, ҚР-да жеке тұлғалар төлейтін салық түрлері, ҚР сақтандыру нарығы, өз бизнесін құру, қаржылық алаяқтық, зейнетақы жинақтау мүмкіндіктері. Управление личными финансами. Формирование собственных денежных средств и выбор банка, финансовые риски и стратегии инвестирования, виды налогов, уплачиваемых физическими лицами в РК, страховой рынок РК, Создание собственного бизнеса, финансовое мошенничество, возможности пенсионных накоплений.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: Білу керек: белгілі бір мақсаттарға ақша жинауды білу; бұл үнемдеу себептерін ажырату үшін түсіну (күтпеген шығындар үшін резерв қалыптастыру; болашақ ірі шығындар үшін қаражат жинау; кіріс алу); салымдарды сақтандырудың мемлекеттік жүйесін білу. дағдысы болу керек: жинақтаудың әртүрлі тәсілдері мен жинақ өнімдерінің түрлері туралы түсініктерді егжей тегжейлі білу;

Компетенция дисциплины	жеке тұлғалардың мінез-құлқын анықтайтын факторлардың әсерін анықтау және ақша операцияларын құқықтық реттеуді зерттеу; меңгеру керек: отбасының әл-ауқатын арттыру үшін банктік салым ашу дағдыларын меңгеру; ақша иелері үшін пайда табу мақсатында бағалы қағаздар нарығында, жылжымайтын мүлік нарығында және т. б. орналастыру дағдыларын. Бакалавр после освоения дисциплины: Знать: уметь собирать деньги на определенные цели; это понимание, чтобы различать причины экономии (формирование резерва на непредвиденные расходы; сбор средств на будущие крупные расходы; получение дохода); знание государственной системы страхования вкладов. иметь навыки: детально знать понятия о различных способах накопления и видах сборочной продукции; выявление влияния факторов, определяющих поведение индивидов, и исследование правового регулирования денежных операций; владеть: навыками открытия банковского вклада для повышения благосостояния семьи; навыки размещения на рынке ценных бумаг, рынке недвижимости и т.д. С целью получения прибыли для владельцев денег.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Сембиева, Л.М. Введение в финансы: Т.2: учеб. пособие / Л.М. Сембиева, С.Б. Мақыш, А.О. Жағыпарова.- Алматы: ЭСПИ, 2020.- 260 с. 2. Перекрестова, Л.В. Финансы, денежное обращение и кредит [Текст]: учебник / Л.В. Перекрестова, Н.М. Романенко, С.Сазонов.- 13-е изд., стереотип.- М.: Академия, 2017.- 368 с. 3. Серкебаева, Р.К. Финансы [Текст]: учеб. / Р.К. Серкебаева, Р.У. Смагулова; МОН РК.- Алматы: BOOKPRINT, 2014.- 320 с. 4. Брехова Ю.В., Алмосов А.П., Завьялов Д.Ю. Б87 Финансовая грамотность: методические рекомендации для учителя. 10–11 классы общеобразоват. орг. — М.: ВАКО, 2018. — 232 с. Қосымша/Дополнительная: 1. Постановлением Правительства Республики Казахстан от « 30 » мая 2020 года № 338. Концепция повышения финансовой грамотности на 2020 – 2024 годы

	2. О налогах и других обязательных платежах в бюджет (Налоговый кодекс) / Кодекс Республики Казахстан от 25 декабря 2017 года № 120-VI ЗРК.
--	---

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ОР 3238 - Орман питомнигі (Forest nursery) LP 3238 – Лесные питомники (Forest nursery)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Кентбаева Б.А., Кентбаев Е.Ж., Шыныбеков М.К. Кентбаев Е.Ж., Кентбаева Б.А., Шыныбеков М.К
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	5
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Орманшылық, Орман тұқым ісі Лесоводство, Лесосеменное дело
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман екпелері, Орман селекциясы/Плантациялық орман өсіру Лесные культуры, Лесная селекция/Плантационное лесовыращивание
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Пән алқа ағаштарда орман тұқым өнімінің қалыптасу заңдылықтарын, селекция генетика негізінде тұрақты орман тұқым базасын құру, тұқымдарды дайындау, сақтау және өңдеу, себуге дайындау, орман питомниктерін жобалау, ағаш және бұта түрлерінің әр түрлі отырғызу материалдарын өсіру технологиясын, топырақты дайындау, тұқымдарды себу және оларды күтіп-баптау, сеппелерді, тікпелерді және вегетативті отырғызу материалдарын өсіру, тыңайтқыштар мен гербицидтерді пайдалану сұрақтарын қамтиды. Дисциплина охватывает круг вопросов, связанных с проектированием лесных питомников, технологией выращивания различных видов посадочного материала древесно-кустарниковых видов – подготовка почвы, производство посевов семян и уход за ними, выращивания сеянцев, саженцев и вегетативного посадочного материала, использование удобрений и гербицидов.
Пән мазмұны	Ағаштар мен бұталардың жемістенуі. Орман тұқымдарының өнімділігі, оларды есептеу және болжау.

Содержание дисциплины	Тұрақты орман тұқым базасын құрудың селекциялық-генетикалық алғышарттары. Алқаағаштар мен плюсті ағаштарды іріктеу және селекциялық түгендеу. Тұрақты орман тұқым учаскелерін құру. Орман тұқым шикізаттарын дайындау. Тұқымдардың пісу мерзімі және орман тұқым шикізатын дайындау уақыты. Қылқанды түрлердің тұқымын бүрлерден шығару, қанатсыздандыру және тазалау. Бүркептіргіштердің түрлері, бүрлердің тұқым шығымдылығы. Құрғақ және шырынды жемісті жапырақты түрлерден тұқым алу. Тұқымдарды стратификациялау, тұқымдарды себуге дайындаудың басқа әдістері. Орман тұқымдарды сақтау және тасымалдау. Тұқымдарды жақсы сақтаудың жағдайлары, тұқымдарды сақтау тәсілдері, тұқым қоймалары. Тұқым сапасының көрсеткіштері және оларды анықтау әдістері. Тұқымдардың себу сапасын анықтау әдістері. Орман питомниктері. Орман көшет материалдарының түрлері. Орман питомнигінің құрылымы. Питомникке жер таңдау. Сеппе бөлімінің аумағын есептеу. Орман питомнигінің аумағын есептеу, сеппе бөлімдегі өнім беретін және пайдалы аумақты есептеу. Мектеп бөлімінің аумағын есептеу. Аналық қалемше плантациясы. Орман питомнигіне топырақ өңдеу. Орман питомнигіндегі тыңайтқыштар. Орман питомнигіндегі гербицидтер, олардың жіктелуі. Сеппе бөліміндегі сеппелерді өсіру агротехникасы. Тұқым себу түрі, тәсілі, себу сұлбесі, себу мөлшері. Мектеп бөлімі, бөлімдегі ағаш түрлері мен міндеті. Ауыспалы егістік, мектеп бөлімін құрудың мерзімі мен техникасы. Көшет материалдарын жабық топырақта өсіру. Общие сведения о питомниках. Виды лесного посадочного материала. Структура лесного питомника. Выбор участка под питомник. Расчет площади посевного отделения. Расчет площади школьного отделения. Обработка почвы в лесном питомнике. Удобрения в лесных питомниках. Агротехника выращивания сеянцев в посевном отделении. Посевное отделение, агротехника выращивания сеянцев. Виды, способы, схемы посевов, нормы высева. Уход, защита от неблагоприятных факторов. Инвентаризация и заготовка посадочного материала.
Пәннің күзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: - орман тұқым ісінің теориялық негізін: негізгі ағаш және бұта түрлерінің биологиялық ерекшеліктерін; орман тұқымдарын аудандастырудың қағидаларын, орман питомнигін жобалаудың негізін; негізгі ағаш және бұта түрлерінің биологиялық ерекшеліктерін; орман көшет материалдарын өсірудің агротехникасын біледі; - орман тұқымдарын жинаудың әдістері мен тәсілдерін; орман тұқым шикізатын өңдеудің әдістері мен тәсілдерін, орман көшет материалдарының түрлерін, орман

Компетенция дисциплины	питомнигінің құрылымын, питомникке жер таңдауды түсінеді; - ағаш және бұта түрлерінің өнімділігін болжауға; орман тұқымдарының себу сапасын анықтауға; орман тұқымдарының сапасы туралы құжаттарды толтыруға; МЕСТ пайдалануға, орман питомнигін құрудың жобасын; отырғызу материалдарын өсіру агротехникасын өңдеу; көшет өсіруге қажетті шығындарды есептейтін техникалық есеп картасын жасауға, нормативті анықтамаларды қолдана алады; - ағаш және бұта түрлері тұқымдарының биологиялық ерекшеліктері туралы сұрақтарға, орман тұқым базасын құруға, тұқымдардың себу сапасын анықтауға, қажетті құжаттарды рәсімдеуге, орман питомниктерін жобалау сұрақтарына, көгалдандыру үшін қолданылатын орман көшет материалдарын өсіру агротехникасын білуге, топырақ өңдеу жүйелерін жасауға, ТЕК құруға құзретті. После освоения дисциплины бакалавр должен: знать: основы проектирования лесных питомников; биологические особенности основных древесных и кустарниковых видов; агротехнику выращивания лесного посадочного материала. уметь: составить проект лесного питомника; разработать агротехнику выращивания посадочного материала; составить расчетно-технологические карты на обработку почвы и выращивание посадочного материала; рассчитать экономическую эффективность деятельности лесного питомника; быть компетентным в вопросах лесопитомнического дела.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/Основная: 1. Wood S.N. Generalized Additive Models: An Introduction with R. - Chapman and Hall/CRC – 2012, 397 pages 2. Кентбаева Б.А. Лесосеменное дело. - Алматы, 2018. - 124 с. 3. Кентбаев Е.Ж., Кентбаева Б.А. Деревья и кустарники Казахстана для лесовыращивания. Алматы, 2015. - 329 с. 4. Кентбаев Е.Ж., Кентбаева Б.А., Қаспақбаев Е.М. Қазақстан екепе ормандарын өсіру ағаштары мен бұталары / Орман, экология және биология мамандықтарына арналған оқулық. Алматы, 2015. – 358б 5. Кентбаева Б.А. Лесосеменное дело. Учебно-методический комплекс дисциплины для студентов (УМКДС)

	специальности 5В080700 – Лесные ресурсы и лесоводство. Алматы, «Айтұмар», 2018. – 89с 6. Кентбаев Е.Ж., Кентбаева Б.А. «Орман тұқым ісі» пәнінің студентке арналған оқу-әдістемелік кешені. Алматы, «Айтұмар», 2017. – 113с. Қосымша/Дополнительная: 7. Байзаков С.Б., Медведев А.Н., Искаков С.И., Муканов Б.М. Лесные культуры в Казахстане. 1 и 2 книги, Алматы, 2011. 8. Кентбаев Е.Ж., Кентбаева Б.А. Лесосеменное дело // Электронный учебник. – Алматы, 2009г. 9. Семена деревьев и кустарников. Правила отбора образцов и методы определения посевных качеств семян (Государственные общесоюзные стандарты). Госкомстандарт. - М., 1991г.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	OBSSHM 3237 - Орман және бақ-саябақ шаруашылығын механикаландыру (Mechanization of forestry and landscape gardening) MLSPH 3237 - Механизация лесного и садово-паркового хозяйства (Mechanization of forestry and landscape gardening)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Сейтимов С.А., Аманов Н.Д., Қашаған Б.Е., Жетпеисов М.Т. Сейтимов С.А., Аманов Н.Д., Қашаған Б.Е., Жетпеисов М.Т.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/БК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302–Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	5
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Орманшылық, Инженерлік геодезия Лесоводство, Инженерная геодезия
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман таксациясы, Қорғаныш орман жолақтары өсіру Лесная таксация, Защитное лесоразведение
Пәнді оқу мақсаты	Пәнде машиналарды орман шаруашылығында пайдалану, заманауи шынжыр табанды және доңғалақты тракторлардың техника-пайдаланушылық көрсеткіштері, орман шаруашылығы машиналары мен жарақтарына қойылатын негізгі агротехникалық талаптар, топырақ өңдеу, себу, отырғызу және егістіктерге күтім жасау машиналары, орманшаруашылығы техникасын агрегаттау, агрегаттарды

Цель изучения дисциплины	есептеу және жинақтау, механикаландырылған орман шаруашылығы жұмыстарының сапасын бағалау мәселелері қарастырылған. Цель дисциплины - использование машин в лесном хозяйстве, технико-эксплуатационные показатели современных гусеничных и колесных тракторов, основные агротехнические требования к лесохозяйственным машинам и орудиям, машины для обработки почвы, посева, посадки и по уходу за посевами; принцип их работы, технологические процессы и регулировки.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Тракторлар мен автомобильдер, тартқыштар мен тракторлар негізіндегі жол талғамайтын көліктер. Тракторлар, немесе автомобиль негізіндегі орман шаруашылығы машиналары: ағаш құлатушы-тасушы, түбір қопарғыш, тарту-тасымалдау, тасымалдау, орман шаруашылықтық мотоагрегаттар. Ағаш сүйреу технологиялық жабдықтары: шыңжыр, жетек, тежеуіш. Тиеу құрылғысы, итергіш, алғы аспалы механизм жүйесі. Қазып алу соқалары мен тоғын (скоба), аспалы, жартылай аспалы және тіркемелі соқалар. Белсеңді (активный) жұмыстық бөлшектері машиналар. Топырақ өңдеуіш фрезалар: құрылысы, жұмыс істеу принципі. Бөлгіштер (площадкаделитель) бұрғылар, шұңқыр қазғыштар. Тыңайтқыш шашу машиналары. Ормандық дақылдар тұқымын жинау және өңдеу машиналары. Сепкіштер. Ормандық көшет отырғызғыш машиналар. Орман өртіне қарсы күрес машиналары мен аппараттары. Орман шаруашылығын зиянкестерден, аурулардан және арам шөптерден химиялық жолмен қорғаушы машиналар мен аппараттар. Ұшақтар мен тікұшақтарға орнатылған зиянкестер мен ауруларға қарсы химиялық күрес аппараттары. Бульдозерлер мен текпіршек жасауыштар. Түбір қопарғыш машиналар. Бұта кескіш. Түбір отағыш тырмалар және бұта жинағыш тырмалар. Қопсытқыштар. Топырақ қабатын қазушы машиналар: арық қазғыш, скрепер. Жер қыртысын тегістеуіш — грейдер. Орман дақылдарын күту мақсатында кескіш машиналар. Тракторы и автомобили, тягачи и вездеходы на базе тракторов. Лесохозяйственные машины на базе тракторов и автомобилей: валочно-трелевочные, корчевальные, тягово-транспортные, трелевочные, лесохозяйственные мотоагрегаты. Классификация лесных тракторов. Основные технико-эксплуатационные и экономические требования, предъявляемые к лесохозяйственным тракторам. Общее устройство тракторов и автомобилей. Почвообрабатывающие машины и орудия, их классификация. Выкопочные плуги и скобы. Машины с активными рабочими органами. Фрезы для обработки почвы,

	их устройство и принцип работы. Площадкоделатели. Буры. Ямокопатели. Культиваторы-растениепитатели. Дисковые орудия, бороны, лушильники. Ротационные лесные культиваторы. Игольчатые орудия для обработки почвы. Катки, их Циклы и назначение. Машины для внесения удобрений. Машины для сбора и обработки лесных семян. Извлечение семян хвойных пород из шишек. Классификация шишкосушилок, их устройство и технологический процесс. Циклы шишкосушилок. Лесопосадочные машины. Машины и аппараты для борьбы с лесными пожарами. Машины и аппараты для химической защиты леса от вредителей, болезней и сорной растительности. Бульдозеры и террасеры. Корчевальные машины. Кусторезы. Корчевальные бороны и кустарниковые грабли. Рыхлители. Машины для разработки грунта: канавокопатели, экскаваторы. Транспортно-землеройные машины-скреперы. Машины для планировки – грейдеры. Машины для рубок ухода за лесом.
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - еліміздің экологиялық-экономикалық дамуында ормандар мен айрықша қорғалатын аумақтардың маңызын; Қазақстан Республикасы Орман кодексі. "Жасыл ел" бағдарламасын; қала мен ауылды көгалдандырудағы рөлі және оны іске асыру нәтижелері; Қазақстан Республикасы және шетелдер жағдайында орман шаруашылығын механикаландырудың бүгінгі жайы мен дамыту бағыттары; орман шаруашылығы, егін қорғауды орман алқабын дамытудағы механикаландырудың маңызын; орман шаруашылығында механикаландырылған процестер туралы түсініктерді; орман шаруашылығы жұмыстарын механикаландырудың тиімділігін; орман шаруашылығы жұмысы өндірісін ұйымдастыруда және жұмыстың өзіндік құнын азайту жолында инженерлік – механиктік қызметтің маңызын біледі; - агрегаттарды құруды, ағаштардың дұрыс дамуын қамтамасыз ететін агрегат жұмысының режимі мен реттеулерін таңдауды, машина-трактор агрегаттарының жұмыс өнімділігін есептеуді. машина-трактор агрегатының пайдалы әсер коэффициентін анықтауды және машина-трактор агрегатының өндірімділігі мен тиімділігін арттыру жолдарын түсінеді; - трактордың тарту күшін есептеуге; агрегат жүрісінің теңдеуін құруға; агрегаттың кедергі күшін анықтауға; орманшаруашылық агрегаттарын құруға, дайындауға және технологиялық баптауды қолдана алады; - машиналар паркін немесе жекеленген агрегатты пайдалану кезінде жүзеге асырылатын ұйымдастырушылық, техникалық, технологиялық және басқа да шаралар жүйесін ұйымдастыруға құзіретті.

Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: -знать: значение лесов и особо охраняемых территорий в эколого-экономическом развитии страны; лесной кодекс Республики Казахстан; программу «Жасыл ел», ее роль в озеленении городов и сел, результаты ее реализации на нынешнем этапе; состояние и перспективы развития механизации лесохозяйственных работ в Республике Казахстан и за рубежом; значение механизации лесохозяйственных работ в развитии лесного хозяйства и защитного лесоразведения; механизированные процессы в лесном хозяйстве; эффективность механизации лесохозяйственных работ; роль инженерно-технической службы в организации производства и снижения себестоимости лесохозяйственных работ; -понимать навыками составления агрегатов, выбора регулировок и режимов работы агрегатов, обеспечивающих требуемое качество лесохозяйственных работ, повышение производительности и эффективности машинно-тракторных агрегатов; -применять рассчитывать тяговую силу трактора, составлять уравнения хода агрегата, определять силу сопротивления агрегата, составлять лесохозяйственный агрегат, его подготовку и наладку; -быть компетентным в вопросах организации технических, технологических и других мероприятий, осуществляемых при эксплуатации парка машин или отдельного агрегата.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1. Александров В. А. Механизация лесного хозяйства и садово-паркового строительства [Электронный ресурс]: учеб. / Александров В. А. [и др.]; под общ. редү А. В. Александрова.- CD-RW 700 MB/80 MIN.- СПб.: Лань, 2012.- 527 с.: Диск-1; 14, 1 МБ.- (Учебник для вузов. Специальная лит.). 2.Асмоловский, М. К., Пищов С.Н. Механизация лесохозяйственных работ: учебное пособие / Минск: РИПО, 2013. – 344с 3.Баженов С.П., Казьмин Б.Н., Носов С.В. Основы эксплуатации автомобилей и тракторов: учеб. пособие - М.: Академия, 2014.- 384 с. 4. Асмоловский, М. К. Механизация лесохозяйственных работ. Лабораторный практикум: – Минск: БГТУ, 2014. – 92 с. ISBN 976-985-530-352-8.

	5. Тихонов, А.С. История лесного дела: учебник / А.С. Тихонов [и др.].- М.: ИНФРА-М, 2020.- 357 с. 6. Никитин В.С., Байжуманов С.Ж. и др. Характеристика, общее устройство и технологические свойства автотракторной и сельскохозяйственной техники. – Алматы, изд. «Айтұмар», 2013 Қосымша/ Дополнительная: 7.Клочков А.В., Новицкий П.М. Устройство сельскохозяйственных машин. - учебное пособие – Минск: РИПО, 2016 8.Силаев, Г. В. Машины и механизмы в лесном и лесопарковом хозяйстве. В 2 ч. Часть 1 : учебник для СПО / Г. В. Силаев. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2018. - 229с.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ОВ 3236 Орман биометриясы (Forest biometrics) LB 3236 Лесная биометрия (Forest biometrics)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Абаева К.Т., Кентбаева Б.А., Кентбаев Е.Ж., Адилбаева Ж.Б., Копабоева А.А., Нурлаби А.Е. Абаева К.Т., Кентбаева Б.А., Кентбаев Е.Ж., Адилбаева Ж.Б., Копабоева А.А., Нурлаби А.Е.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	3
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Математика (мектеп бағдарламасы), Ақпараттық- коммуникациялық технологиялар, Дендрология Математика (школьная программа) , Информационно- коммуникационные технологии, Дендрология
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман екпелері Лесные культуры
Пәнді оқу мақсаты	Пәннің мақсаты мен міндеті - студенттерді негізгі статистикалық көрсеткіштерді анықтау тәсілі мен оларды талдауды оқып үйрету. Биометрия әдістері қазіргі уақытта оқыту, ғылыми-зерттеу және тәжірибе жұмыстарында қолданылып, қорытындыларды сенімді бағалау және

Цель изучения дисциплины	тәжірибелік ұсыныстар жүргізгенде үлкен маңызға ие болып, ғылыми жұмыстың әдістеріне жатады. Обучение методам построения полевых экспериментов и определения основных статистических показателей и их анализа, методам биометрии в научно-исследовательских работах и опытным деле.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Биометрияның орман шаруашылығындағы рөлі және маңызы. Таңдама және өзгеріс түрлері. Вариациялық қатарларды құру. Негізгі статистикалық көрсеткіштер. Статистикалық көрсеткіштер. Вариация коэффициенті, оның мағынасы және қолданылуы. Орташа критерияларды орналастыру. Кіші таңдаманың өңделуі мен шешілуі. Вариациялық қатарларды графикалық бейнелену. Корреляциялық талдау туралы түсінік. Корреляция коэффициентінің есептелуі және оның қатесі. Кіші таңдама бойынша корреляциялық талдау. Регрессия коэффициентін анықтау және оның қатесі. Дисперсиялық талдауды жүргізу техникасы. Развитие теории биометрии, её связь с другими дисциплинами. Применение биометрии в лесном хозяйстве. Статистические совокупности, наблюдения. Составление вариационных рядов. Основные статистические показатели Коэффициент вариации, его значение и применение. Критерий нормальности распределения. Формирование и решение малых выборок. Графическое изображение вариационных рядов. Понятие о корреляционном анализе, корреляции. Вычисление коэффициента корреляции и его ошибки. Корреляционный анализ при малых выборках Определение коэффициента регрессии и его ошибка. Техника проведения дисперсионного анализа.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - орман объектілері биометриялық сипаттамасының негізгі класы ретінде, кездейсоқ бірліктерді зерттеудің негізгі әдістемелік бағыттарын, статистикалық жиынтықтар мен вариация типтері туралы негізгі ережелерді біледі; - ұйымның басты тәсілдерін, тарату анализі мен кездейсоқ бірлік қарым-қатынасын қоса есептегенде, жүйе негізінде статистикалық модельдердің қарапайым тәсілдерін түсінеді; - орман тәжірибе және орманшылық жұмысын бақылау, тәжірибелерді жоспарлау мен орындауды қолдана алады; - арнаулы пәндердің нақты қолданбалы есептерін шешуде статистикалық әдістерді қолдануға, бақылау жүргізуге, вариациялық қатарларды құруға, статистикалық көрсеткіштерді есептеу және зерттеу нәтижелерін талдауға, корреляциялық, регрессиялық және дисперсиялық талдауларды орындауға құзретті. После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать основные методические направления исследования случайных величин; приемы организации, планирования и

	осуществления эксперимента и наблюдения в лесном опытном деле и лесохозяйственном производстве; - понимать простейшие методы биометрии, принципы составления вариационных рядов; основные положения о статистических совокупностях и типах варьирования; - применять статистические методы для решения конкретных прикладных задач специальных дисциплин; производить наблюдения, составлять вариационные ряды, рассчитать статистические показатели и анализировать результаты исследований; проводить корреляционные, регрессионные и дисперсионные анализы. - быть компетентным в вопросах планирования и осуществления эксперимента.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1.Абаева Қ.Т. Биометрия, 5B080700-"Орман ресурстары және орман шаруашылығы" студ. арн. пәнінің оқу-әдістемелік кешені / ҚазҰАУ коммерциялық емес АҚ.- Алматы, 2019. 2. Аубакиров, Х.Ә. Биометрия оқулық- Алматы: Дәуір, 2011.- 408 б. 3.Төлегенов, С. Биометрия [Электрондық ресурс]: оқу құралы / С. Төлегенов [ж.б.]; ҚазҰАУ.- Алматы: Агроуниверситет, 2012.- 371б 4. Кентбаева, Б.А. Методология научных исследований [Электронный ресурс] / Б.А. Кентбаева [и др.]; КазНАУ.- Алматы: Айтумар, 2014.- 211 с. 5.Әділқанова, Ш.Р. Биометрия [Электрондық ресурс]: биометрия пәнінің дәрістері / Ш.Р. Әділқанова [ж.б.].- CD-R-700MB-52x-80min.- Алматы: ҚазҰАУ, 2012. 6. Karian Z.A., Dudewicz E.J. Handbook of Fitting Statistical Distributions with R. - Chapman and Hall/CRC, 2012. – P.1681 Қосымша/ Дополнительная: 7. Герасимов Ю.Ю., Хлюстов В.К. Математические методы и модели в расчетах на ЭВМ. М., изд-во Московского государственного университета леса, 2015. – 259с. 8.Магниттік кассеталардағы «Warriad» компьютерлік программалар. – Алматы, 2012. 9.Лакин Г.Ф. Биометрия. Изд-во «Высшая школа». М. 2014. – 267с.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	LD 3235 Ландшафттық дизайн (Landscape design)
---	--

Код и название дисциплины (рус., англ.)	LD 3235 Ландшафтный дизайн (Landscape design)
Пәннің ПОҚ	Қожабекова А.Ж., Токтасынова Ф.А.
ППС дисциплины	Токтасынова Ф.А., Қожабекова А.Ж.
Пән циклі	БП/ЖК
Цикл дисциплины	БД/БК
Оқу деңгейі	Бакалавриат
Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы»
Образовательная программа	«6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит	5
Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы	Күндізгі
Форма обучения	Очная
Семестр	5
Пәннің пререквизиттері	Денрология, Орманшылық
Пререквизиты дисциплины	Дендрология, Лесоводство
Пәннің постреквизиттері	Елді мекендерді көгалдандыру/Қалаларды абаттандыру
Постреквизиты дисциплины	Озеленение населенных мест/ Благоустройство городов
Пәнді оқу мақсаты	Мақсаты - кәсіптік пән ретінде студенттер ұғымында екпе орманда болатын күрделі табиғи және жасанды құрылыстарды, болашақ мамандарға бағдар беретін, әсіресе, қоршаған ортаны жақсарту үшін ландшафтық дизайн мен оның осы заманғы құрылыс саласындағы алып жатқан орны туралы іс – тәжірибелік және теориялық мәселелері бойынша студенттерді үйрету.
Цель изучения дисциплины	Цель курса - изучая предмет «Ландшафтный дизайн» студенты должны сочетать знания планировщика-озеленителя, дендролога и цветовода, должны уметь не только группировать зеленые насаждения, но и обрабатывать рельеф, устраивать водоемы, дорожки, создавая синтетическое произведение из живого и мертвого материала.
Пән мазмұны	Шағын бақты жобалау ерекшеліктері. Әсем бақтардың стильдік шешімдері: патио, атриум. Жапондық бақ ұдайы және ландшафты композициядағы бақ, шағын бақтың қазіргі кездегі безендірілуі. Өсімдіктерді таңдау көшет түрлерін таңдау принциптері, тас жолдардың ерекшеліктері, құрылымдары мен су әсерлерін орналастыру. Шағын бақ территориясын инженерлік тұрғыдан дайындау.
Содержание дисциплины	Особенности проектирования малого сада. Стильные решения на примерах декоративного сада: патио, японского сада, сада в регулярной и ландшафтной композиции, современное оформление малого сада. Принципы подбора растений, посадочного материала, особенности мощения

	декоративных дорожек, размещение водных сооружений. Инженерная подготовка территории малого сада.
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - ландшафтық дизайн саласының негізгі даму кезеңдерін, стиль тәсілдері алмасуын, сонымен бірге, отандық және шетелдік көгалдандыру тәжірибесінің үздік үлгі жетістіктерін біледі; - жалпы қалалық және ауылдық ландшафтық дизайн жүйесін, оның жеке элементтерін жоспарлауына, жоспарлы ұйымдастыруына қойылатын қатаң талаптарын түсінеді; - ландшафтық дизайн зерзаттарына табиғи ландшафт элементтерін ұтымды еңгізуін істей алады, ландшафтық дизайн зерзаттар жобаларын дұрыс әзірлеу және безендірілуін, әсіресе оның ішіне кіретін, қорғаныш тазалық сақтау жасыл аймақтарын және өндіріс кәсіпорын аумағын көгалдандыру жобасын салуды қолдана алады; - табиғат жағдайы және ландшафтық дизайн зерзат ерекшелігіне байланысты түрлі өсімдіктерді іріктеп алуын; ландшафтық дизайн зерзат аумағында инженерлік құрылыстарға және түрлі өсімдіктерге арналған күтім жұмыстарын уақытылы және сапалы түрде жүргізуге қүзіретті.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать основные объекты ландшафтного искусства, отечественные и зарубежные; - понимать компоненты природных ландшафтов: рельеф, водные ресурсы, растительный материал, а также инженерные сооружения: дороги со всеми сопутствующими элементами (лестницы, пандусы, подпорные стены) и сооружения малых архитектурных форм; - применять богатый ассортимент древесных и кустарниковых растений, формируя из них группы, аллеи и одиночные посадки, где особая роль принадлежит декоративным качествам растительности - фактура и цвет листьев, ствола, ветвление каждого дерева, яркие тона цветов; - быть компетентным: в решении планировочных и композиционных задач на разных объектах озеленения, включающих правильное решение объемно-пространственных композиций, трассировку дорог, построение пейзажей с учетом природных и функциональных требований объекта.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15- апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі	Негізгі/ Основная

Список литературы	1.Вергунова А.П. Архитектурная композиция садов и парков. М., 2010. 2.Горохов А.А. Городское зеленое строительство М., 2011. 3.Ганжара Н.Ф. Ландшафтоведение 2-е изд.- М.: Инфра-М, 2014.- 240с. 4.Гостев В.Ф. Юткевич Н.Н. Проектирование садов и парков. М., 2011 5.Жирнов А. Д. Искусство паркостроения. – Л. 2010. 6.Ивахова Л.И., Фесюк С.С., Самойлов В.С. Современный ландшафтный дизайн. «Аделант» – М., 2013ж. 7.Крижановская Н. Я. Основы ландшафтного дизайна. – Р-на-Д 2015. 8.Лежнева Т.Н. Ландшафтное проектирование и садовый дизайн, учеб. пособие 3-е изд.,- М.: Академия, 2014.- 64 с. 9.Лепкович И.П. Ландшафтное искусство. «Диля» – М.- С.-Пб., 2014 10.Нехуженко Н.А. Основы ландшафтного проектирования и ландшафтной архитектуры. - С.-Петербург, 2014. 11.Николаевская И.А. Благоустройства городов. Учебник. М. 2010. 12.Печеныцин В. Азамов А. Культура озеленения - Т. 2013 13.Поикер Х. Культурный ландшафт: формирования и уход. М. 2011 14.Попова О.С. Древесные растения в ландшафтном проектировании и инженерном благоустройстве территории, учеб. пособие, 2014.- 320 с. 15.Фесюк С.С, Ивахова Л.И., Самойлов В.С. Современный ландшафтный дизайн - М. 2013 16.Хаген П. Искусственные водоемы в саду. Создание. Техническое оснащение, К. 2012. - 288 с 17.Хотунцев Ю. Ландшафтный дизайн. - А-Ата. 2010. Қосымша/Дополнительная 18.Энциклопедия ландшафтного дизайна. – Минск, 2007 19.Рубцов М.М. «Проектирование садов и парков». М. 1983 20.Чупахин В.М. Основы ландшафтоведения. М. 1987
-------------------	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	КМО 3241 Қала маңындағы ормандар (Suburban forests) PL 3241 Пригородные леса (Suburban forests)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Кожабекова А.Ж., Жилкибаева Э.С., Токтасынова Ф.А. Кожабекова А.Ж., Жилкибаева Э.С., Токтасынова Ф.А.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	«6В08302- Орман ресурстары және орман шаруашылығы»

Образовательная программа	«6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	5
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Дендрология, Орманшылық Дендрология, Лесоводство
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Елді мекендерді көгалдандыру/Қалаларды абаттандыру Озеленение населенных мест/ Благоустройство городов
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Қала маңындағы ормандарды және олардың экономикалық маңыздылығын, рекреациялық жүктемелердің фитоценозға және орманның әртүрлі компоненттеріне әсерін зерттейді. Онда қала маңындағы екпелерді сақтау және олардың ландшафты мен эстетикалық жақсарту үшін арнайы екпелер мен ағаш кесу арқылы шаралар қарастырылады. Изучает пригородные леса и их народнохозяйственное значение, влияния рекреационных нагрузок на фитоценоз и на различные компоненты леса. Рассматривает мероприятия по сохранению пригородных насаждений и ландшафтно-эстетическому их улучшению путем специальных посадок и рубок.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Қала маңындағы ормандар және олардың экономикалық маңызы. Олардағы ұйымдастыру және басқару принциптері. Орман саябақтарының аумағын ландшафты жоспарлауды ұйымдастыру. Ағаштар мен абаттандыру жұмыстары. Қала маңындағы орман аймақтары. Саябақ, орман-бақ, орман. Демалу түрлері. Бір күндік серуендеу, спорттық шаралар және кемпингтер. Рекреациялық белсенділік деңгейі. Маршрутты тексеру әдістері. Пригородные леса и их народнохозяйственное значение. Принципы организации и ведение в них хозяйства. Ландшафтно-планировочная организация территории лесопарков. Рубки ухода за лесом и мероприятия по формированию ландшафтов. Зоны пригородного леса. Парковая, лесопарковая, лесная. Виды рекреации. Прогулочно-однодневная, спортивно-массовые мероприятия и кемпинговая. Показатель рекреационной активности. Методы маршрутного обследования.
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - қала маңындағы ормандарды басқарудың негізгі бағыттары мен міндеттерін, орманды сақтау және қорғау, ландшафттардың қалыптасуы мен күтімін біледі; - рекреациялық жүктемелердің фитоценозға және орманның әртүрлі компоненттеріне әсерін түсінеді; - орман саябақтарының аумағын ландшафтты-жоспарлау ұйымдастыру әдістерін қолдана алады;

Компетенция дисциплины	- қала маңындағы екпелерді сақтау және олардың ландшафты мен эстетикалық жақсаруы бойынша іс-шараларды жобалауда құзретті. После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать основные направления и задачи ведения хозяйства в пригородных лесах, охрану и защиту леса, рубки ухода за лесом и мероприятия по формированию ландшафтов; - понимать влияния рекреационных нагрузок на фитоценоз и на различные компоненты леса; - применять методы ландшафтно-планировочной организации территории лесопарков. - быть компетентным в вопросах проектирования мероприятия по сохранению пригородных насаждений и ландшафтно-эстетическому их улучшению.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная 1. Основы Лесопаркового хозяйства. В.А. Агальцова. Москва 2018. 2. Лесопарковое хозяйство Пронин 2013 г. 3. Планировка населенных мест, А.В. Севястьянова, Н.Г. Канокатина 2012 4. Тарасов А.И. Экономика рекреационного лесопользования, 2016 Қосымша/Дополнительная 5. Голощапов, Г.В. Лабораторный практикум по дисциплине "Рекреационное лесоводство" для студентов специальности-050807 "Лесохозяйственное дело" [Текст] / Г.В. Голощапов, Д.Н. Сарсекова; МОН РК; КазНАУ.- Алматы: КазНАУ, 2008.- 43 с. 6. Бегембетов, А.А. Рекреационное использование лесов юго-востока Казахстана [Текст] / А.А. Бегембетов.- Алматы, 2003.- 141 с. 7. Бессчетнов, П.П. Садово-парковое строительство Казахстана [Текст]: справочник / П.П. Бессчетнов, Г.В. Голощапов.- Алма-Ата: Кайнар, 1988.- 224 с.
Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	RO 3250 Рекреациялық орманшылық (Recreational forests) RL 3250 Рекреационное лесоводство (Recreational forests)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Жилкибаева Э.С., Токтасынова Ф.А. Жилкибаева Э.С., Токтасынова Ф.А.

Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	«6В08302- Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	5
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Дендрология, Орманшылық, Орман тұқым ісі Дендрология, Лесоводство, Лесосеменное дело
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман екпелері, Орман пирологиясы/ Орманды өсіп тұрғанда пайдалану Лесные культуры, Лесная пирология/Прижизненное лесопользование
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Пәнді оқудың мақсаты – орман және оның санитарлық-гигиеналық маңызын, ормандарды рекреациялық пайдалануды, ректеациялық ормандарда орман шаруашылығы туралы түсініктерді, ормандардың рекреациялық деградациясын, рекреациялық жүктемені реттеу принциптерін, географиялық ландшафт түсініктерін, оның компоненттерін, орман парк ландшафттарын қалыптастыру кесулерін, рекреациялық ормандарды пайдаланудың заманауи мәселелерін студенттерге оқыту, үйрету. Цель дисциплины - изучить лес и его санитарно-гигиеническое значение, рекреационное использование лесов, понятия о лесном хозяйстве в рекреационных лесах, рекреационную деградацию лесов, принципы регулирования рекреационной нагрузки, понятие географического ландшафта, его компоненты и морфоструктурные единицы, рубки формирования лесопарковых ландшафтов, современные проблемы использования рекреационных лесов.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Рекреациялық орманшылық қала маңы, қала саябағының ормандарының табиғатын, арнайы шаруашылықты ұйымдастыруды, орман учаскелерін эстетикалық бағалауды, рекреациялық жүктелімге төзімділікті және орман ландшафтары арасында демалуды ұйымдастырудың орман шаруашылық шараларын жетілдіру. Леса и лесорастительные условия пригородных районов Казахстана и организация в них рекреационных зон (рельеф, климат, почвы, растительность, лесной фонд). Виды рекреационной деятельности в лесах (лесопарки,

	загородные парки, нац.парки, зоны отдыха, резерваты и пр.). Циклы леса (Циклы насаждений) рекреационных лесов Казахстана. Эстетическая оценка, жизнённость и устойчивость насаждений к смене другими формациями.
Пәннің кұзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: - орман ресурстары және орманшылық Білім беру бағдарламасының болашақ мамандары ретінде туристер мен демалушылардың жаппайдемалатын орман және орман бақ шаруашылығы, қала маңындағы орман, жасыл белдеулерді біледі. - қала маңында (орман бақтарда) ормандарда арнайы мамандандырылған шаруашылықты, орман аумағын эстетикалық бағалау, олардың рекреациялық жүктемеге тұрақтылығын анықтауды түсінеді; - адамдар демалатын ландшафтарда орман шаруашылық шараларын жетілдіруді ұйымдастыруды қолдана алады; - рекреациялық бағыттағы ландшафтық кесуді және орманның эстетикалық сапасын арттырудағы жаппай демалатын орындарда, олардың өміршендігін жақсартуға және жетілдіруде кұзіретті.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать как будущие специалисты лесные ресурсы и лесоводство должны изучить ведение лесного и лесопаркового хозяйства в пригородных лесах и зеленых зонах, в условиях их массового посещения отдыхающими и туристами; - понимать природу пригородных (лесопарковых) лесов, организацию специализированных хозяйств, эстетическую оценку лесных участков, их устойчивости к рекреационным нагрузкам; - применять разработку лесохозяйственных мероприятий по совершенствованию организации отдыха среди лесных ландшафтов; - быть компетентным в вопросах пользования лесов в рекреационных целях, ведении ландшафтных рубок и других лесохозяйственных мероприятий, направленных на улучшение эстетических качеств леса и их жизнеустойчивости в условиях массового посещения людей.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1. Основы Лесопаркового хозяйства. В.А. Агальцова. Москва 2018. 2. Лесопарковое хозяйство Пронин 2013 г.

	3. Планировка населенных мест, А.В. Севястьянова, Н.Г. Канокатина 2012 4. Озеленение и благоустройство различных территорий, Т.А. Курицина, Е.Л.Епмолевич 2012 5. Экономика рекреационного лесопользования Тарасов А.И. 2016 6. Бегембетов, А.А. Рекреационное использование лесов юго-востока Казахстана [Текст] /Бегембетов.- Алматы, 2013.- 141 с Қосымша/ Дополнительная: 7.Голощапов,Г.В. Лабораторный практикум по дисциплине "Рекреационное лесоводство" для студентов специальности-050807 "Лесохозяйственное дело" [Текст] Д.Н. Сарсекова; МОН РК; КазНАУ.- Алматы: КазНАУ, 2009.- 43 с. 8.Бессчетнов, П.П. Садово-парковое строительство Казахстана [Текст]: справочник П.П. Бессчетнов, Г.В. Голощапов.- Алма-Ата: Кайнар, 2009.- 224 с.
--	---

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	OS 3251 Орман селекциясы (Forest selection)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	LS 3251 Лесная селекциясы (Forest selection)
Пәннің ПОҚ	Кентбаев Е.Ж., Шыныбеков М.К.
ППС дисциплины	Кентбаев Е.Ж., Шыныбеков М.К.
Пән циклі	БП/ТК
Цикл дисциплины	БД/ВК
Оқу деңгейі	Бакалавриат
Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	6B08302-Орман ресурстары және орман шаруашылығы
Образовательная программа	6B08302-Лесные ресурсы и лесоводство
Академиялық кредит	5
Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы	Күндізгі
Форма обучения	Очная
Семестр	5
Пәннің пререквизиттері	Орман тұқым ісі, Орман питомниктері
Пререквизиты дисциплины	Лесосеменное дело, Лесные питомники
Пәннің постреквизиттері	Орман пирологиясы/ Орманды өсіп тұрғанда пайдалану
Постреквизиты дисциплины	Лесная пирология/ Прижизненное лесопользование
Пәнді оқу мақсаты	Пән ағаш өсімдіктерінің тұқым қуалаушылық және өзгергіштік теориясы мен орман популяциясын, селекция әдістері және вегетативті көбейту, генетикалық-селекциялық жағдайда тұқым шаруашылығын ұйымдастыруды оқытады. Тұқым шикізатын жинау және өңдеу мерзімін, селекцияның

Цель изучения дисциплины	генетикалық негізін, ағаш өсімдіктерін көбейту тәсілдерін, селекция әдістерін, ағаштар мен алқаағаштардың селекциялық бағалауды анықтауды оқытады. Общие сведения, задачи и объекты, методы изучения дисциплины лесная селекция. Рассмотрение селекционных методов, повышение продуктивности и улучшение качества лесных древесных видов. Современные методы изучения изменчивости древесных видов в естественных популяциях и в лесных культурах. Получение сортов и гибридов с высоким потенциалом продуктивности.
Пән мазмұны	Жалпы мәліметтер, мақсаты және нысандар, орман селекциясы пәнін оқыту тәсілдері. Селекциялық әдістерді қарастыру, орман ағаштары түрлерінің өнімділігін көтеру және сапасын жақсарту. Табиғи популяцияларда және орман екпелерінде ағаш түрлерінің өзгеруін анықтаудың заманаум әдістері. Жоғары потенциалы бар өнімділікті сорт және гибрид алу.
Содержание дисциплины	Общие сведения, задачи и объекты, методы изучения дисциплины лесная селекция. Рассмотрение селекционных методов, повышение продуктивности и улучшение качества лесных древесных видов. Современные методы изучения изменчивости древесных видов в естественных популяциях и в лесных культурах. Получение сортов и гибридов с высоким потенциалом продуктивности.
Пәннің құзіреттілігі	Пәннің меңгергеннен кейін бакалавр: - генетиканың мақсатын және болашақ дамуын; ағаш өсімдіктер мен орман популяцияларының мұрагерлік теориясын және өзгерулерін; селекция тәсілдерін және вегетативті көбейтуді; генетикалық-селекциялық жағдайда тұқым шаруашылығын ұйымдастыруды оқытуды біледі. - практикада популяцияларды пайдаланудың генетикалық теориясы бойынша отандық шетел ғылымның жетістіктерін түсінеді; - селекциялық жұмысты ұйымдастыруда және жүргізуде; сапалық құрамды және ормандардың өнімділігін жақсартудың селекциялық-генетикалық бағдарламасын құруда; тұрақты орман тұқым базасын жобалап құруды қолдана алады; - орман генетикасы, селекциясы және тұқым ісі сұрақтарында құзіретті.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: Знать: задачи и перспективное развитие генетики; теорию наследственности и изменчивости древесных растений и лесных популяций; методы селекции и вегетативного размножения; организацию семеноводства в генетико–селекционной обстановке. Уметь: организовать и непосредственно управлять селекционной работой, составлять селекционно – генетическую программу улучшения качественного состава

	и производитель – ности лесов. Проектировать и создавать постоянную лесосе – менную базу. Владеть: достижениями отечественной и зарубежной науки по генетической теории использования популяции на практике. Быть компетентным: в вопросах лесной генетики, селекции и семеноводства.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1.Лесная селекция [Текст]: учебник / В.П.Бессчетнов, Е.Ж.Кентбаев, Н.Н.Бессчетнова, Б.А.Кентбаева; МОН РК; КазНАУ.- Алматы: Айтұмар, 2014.- 289 с. 2.Лесная селекция [Текст]: учебник / В.П.Бессчетнов, Е.Ж.Кентбаев, Н.Н.Бессчетнова, Б.А.Кентбаева; МОН РК; КазНАУ.- Алматы: Нур-Принт, 2015.- 358 с. 3. Кентбаев, Е.Ж. Лесные культуры [Текст]: учебник / Е.Ж. Кентбаев, Б.А. Кентбаева; МСХ РК.- Алматы: Лантар Трейд, 2020.- 494 с. Қосымша/ Дополнительная: 4.А. Я. Любавская. Лесная селекция и генетика Москва, «Лесная промышленность», 2002ж. 5.С.Ж. Стамбеков. Жалпы генетика – Алматы, «Ана тілі», 1993ж. 6.Ә. Қалиев, Е.Ж. Жұмабеков. Өсімдік генетикасы – Алматы , «Білім», 2004ж.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	РОО 3242 Плантациялық орман өсіру (Plantation forestry) PL 3242 Плантационное лесовыращивание (Plantation forestry)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Кентбаев Е.Ж., Шыныбеков М.К. Кентбаев Е.Ж., Шыныбеков М.К.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	6В08302- «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» 6В08302-Лесные ресурсы и лесоводство
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы	Күндізгі

Форма обучения	Очная
Семестр	5
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Орман тұқым ісі, Орман питомниктері Лесосеменное дело, Лесные питомники
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орман пирологиясы/ Орманды өсіп тұрғанда пайдалану Лесная пирология/ Прижизненное лесопользование
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Мақсаты - орман өсіру ісінің теориялық және практикалық негіздерін оқытып үйрету, алған білімдерін іс жүзінде орман шаруашылығында қолдануға үйретеді; елімізде орман құрайтын ағаштардың биологиялық ерекшеліктерімен таныстырып, орман өсіру заңдылықтарын, отырғызылған ормандарға жүргізілетін агротехникалық күтім жұмыстарының ретін оқып үйретеді. Цель-обучить теоретическим и практическим основам лесоводства, научить применять полученные знания на практике в лесном хозяйстве; познакомит с биологическими особенностями лесобразующих деревьев в стране, изучит закономерности лесоразведения, последовательность агротехнических работ по уходу за высаженными лесами.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Орман өсірудің тарихы, жағдайы, міндеті мен болашағы. Қазақстанның орман өсетін аймақтары. Орман типтері. Қазақстанның дендрологиялық облыстары мен аудандары. Қарағай орманын өсіру. Балқарағай ормандарын өсіру. Шырша ормандарын өсіру. История, состояние, задачи и перспективы лесоразведения. Лесорастительные зоны Казахстана. Типы лесов. Дендрологические области и районы Казахстана. Выращивание соснового леса. Выращивание кедровых лесов. Выращивание еловых лесов.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәнді меңгергеннен кейін білімгер: Білуге тиіс: орман типологиясының негізін, Қазақстанның дендрологиялық аудандарын; екпе орман алқаптарының түрлері мен категорияларын; орман көбейту мен орманды қайта қалпына келтірудің негізгі бағыттарын; орман өсірудің әдістері мен тәсілдері. Қабілетті болуы керек: орман өсіруге арналған ағаштар мен бұталар түрін дұрыс таңдай білуге; Меңгеруі керек: орман өсіру агротехникасын игеруге; орман өсіруге қажетті техникалық-экономикалық шығындарды есептей білуге. Құзыретті болуы керек: екпе ормандар типіне байланысты ағаш және бұта ассортименттерін дұрыс таңдай білуге, жасанды орман өсіруге топырақ дайындау агротехникасын игеруге, орманды себу мен отырғызу технологиясын игеруге және оларды күтіп баптауға, ауылшаруашылық техникаларын пайдалануға. После освоения дисциплины обучающийся:

	Должен знать: основы лесотипологии, дендрологические районы Казахстана; виды и категории лесонасаждений; основные направления лесоразведения и лесовосстановления; методы и приемы лесоразведения. Уметь: правильно выбирать виды деревьев и кустарников, предназначенных для лесоразведения; Уметь: осваивать агротехнику лесоразведения; рассчитывать технико-экономические затраты, необходимые для лесоразведения. Должен быть компетентен: уметь правильно подбирать древесный и кустарниковый ассортимент в зависимости от типа посадочных лесов, осваивать агротехнику подготовки почвы к искусственному лесоразведению, осваивать технологию посева и посадки леса и осуществлять их уход, использовать сельскохозяйственную технику.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1.Лесная селекция [Текст]: учебник / В.П.Бессчетнов, Е.Ж.Кентбаев, Н.Н.Бессчетнова, Б.А.Кентбаева; МОН РК; КазНАУ.- Алматы: Айтұмар, 2014.- 289 с. 2.Лесная селекция [Текст]: учебник / В.П.Бессчетнов, Е.Ж.Кентбаев, Н.Н.Бессчетнова, Б.А.Кентбаева; МОН РК; КазНАУ.- Алматы: Нур-Принт, 2015.- 358 с. 3. Кентбаев, Е.Ж. Лесные культуры [Текст]: учебник / Е.Ж. Кентбаев, Б.А. Кентбаева; МСХ РК.- Алматы: Лантар Трейд, 2020.- 494 с. Қосымша/ Дополнительная: 4.А. Я. Любавская. Лесная селекция и генетика Москва, «Лесная птомышленность», 2002ж. 5.С.Ж. Стамбеков. Жалпы генетика – Алматы, «Ана тілі», 1993ж. 6.Ә. Қалиев, Е.Ж. Жұмабеков. Өсімдік генетикасы – Алматы , «Білім», 2004ж.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ОТ 3220 Орман таксациясы (Forest valuation) LT 3220 Таксация леса (Forest taxation)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Мамбетов Б.Т., Шыныбеков М.К. Мамбетов Б.Т., Шыныбеков М.К.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат

Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы»
Образовательная программа	«6В08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	6
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Орманшылық, Орман питомниктері Лесоводство, Лесные питомники
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орманды орналастыру, Орманды басқару Лесоустройство, Лесоуправление
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Мақсаты - орман таксациясының оқыту мақсаты - өсіп тұрған ағаштардың көлемін анықтау әдістерін танып білу, дайындалған орман өнімдерінің көлемін, орман алқаптары мен жеке алқа ағаштардың қорын, өсімділігін анықтау, өсіп тұрған және қиылған ағаштарды, өнімдерін есептеп ақшалай бағалау. Орман шаруашылығы және орман өнеркәсібі өндірісіне қажетті кеңістікте орманды қалыптастыру заңдылықтарын және негізгі таксациялық көрсеткіштерін есептеу техникасын орындау, таксациялық сипаттамаларын және таксациялық карталарды құруды оқытады. Курс изучает данные, на базе которых осуществляется организация лесного хозяйства и лесной промышленности и других отраслей народного хозяйства РК, ведется построение всей лесоводственной техники и расчетов, составляются карты пространственного размещения лесов.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Орман таксациясы туралы жалпы мәліметтер. Орман таксациясының міндеттері, объектілері мен тәсілдері. Жеке ағаш, алқа ағаштар, орман алқабы, кеспеағаш қоры. Орман таксациясының құрал - жабдықтары мен аспаптары. Жеке ағаштар таксациясы. Дің көлемін анықтау тәсілдері. Шиффель, Третьяков, Захаровтың пішін коэффициенттері. Өсіп тұрған ағаштарды таксациялау. Өсіп тұрған ағаштын элементтері: тамыр, дің, желек және жапырақтар (кылқандар). Общие сведения о лесной таксации. Задачи лесной таксации, объекты и методы. Связь с другими дисциплинами. Объекты таксации: индивидуальное дерево, насаждения, лесной массив, лесосечный фонд. Условные знаки и единицы измерения. Инструменты и приборы лесной таксации. Таксация отдельных деревьев. Закладка пробных площадей, среднее модельное дерево, способы его отбора и раскряжевки.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр:

Компетенция дисциплины	Білуге тиіс: Орман ресурстарын есепке алу әдістері мен техникасы. Орманды есепке алу жұмыстарын жүргізу технологиясы. Орманды өлшеу құрал-жабдықтарының құрылуы және қолдануы. Қабілетті болуы керек: Алқаағаштардың таксациялық сипаттамаларын құру; орман таксациялық құрал-жабдықтарын қолдану; орман массивтерінің жобалау-картографиялық материалдарын жасау; орман орналастыру бақылау алаңдарын салу; кеспе ағаштарды бөлу; ағаштарды есептеу, материалды және қаржылай бағалау. Құзретті болу керек: Орман таксациясының теориялық және тәжірбиелік негізінде, таксатордың тәжірбиелік икемділігінде, кез келген әртүрлі орман таксациялық жұмыстарын өздігінен және білікті орындау. После освоения модуля бакалавр должен: Знать: Технику и методы учета лесных ресурсов, технологию проведения лесоинвентаризационных работ, устройство и применение лесоизмерительных приборов и инструментов. Уметь: Составлять таксационные описания насаждений; использовать лесотаксационные приборы и инструменты, разрабатывать планово-картографические материалы лесных массивов; закладывать лесоустроительные пробные площади; делать отвод лесосек, перечень деревьев, их материальную и денежную оценку Быть компетентным: в теоретических и практических основах таксации леса, в практических навыках таксатора, способного квалифицированно и самостоятельно выполнить любую лесотаксационную работу.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15- апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1. М.О.Байтасов Орман таксациясы әдістемелік нұсқаулары. " Агроуниверситет" баспасы, - Алматы, 2012 2. Основы лесного хозяйства и таксация леса [Текст]: учеб. пособие / В.Ф.Ковязин, А.Н.Мартынов, Е.С.Мельников [и др.].- 3-е изд., испр. и доп.- СПб.: Лань, 2012.- 432 с. 3. Мойсеев В. С., Таксация леса, ЛТА, Л., 2012 4. Матусевич Г.В., Стоноженко Л.В., Иванов Н.Г., Анисочкин Г.В.,Деева А.К., Югов А.Н. Таксация леса: Теоретические основы вычислений Москва 2012 Қосымша/ Дополнительная: 5. Основы лесного хозяйства и таксация леса [Текст]: учебник для вузов / В.Ф.Ковязин, А.Н.Мартынов, Е.С.Мельников [и др.].- СПб.: Лань, 2008.- 348 с.

	6.Нагимов, З.Я. Таксация леса: Учебное пособие / З.Я. Нагимов, И.Ф. Коростелев, И.В. Шевелина.- Екатеринбург: Лесотехнический университет, 2006.- 300 с. 7. Нормативно - справочные материалы по таксации лесов Урала. Ч. 2. Рост древостоев по преобладающим породам: Учебное пособие / З.Я. Нагимов, Л.А. Лысов, И.Ф. Коростелев, и др.- Екатеринбург: Лесотехнический университет, 2003.- 296 с. 8. Нормативно - справочные материалы по таксации лесов Урала. Ч. 1 Нормативы по таксации деревьев и древостоев: Учебное пособие.- Екатеринбург, 2002. -267 с.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ОЕ 3234 Орман екепелері (Forest crops) LK 3234 Лесные культуры (Forest crops)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Кентбаев Е.Ж., Кентбаева Б.А., Шыныбеков М.К. Кентбаева Б.А., Кентбаев Е.Ж., Шыныбеков М.К.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ЖК БД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	6В08302- Орман ресурстары және орман шаруашылығы 6В08302-Лесные ресурсы и лесоводство
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	6
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Орман тұқым ісі, Орман питомниктері Лесосеменное дело, Лесные питомники
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Орманды орналастыру, Орманды өсіп тұрғанда пайдалану Лесоустройство, Защитное лесоразведение
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Мақсаты - орман өсіру ісінің теориялық және практикалық негіздерін оқытып үйрету, алған білімдерін іс жүзінде орман шаруашылығында қолдануға үйретеді; елімізде орман құрайтын ағаштардың биологиялық ерекшеліктерімен таныстырып, орман өсіру заңдылықтарын, отырғызылған ормандарға жүргізілетін агротехникалық күтім жұмыстарының ретін оқып үйретеді. Основная задача курса: обучение студентов теоретическим положениям и практическим навыкам в вопросах, связанных с лесорастительным и лесокультурным районированием территории республики;изучение классификаций типов условий произрастания и практического её использования;научить студентов правильному и

	обоснованному подбору ассортимента древесных видов и типов лесных культур для выращивания искусственных.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Орман өсірудің тарихы, жағдайы, міндеті мен болашағы. Қазақстанның орман өсетін аймақтары. Орман типтері. Қазақстанның дендрологиялық облыстары мен аудандары. Қарағай орманын өсіру. Балқарағай ормандарын өсіру. Шырша ормандарын өсіру. Теоретические основы работы лесонасаждений. Типология лесов и тип условий произрастания. Лесной фонд. Методы и способы создания посадочного леса. Лесоразведение на территории, которая ранее не росла. Посадка и посев леса. Густота лесных культур. Приемлемая плотность и требования, рекомендуемая плотность для посадок. Обработка почвы под насаждения. Глубокая обработка почвы. Насаждение лесов уходов. Техническая приемка и инвентаризация лесных насаждений. Реконструкция низкоценных насаждений. Создание посадочных лесов специального назначения. Еловые плантации в горных лесах Северного Тянь-Шаня для получения новогодней елки.
Пәннің құзіреттілігі Компетенция дисциплины	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: Білуге тиіс: орман типологиясының негізін, Қазақстанның дендрологиялық аудандарын; екпе орман алқаптарының түрлері мен категорияларын; орман көбейту мен орманды қайта қалпына келтірудің негізгі бағыттарын; орман өсірудің әдістері мен тәсілдері. Қабілетті болуы керек: орман өсіруге арналған ағаштар мен бұталар түрін дұрыс таңдай білуге; Меңгеруі керек: орман өсіру агротехникасын игеруге; орман өсіруге қажетті техникалық-экономикалық шығындарды есептей білуге. Құзыретті болуы керек: екпе ормандар типіне байланысты ағаш және бұта ассортименттерін дұрыс таңдай білуге, жасанды орман өсіруге топырақ дайындау агротехникасын игеруге, орманды себу мен отырғызу технологиясын игеруге және оларды күтіп баптауға, ауылшаруашылық техникаларын пайдалануға. После освоения дисциплины бакалавр должен: - знать основы лесной типологии; виды и категории лесокультурных площадей; - понимать основные направления лесовозобновления и лесоразведения; способы и методы создания лесных культур. - применять ассортимент древесных и кустарниковых видов для лесных культур; составлять проект лесных культур; разработать агротехнику создания лесных культур; - быть компетентным в вопросах лесокультурного дела, технико-экономических затрат на создание лесных культур.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен

Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 - апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі/ Основная: 1. Кентбаев, Е.Ж. Қазақстан екпе ормандарын өсіру ағаштары мен бұталары [Мәтін]: оқулық / Е.Ж. Кентбаев, Б.А. Кентбаева, Е.М. Қаспақбаев; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- Алматы: Нұр-Принт, 2015.- 357 б. 2. Кентбаев, Е.Ж. Деревья и кустарники Казахстана для лесовыращивания [Текст]: учебник / Е.Ж. Кентбаев, Б.А. Кентбаева; МОН РК; КазНАУ.- 2-е изд., испр. и доп.- Алматы: Нур-Принт, 2015.- 342 с. 3. Ысқаков С.І., Мәмбетов Б.Т., Кентбаев Е.Ж., Қаспақбаев Е.М. Екпе ормандар бойынша дипломдық жобаны жазудың әдістемелік нұсқаулары. - Алматы, 2013. Қосымша/ Дополнительная: 4. Лесные культуры в Казахстане [Текст]: В 2 книгах. Кн.2. Лесные культуры, лесные мелиорации: учебник для вузов / С.Б.Байзаков, А.Н.Медведев, С.И.Искаков [и.др.].- Алматы: Агроуниверситет, 2010.- 294 с 5.Кентбаев Е.Ж, Кентбаева Б.А, «Деревья и кустарники Казахстана для лесовыращивания». Алматы, 2008ж. - Байзаков С.Б, Медведев А.Н, Искаков С.И, 6.Муканов Б.М, «Лесные культуры в Казахстане». Алматы,2007ж. 7. Искаков, С.И. Технология лесовыращивания в Казахстане [Текст]: Учебник / С.И. Искаков.- Астана: Фолиант, 2007.- 216 с.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	ЕМК 3243 Елді мекенді көгалдандыру (Greening of settlements) ONM 3243 Озеленение населенных мест (Landscaping of populated areas)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Кожобекова А.Ж., Токтасынова Ф.А. Кожобекова А.Ж., Токтасынова Ф.А.
Пән циклі Цикл дисциплины	БП/ТК БД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	6В08302- «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» 6В08302-Лесные ресурсы и лесоводство
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	6

Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Дендрология, Ландшафттық дизайн Дендрология, Ландшафтный дизайн
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестациялау Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Қоршаған ортаны қорғаудағы орман екпелерінің маңыздылығын зерттеу; жасыл алқағаштарын құру әдістемесі; жылыжайларда өсірілген гүл дақылдарды пайдалану. Цель дисциплины заключается в особенностях проектирования и создания композиций лесных массивов, декоративных садов, в проектировании защитных лесонасаждений, организации инженерно-подготовительных работ по проектированию садово-паркового строительства.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Елді мекендерді көгалдандырудың құрылыс негіздері. Қоршаған ортаны қорғауда екпе орман алқаптарының маңызы. Ашық және жабық пейзаж композицияларын жасау - партер, көкмайса, су қойма жағалауы, көгал, гүлзар, орман алқабы, шоқ орман, топ тоғай, саяжол, боскет, жасыл қоршау ж.б. Елді мекендердің екпе орман алқаптар жүйесі. Көгалдандырылған жерлерді класқа бөлу. Екпе орман алқаптарын өсіру ісінің болашақ даму жоспары. Жалпы жоспардағы көгалдандырылған жерлер жүйесі. Елді мекендерді көгалдандыруды жобалау. Жұмыс сызбаларының құрамы мен мазмұны. Жер бөлу және бақ отырғызу сызбасы. Жобалау ерекшеліктері. Көшелерді класқа бөлу. Шағын сквер саябақтары. Мәдени демалыс саябақтары. Мамандырылған саябақтар. Әсемдік бақтар. Табиғи жағдайы менжер көлеміне байланысты жоспарлау, тегістеу және көгалдандыру ерекшеліктері. Тазалықты сақтайтын қорғаныш аймақтарын жоспарлау. Ескі орман алқаптарын реконструкциялау және бүлінген жерлерді қайта қалпына келтіру. Бақ-саябақ құрылысы. Ағаш және бұталы өсімдіктерді отырғызу, көгал және гүлзар алаңшасын ұйымдастыру. Строительные основы озеленения населенных мест. Значение лесных насаждений в охране окружающей среды. Создание открытых и закрытых пейзажей - партер, берега водоемов, газоны, цветники, боскеты, живые изгороди. Проектирование озеленения населенных мест. Деление улиц на классы. Проектирование скверов, парки отдыха и туризма. Особенности проектирования и создание композиций лесных массивов. Декоративные сады. Проектирование защитных лесонасаждений. Организация инженерных подготовительных работ по проектированию садово-паркового строительства.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін студент:

Компетенция дисциплины	білуі қажет: Елді мекендерді көгалдандырудың құрылыс негіздерін, жобалау негіздерін, қоршаған ортаны қорғауда екпе орман алқаптарының маңызын, микроауа райына, жылу режиміне, ауа құрамына, тазалығына, ылғалдылығы мен қозғалуына, ауа ластануына, қаладағы шуға қарсы күресте екпе орман алқаптарының әсерін, олардың эстетикалық және психологиялық маңызын болуы керек: Елді мекендердің екпе орман алқаптар жүйесін, көгалдандырылған жерлерді класқа бөлуде қабілетті күзiреттi болуы: Ландшафтық дизайн мен оның осы заманғы құрылыс саласындағы алып жатқан орны туралы іс – тәжірибелік және теориялық мәселелері саласында. После освоения дисциплины бакалавр должен: -знать значение лесных насаждений в охране окружающей среды; -понимать особенности проектирования и создания композиций лесных массивов; -применять методы создания открытых и закрытых пейзажей - партер, берега водоемов, газоны, цветники, боскеты, живые изгороди; делить улицы на классы; проектировать скверы, парки отдыха и культуры; -быть компетентным в вопросах проектирования озеленения населенных мест, в подборе древесно-кустарниковой растительности для озеленения.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1.Озеленение населенных мест:учебное пособие И..Боговая Ландшафтная архитектура 2013 г. 2.Озеленение населенных мест с основами градостроительства: учебник В. С.Теодоронский 2011 г. 3.Планировка населенных мест, А.В. Севястьянова, Н.Г. Канокатина 2012 4.Озеленение и благоустройство различных территорий, Т.А. Курицина, Е.Л.Епмоллович, 2011 Қосымша/ Дополнительная: 5.Интерьерное озеленение, И.Ю.Бочкова, О.Н.Бабылева 2014, 6.Градостроительство и планировка населенных мест, Н.Г.Конокотина, М.Колос 2012
Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	КА 3252 Қалаларды абаттандыру (City improvement) BG 3252 Благоустройство городов

Код и название дисциплины (рус., англ.)	(City improvement)
Пәннің ПОҚ	Токтасынова Ф.А., Қожабекова А.Ж.
ППС дисциплины	Токтасынова Ф.А., Қожабекова А.Ж.
Пән циклі	БП/ТК
Цикл дисциплины	БД/КВ
Оқу деңгейі	Бакалавриат
Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	6B08302- «Орман ресурстары және орман шаруашылығы»
Образовательная программа	6B08302-Лесные ресурсы и лесоводство
Академиялық кредит	5
Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы	Күндізгі
Форма обучения	Очная
Семестр	6
Пәннің пререквизиттері	Дендрология, Ландшафттық дизайн
Пререквизиты дисциплины	Дендрология, Ландшафтный дизайн
Пәннің постреквизиттері	Қорытынды аттестациялау
Постреквизиты дисциплины	Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты	Зерттеудің мақсаты – қаланың негізгі объектілерін инженерлік дайындау, абаттандыру және көгалдандыру, олардың қалалық және табиғи ортамен органикалық байланысын қамтамасыз ету мәселелерін шешудің принциптері мен әдістерін көрсету.
Цель изучения дисциплины	Целью изучения является освещение принципов и методов решения инженерной подготовки, благоустройства и озеленения основных объектов города, обеспечивающих их органическую связь с городским и естественным окружением.
Пән мазмұны	Қалалық аумақтарды жоспарлау. Қала құрылымы. Бастапқы жоспарлау бөлімшелері. Маңайлар, тұрғын топтар. Жобалауға арналған нормативтік құжаттама. Аумақтық талдау. Аумақты инженерлік дайындау. Жобалау және іздестіру жұмыстары. Қалалық аумақтарды жасылдандыру. Ағаштар мен бұталардың ассортиментін таңдаудағы сәулеттік-экологиялық принциптер. Өртүрлі ландшафт элементтерін жасау. Шағын архитектуралық пішіндер мен жарықтандыру.
Содержание дисциплины	Планировка городских территорий. Структура города. Элементарные планировочные единицы. Микрорайоны, жилые группы. Нормативная документация на проектирование. Анализ территории. Инженерная подготовка территории. Проектно-изыскательские работы. Озеленение городских территорий. Архитектурно-экологические принципы в подборе ассортимента древесно-кустарниковой растительности. Создание

	различных элементов ландшафта. Малые архитектурные формы и освещение.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін студент: Білуге тиіс: қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды тиімді пайдалану туралы заңнама; нормативтік құжаттар, жасыл желектер жүйесі, шағын сәулет нысандары, көшелерді, жолдарды, магистральаралық аумақтарды жарықтандыру және жарықтандырудың арнайы түрлері; қоршаған ортаны қорғаудың субъектілері мен мақсаттары Қабілетті болуы керек: конструкторлық және жұмыс құжаттамасының бөлімдерін әзірлеу; тротуарларды, жаяу жүргіншілер жолдарын және демалыс аймақтарын жабуды жобалау; қоғамдық жасыл аумақтарды жобалау; көшелер мен жолдарды және магистральаралық аумақтарды жарықтандыруды жоспарлау; Құзыретті болуы керек: жұмыс графикалық құжаттарды оқу және өңдеу дағдылары; жасыл кеңістік жүйелерін жобалау мүмкіндігі. После освоения дисциплины бакалавр должен: знать -законодательство по охране окружающей среды и рациональному использованию природных ресурсов; нормативные документы, систему зеленых насаждений, малые архитектурные формы, освещение улиц, дорог, междемагистральных территорий и особые виды освещения; предметы и цели охраны окружающей природной среды уметь —разрабатывать разделы проектной и рабочей документации; проектировать покрытие тротуаров, пешеходных дорожек и площадок для отдыха; проектировать зеленые насаждения общего пользования; планировать освещение улиц и дорог и междемагистральных территорий; владеть —навыком чтения и разработки рабочих графических документов.; – умением проектировать системы зеленых насаждений.
Компетенция дисциплины	
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1.Стародубцев В. И. Инженерная геодезия: Учебник. - Санкт-Петербург: Лань, 2023. - 241 с.

	2.Косицына Э.С. Зеленое строительство основа дендрологии: учебное пособие. - Волгоград, 2020., 277с. 3.Қожабекова, А.Ж. Бақ саябақ құрылысы: оқу құралы. - Алматы. Эверо, 2020. - 104 б. Қосымша/ Дополнительная: 4.Карпухин М. Ю. Ландшафтный дизайн и декоративное садоводство. - Екатеринбург, 2020. - 230 с. 5.Иванова О. Г. Основы ландшафтно-средового проектирования: учебное пособие. - Владивосток, 2020. - 225 с.
--	---

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	ОО 4320 Орман орналастыру (Forest management)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	LU 4320-Лесоустройство (Forest management)
Пәннің ПОҚ	Мамбетов Б.Т., Кертешев Т.С.
ППС дисциплины	Мамбетов Б.Т., Кертешев Т.С.
Пән циклі	БеП/ЖК
Цикл дисциплины	ПД/ВК
Оқу деңгейі	Бакалавриат
Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	6В08302- «Орман ресурстары және орман шаруашылығы»
Образовательная программа	6В08302-Лесные ресурсы и лесоводство
Академиялық кредит	5
Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы	Күндізгі
Форма обучения	Очная
Семестр	7
Пәннің пререквизиттері	Орман таксациясы, Орман екпелері
Пререквизиты дисциплины	Лесная таксация, Лесные культуры
Пәннің постреквизиттері	Орман шаруашылығындағы геоинформациялық жүйе және қашықтықтан зондтау
Постреквизиты дисциплины	Геоинформационные системы и дистанционное зондирование в лесном хозяйстве
Пәнді оқу мақсаты	Орман ресурстарын ұтымды пайдалануға, орман шаруашылығын жүргізудің, Ормандарды мемлекеттік басқарудың тиімділігін арттыруға және орман секторында бірыңғай ғылыми-техникалық саясатты іске асыруға бағытталған мемлекеттік іс-шаралар жүйесін әзірлеуді зерделейді.
Цель изучения дисциплины	Изучает разработку системы государственных мероприятий, направленных на рациональное использование лесных ресурсов, повышение эффективности ведения лесного хозяйства, государственного управления лесами и

	осуществление единой научно-технической политики в лесном секторе.
Пән мазмұны	Курстың мазмұны Кіріспе. Орман ресурстары. Ағаш кесудің түрлері мен тәсілдері. Ағаш және оның қасиеттері. Орман материалдары. Орман өнеркәсібінің дамуының қысқаша тарихы. Ағаш дайындау өнеркәсібінің орман шаруашылығымен байланысы. Ағаш кесу технологиясы және оны жетілдіру перспективалары. Орман Кодексі. Ағаш өндірісі туралы түсінік. Кеспеағаш жұмыстарының технологиясы. Орман шикізаты базалары мен кеспеағаш қорын игеру туралы түсінік. Кеспеағаш, үй жанындағы учаске, омарта, омарта және магистральдық сүрме. Ағаш дайындаудағы негізгі өндірістік процестер. Ағаш дайындау кәсіпорнының технологиялық процесінің жалпы сипаттамасы. Кеспеағаш орман алқабын көліктік игеру. Негізгі және аралық пайдалану үшін кесу түсінігі.
Содержание дисциплины	Содержание курса Введение. Лесные ресурсы. Виды и способы рубок леса. Древесина и ее свойства. Лесные материалы. Краткая история развития лесной промышленности. Связь лесозаготовительной промышленности с лесным хозяйством. Технология лесозаготовок и перспектива ее совершенствования. Лесной кодекс. Понятие о лесопромышленном производстве. Технология лесосечных работ. Понятие об освоении лесосырьевых баз и лесосечном фонде. Лесосека, делянка, пасека, пасечный и магистральный волока. Основные производственные процессы на лесозаготовках. Общая характеристика технологического процесса лесозаготовительного предприятия. Транспортное освоение лесного массива лесосеки. Понятие о рубках главного и промежуточного пользования.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: Білуге тиіс: ағаш дайындаудың технологиялық процестерінің түрлері; - ағаш дайындау өндірісінің машиналары мен жабдықтарының техникалық сипаттамалары; - әртүрлі механизмдер мен машиналарды қолдана отырып, кеспеағаштарды әзірлеу технологиясы; - орманның құрлықтағы және су көлігінің ерекшеліктері; - төменгі орман қоймалары мен ағаш өңдеу цехтарының технологиялық процестері; - ағаш дайындау машиналары мен орман Қойма жабдықтарының ауысымдық өнімділігін есептеу негіздері. Білу: -оны қолдану шарттарына сәйкес технологиялар мен жабдықтарды оңтайлы таңдаудың техникалық-экономикалық негіздемесін жүргізу; ағаш дайындау өндірістерінің перспективалық бағыттарын айқындау, жобаланатын өндірістердің техникалық мүмкіндіктерін есептеу. Құзыретті болу

Компетенция дисциплины	- нарық талаптарына, кәсіпорын шарттарына, қолданылатын жабдықтың техникалық мүмкіндіктеріне сәйкес өндірістің технологиялық процестерін жобалау. После освоения дисциплины бакалавр должен: Знать: виды технологических процессов лесозаготовок; - технические характеристики машин и оборудования лесозаготовительного производства; - технологию разработки лесосек с применением различных механизмов и машин; - особенности сухопутного и водного транспорта леса; - технологические процессы нижних лесоскладов и лесоперерабатывающих цехов; - основы расчетов сменной производительности лесозаготовительных машин и лесоскладского оборудования. Уметь: - проводить технико-экономическое обоснование оптимального выбора технологий и оборудования в соответствии с условиями его применения; определять перспективные направления лесозаготовительных производств, рассчитывать технические возможности проектируемых производств. Быть компетентным - проектировать технологические процессы производства в соответствии с требованиями рынка, условиями предприятия, техническими возможностями применяемого оборудования.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1.Писаренко, А. И., Страхов, В. В. Перспективы развития лесных плантаций как основы лесовосстановления // Лесное хозяйство. 2014. – № 5. – С. 2–6. 2.Грошев Б.И. и др. Лесотаксационный справочник, Лесная промышленность, Л.,2012 3.Claudio O. Delang, Zhen Yuan. China's Grain for Green Program. Book-Springer International Publishing Switzerland, 2014 4. Кентбаев, Е.Ж. Қазақстан еңбек ормандарын өсіру ағаштары мен бұталары [Мәтін]: оқулық / Е.Ж. Кентбаев, Б.А. Кентбаева, Е.М. Қаспақбаев; ҚР Білім және ғылым м-трлігі.- Алматы: Нұр-Принт, 2015.- 357 б. Қосымша/Дополнительная: 5.Патякин В.И., Салминен Э.О. Лесозаготовка. Москва, "Академия", 2006

	6.Щелгунов Ю.В., Горюнов А.К., Ярцев И.В. Лесозэксплуатация и транспорт леса. Москва, "Академия", 2002 7.Сиротов И.И. Лесозэксплуатация. - М., Гослесбумиздат, 2003
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	ОВ 4319 Орман басқару (Forest management)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	Les 4319-Лесоуправление Forest management
Пәннің ПОҚ	Мамбетов Б.Т., Кертешев Т.С.
ППС дисциплины	Мамбетов Б.Т., Кертешев Т.С.
Пән циклі	БөП/ЖК
Цикл дисциплины	ПД/ВК
Оқу деңгейі	Бакалавриат
Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	6В08302- «Орман ресурстары және орман шаруашылығы»
Образовательная программа	6В08302-Лесные ресурсы и лесоводство
Академиялық кредит	5
Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы	Күндізгі
Форма обучения	Очная
Семестр	7
Пәннің пререквизиттері	Орман таксациясы, Орман екепелері
Пререквизиты дисциплины	Лесная таксация, Лесные культуры
Пәннің постреквизиттері	Қорытынды аттестация
Постреквизиты дисциплины	Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты	Пән мақсаты - орман ресурстары және орман шаруашылығының болашақ бакалаврларына нарық жағдайындағы қатынаста, іскер және практикалық пысықтыққа, орман шаруашылығында жаңа техника және технологияларды еңгізуде ұйымдастыру және бақсқару жұмыстарын машықтандыруды қалыптастыру.
Цель изучения дисциплины	Целью изучения дисциплины является формирование у будущих бакалавров лесных ресурсов и лесоводства навыков организаторской и управленческой работы в условиях рыночных отношений, деловитости и практической предприимчивости, внедрения новой техники и технологии в лесном хозяйстве.
Пән мазмұны	Орман-парк шаруашылығының дамуын басқару және жоспарлау. Орман өнімділігін жоғарлату. Орман шаруашылық шараларының тиімділігі. Орман-парк шаруашылығындағы инвестициялар және ғылыми-техникалық процессі. Орман-парк шаруашылығын қаржыландыру. Мемлекеттік орман кірісі. Өндірістік бағдарламаның қалыптасуы. Мемлекеттік орман

Содержание дисциплины	мекемесінің экономикалық және социалды даму жоспарының құрылымы және мағынасы. Өндірістік процесс және оның ұйымдастыру ұстанымдары. Өндірістің қаржысын пайдалануды ұйымдастыру. Орман шаруашылық өндірісті ұйымдастыру. Ормандардың сүректі, сүрексіз және астық ресурстарын пайдалануды ұйымдастыру. Орман-парк шаруашылығы мекемелерінде өндірісті ұйымдастыру. Өнім және қызмет сапасын бақылауды ұйымдастыру. Управление и планирование развития лесного и лесопаркового хозяйства. Повышение продуктивности лесов. Эффективность лесохозяйственных мероприятий. Научно-технический прогресс и инвестиции в лесном и лесопарковом хозяйстве. Финансирование лесного и лесопаркового хозяйства. Государственный лесной доход. Формирование производственной программы. Структура и содержание плана экономического и социального развития гослесучреждения. Производственный процесс и принципы его организации. Организация использования средств производства.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: орман шаруашылық мемлекеттік мекемесі және оларды басқарудың теориялық негіздерін. Меңгеруі керек: орман шаруашылығы ісінде бақылау және рұқсат функцияларын іске асыруды, мемлекеттік орман мекемелерін басқару бойынша ережелерді білу және қалыптастыруды. Құзіретті болуы керек: оқу барысында орман шаруашылығын басқару саласында нормативті актілер және заңды талаптардың есебі мен орман шаруашылығын ұйымдастыру бойынша білімін және қабілетін қалыптастыруға құзіретті болуы қажет.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: Знать: принципы, положения и нормативы управленческой и разрешительной деятельности, контрольных функций государственных учреждений по охране лесов и животного мира. Уметь: определять структуру и основные принципы организации управления лесами и лесным хозяйством, деятельности государственных лесных учреждений. Владеть: лесоводственно-экономическими основами производственных процессов, техническими, технологическими и организационно-экономическими методами и способами организации лесохозяйственного производства. Быть компетентным в вопросах организации труда, управления производством и технического нормирования.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен

Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1. Абаева, К.Т. Управление природными ресурсами Казахстана [Текст] / К.Т. Абаева; М-во образования и науки РК.- Алматы, 2012.- 170 с. 2. Токтасынов А.Ж. Методические указания к выполнению практических занятий по дисциплине «Управление лесными ресурсами» для студентов специальности 5В080700 – Лесные ресурсы и лесоводство. 2012. 3. Тихонов, А.С. Лесоведение [Текст]: учебник / А.С. Тихонов.- М.: ИНФРА-М, 2020.- 348 с. 4. Токтасынова, Ф.А. Пригородные леса [Текст]: учеб. пособие / Ф.А. Токтасынова, К.Т. Абаева, Э.С. Жилкибаева.- Алматы: Мирас, 2020.- 104 с. Қосымша/ Дополнительная: 5. Боровская М.А. Экономика, организация и управление предприятий. – Ростов-на-Дону, 2010. 6. Лесной Кодекс РК. Астана, 2003. 7. Скляренко В.К. и др. Экономика предприятия. – М., 2010. 8. Моисеев Н.А. Экономика лесного хозяйства. – М., 2008. 9. Байзаков С.Б. Научно-инновационные приоритеты лесного хозяйства Казахстана. - А., 2010.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	KOZhO 4301 Қорғаныш орман жолақтарын өсіру (Protective afforestation) ZL 4301 Защитное лесоразведение (Protective afforestation)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Досахметов А.О., Токтасынова Ф.А. Досахметов А.О., Токтасынова Ф.А.
Пән циклі Цикл дисциплины	БеП/ТК ПД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	6В08302- «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» 6В08302-«Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	7
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Орманшылық, Екпе ормандар Лесоводство, Лесные культуры
Пәннің постреквизиттері	Қорытынды аттестация

Постреквизиты дисциплины	Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты	Пәннің мақсаты – ағаш екпелерін жасау арқылы табиғи, мәдени және техногендік ландшафттарды жақсарту бойынша іс-шаралар мен жұмыстарды ұйымдастыру туралы теориялық білімді дамыту.
Цель изучения дисциплины	Цель дисциплины - формирование теоретических знаний об организации мероприятий и работ по улучшению природных, культурных и техногенных ландшафтов с помощью создания древесных насаждений.
Пән мазмұны	Қорғаныш орман өсіру тарихы, агроорман шаруашылығын аудандастыру, қорғаныш екпелер: табиғи және жасанды, орман белдеулері, Орман белдеулерінің мақсаты. Қорғаушы орман белдеулерінің конструкциялары және олардың кейбір микроклиматтық және гидрологиялық көрсеткіштерге әсері. Көгалдандыруды орналастыру. Орман мен жолақтар арасындағы қашықтық. Орман жолақтарының ені. Жолдар арасындағы және жолдар ішіндегі қашықтық. Ағаш және бұта түрлерінің қоспа түрлері Ағаш өсімдіктердің ассортименти. Қорғаныш орман екпелерін отырғызу және өсіру техникасы. Өзендердің, көлдердің, су қоймаларының, суару каналдарының жағаларына қорғаныш екпелер. Ағаш өсімдіктердің дизайны, орналасуы, жұмыс істеуі, ассортименти, жасау және өсірудің агротехнологиясы. Жел эрозиясы бар аймақтардағы қорғаныш екпелері Су эрозиясы бар аймақтардағы қорғаныш екпелер. Шөлейт аймақтардағы қорғаныш екпелер. Қорғаныс екпелеріне күтім жасау.
Содержание дисциплины	История защитного лесоразведения, агролесоме лиоративное районирование, защитных насаждений: естественные и искусственные, лесные полосы, Назначение лесополос. Конструкции защитных лесных полос и их влияние на некоторые микроклиматические и гидрологические показатели. Размещение насаждений. Расстояние между лесным и полосами. Ширина лесных полос. Расстояния между рядов и в рядах. Типы смешения древесно-кустарниковых пород Ассортимент древесных растений. Техника закладки и выращивания защитных лесонасаждений. Защитные насаждения по берегам рек, озер, водохранилищ, оросительных каналов. Конструкции, размещение, функционирование, ассортимент древесных растений, агротехника создания и выращивания. Защитные насаждения на территориях с ветровой эрозией Защитные насаждения на территориях с водной эрозией. Защитные насаждения на опустыненных территориях. Уход за защитными насаждениями.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: Білу керек: қорғаныш орман өсіруді дамытудың қазіргі заманғы тенденциялары; орман экожүйелерінің негізгі компоненттерінің рөлі; ормандардың өнімділігі мен

Компетенция дисциплины	тұрақтылығын арттыратын ормандарды молықтырудың технологиясы, құралдары мен әдістері, су және жел эрозиясының алдын алу және техногендік ландшафттарды мелиорациялау мақсатында орман өсіру әдістері; Меңгеруі керек: орман мелиорациясы саласындағы ғылыми әдебиеттерге талдау жасау; орман экожүйелерінің құрамдас бөліктері арасындағы себеп-салдар байланысын табу; орманды қорғау шараларын жоспарлау және жобалау, олардың экономикалық және экологиялық тиімділігі мен орындылығын негіздеу; орман дақылдары мен қорғаныш орман екпелерін құру және өсіру технологияларын жобалау, енгізу және бақылау; Қүзіретгі болуы керек: қорғаныш орман өсіруде қолданылатын негізгі терминдер, өсімдік түрлерін ажырату дағдылары, оларды ұтымды пайдалануды ұйымдастыру және аумаққа антропогендік әсерді азайту шараларын анықтау үшін орман ресурстары туралы білім. После освоения дисциплины бакалавр должен: Знать: современные направления развития защитного лесоразведения; роль основных компонентов лесных экосистем; технологию, средства и методы лесовосстановления, повышающие продуктивность и устойчивость лесов, методы лесоразведения для предотвращения водной и ветровой эрозии почв и рекультивации техногенных ландшафтов; Уметь: анализировать научную литературу в сфере лесомелиорации; находить причинно-следственную связь между компонентами лесных экосистем; планировать и проектировать лесозащитные мероприятия, обосновывать их экономическую и экологическую эффективность и целесообразность; проектировать, внедрять и контролировать технологии создания и выращивания лесных культур, защитных лесных насаждений; Владеть: основными терминами, используемыми в защитном лесоразведении, навыками различия видов растений, знаниями о лесных ресурсах для организации их рационального использования и определения мероприятий по снижению антропогенного воздействия на территорию.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1.Маштаков Д. А. Агролесомелиорация, защитное лесоразведение и озеленение населенных пунктов, лесные пожары и борьба с ними. - Саратов, 2016. – 121с

	2.Байзаков, С.Б. Орманды өсіп тұрғанда пайдалану: оқу құралы; ҚазҰАУ.- Алматы, 2017.- 99 б. 3.Сәрсеева, Д.Н. Орманшылық: оқу құралы.- Алматы: Айтұмар, 2014.- 150 б. Қосымша/ Дополнительная: 4.Залесов, С.В. Лесоводство: учебник.- Екатеринбург, 2020.- 295 с. 5.Никонов, М.В. Лесоводство: учеб.- СПб.: Лань, 2020.- 224 с.
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	КЕКТА 4321 Қазақстанның ерекше қорғалатын табиғи аумақтары (Specially protected natural areas of Kazakhstan) ООРТАК 4321 Особо охраняемые природные территории (Specially protected natural areas of Kazakhstan)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Жилкибаева Э.С., Кожобекова А.Ж., Жорабекова Ж.Т.
Пән циклі Цикл дисциплины	БөП/ЖК ПД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	6В08302- «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» 6В08302-«Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	7
Пәннің пререквизиттері	Дендрология, Орманшылық, Орман аңдары мен құстарының биологиясы
Пререквизиты дисциплины	Дендрология, Лесоводство, Биология лесных зверей и птиц
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестация Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты	Қорықтар, ұлттық табиғи бақтар, қорықшалар және тағы басқа ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды басқарудың теориясы мен әдістерін оқып үйрену. Сонымен бірге қорықтар, ұлттық табиғи бақтар, қорықшалар және басқа ерекше қорғалатын табиғи аумақтарда жүргізілетін ғылыми зерттеудің әдістерін, атқарылатын жұмыстардың ерекшелігін оқып үйретеді. Орман және аң шаруашылығы саласында бәсекеге қабілетті мамандар даярлауға бағытталады.
Цель изучения дисциплины	
Пән мазмұны	ҚР-ның ЕҚТА жайлы заңы мен ережелері. Азаматтар мен қоғамдық бірлестіктердің ерекше қорғалатын табиғи аумақтар саласындағы. Қазақстанның ерекше қорғалатын табиғи

Содержание дисциплины	аумақтарын ұйымдастыру. ЕҚТА-дағы мемлекеттік табиғи-қорық қорын қорғау және қалпына келтіру. Қазақстанның ерекше қорғалатын табиғи аумақтарын пайдалану. Мемлекеттік табиғи қорықтар. Мемлекеттік ұлттық табиғи парктер. Мемлекеттік табиғи резерваттар. Мемлекеттік табиғи заказниктер. Ерекше мемлекеттік маңызы бар немесе ғылыми жағынан ерекше құнды су қоймалары. Жер қойнауының экологиялық, ғылыми, мәдени және өзге де жағынан ерекше құнды учаскелері. ЕҚТА қаржыландыру және экономикалық жағынан ынталандыру. Закон и правила о ООПТ РК. Граждан и общественных объединений в области особо охраняемых природных территорий. Организация особо охраняемых природных территорий Казахстана. Охрана и восстановление государственного природно-заповедного фонда в ООПТ. Использование особо охраняемых природных территорий Казахстана. Государственные природные заповедники. Государственные национальные природные парки. Государственные природные резерваты. Государственные природные заказники. Водоемы, имеющие особое государственное значение или имеющие особую научную ценность. Особо ценные с экологической, научной, культурной и иной стороны участки недр. Финансирование и экономическое стимулирование ООПТ.
Пәннің күзiреттiлiгi	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: - Қазақстанның ерекше қорғалатын табиғи аумақтарының түрлерін, орналасқан ауданын, құрылу мақсатын, ерекше қорғалатын аудандарда өсетін ағаш өсімдіктерін, мекендейтін жануарларын, қызыл кітапқа енгізілген, сирек кездесетін және құрып бара жатқан ағаш өсімдіктері мен жануарлар түрлерінің тізімін біледі; - қатаң түрде қорғалатын табиғи-ғылыми резерваттарды, ұлттық саябақтарды, табиғат ескерткіштері мен табиғаттың ерекше көрікті нысандарды, табиғат қорғауға арналған резерваттарды, қорғалатын ландшафтыларды, табиғат ресурстарын сақтауға арналған резерваттарды, антропогендік резерваттарды (адамның іс-әрекеттерімен жасалған нысандарды қорғау), жергілікті жердің өзіне тән табиғаты қорғалатын және түрлі мақсатта пайдаланатынын түсінеді; - аумақтарды, биосфералық резерваттарды, бүкіләлемдік маңызы бар тарихи және табиғи Табиғатты қорғаудың экологиялық негіздерін, биотехникалық шаралардың технологиясын, антропогендік факторлардың ықпалын қызмет саласындағы терминологияны қолдана алады; - Қазақстанның ерекше қорғалатын табиғи аумақтарын сақтау және қорғауда, экожүйелердің бастапқы қалпын сақтап қалу және қорғау тірі организмдердің сан алуан түрлілігін сақтау мәселелерінде күзретті. Бакалавр после освоения дисциплины:
Компетенция дисциплины	

	- Знает виды, район расположения, назначение создания особо охраняемых природных территорий Казахстана, древесные растения, обитающие животные, произрастающие в особо охраняемых районах, список редких и исчезающих видов древесных растений и животных, занесенных в Красную книгу; - понимает строго охраняемые природно-научные резерваты, национальные парки, памятники природы и особо живописные объекты природы, заповедники для охраны природы, охраняемые ландшафты, резерваты для сохранения природных ресурсов, антропогенные резерваты (охрана объектов, созданных деятельностью человека), природную природу местности охраняют и используют в различных целях; - применять экологические основы охраны территорий, биосферных резерватов, исторических и природных объектов всемирного значения, технологию биотехнических мероприятий, терминологию в области деятельности воздействия антропогенных факторов; - В вопросах сохранения и охраны особо охраняемых природных территорий Казахстана, сохранения первозданного состояния экосистем калу и Корғау компетентны в вопросах сохранения разнообразия живых организмов.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1. Закон РК «Об особо охраняемых и природных территориях». Алматы,: 2018 2. Сулеев Д.К., Сагитов С.И., Сагитов П.И., Жумагулов К.К Экология и природопользование. учебник.-Алматы.Ғылым, 2014.-392 с. 3. Борисов В.А., Белоусова Л.С., Винокуров А.А. Охраняемые природные территории мира.- М.: Агропромиздат, 2012 - 310с. Қосымша/ Дополнительная: 4. Заповедное дело в Казахстане.- Алма-Ата: Наука, 2012.-216 5. Коробкин В.И. Передельский Л.В. Экология./ Учебник для вузов.- М.: Феникс, 2012

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	ОЕК 4323 Орман экожүйелік қызметтері
Код и название дисциплины (рус., англ.)	(Forest ecosystem services) LEU 4323 Лесные экосистемные услуги (Forest ecosystem services)
Пәннің ПОҚ	Абаева Қ.Т., Жилкибаева Э.С.
ППС дисциплины	Абаева Қ.Т., Жилкибаева Э.С.
Пән циклі	БөП/ТҚ
Цикл дисциплины	ПД/ҚВ

Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	6B08302- «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» 6B08302- «Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	7
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Аграрлық экономика, Ормантану Аграрная экономика, Лесоведение
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестация Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Мақсаты - орман шаруашылық ісінің болашақ бакалаврларын кең экономикалық ой-өрісі мен ойлау қабілетіне, нарық қатынастары жағдайында жұмыс істеуге машықтандыруға, іскерлілік пен практикалық кәсіпкерлікке, орман шаруашылық шаралар әсерінен болатын тиімділікті бағалау мен орман және орман-парк шаруашылығына жаңа техника мен технологияны еңгізу қабілеттілігіне қалыптастыру. Цель дисциплины-широкий экономический подход и мышление, навыки в условиях рыночных отношений, деловая активность и создание практического предприятия, оценка ожидаемых результатов зеленого строительства, внедрение новых технологий и технологий в озеленении.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Бұл пән орман шаруашылығындағы ғылыми зерттеулерді, экожүйе үрдістерін талдау әдістерін, гипотезаларды әзірлеуді, деректерді жинауды және өңдеуді зерттейді. Статистика мен эксперименттік зерттеулердің негіздері, сондай-ақ ормандардың экожүйелік қызметтері, олардың экономикалық бағалануы, қаржыландыру механизмдері, ерікті төлемдер және өнім сертификаттау мәселелері қарастырылады. Дисциплина изучает научные исследования в лесном хозяйстве, включая методы анализа экосистемных процессов, разработку гипотез, сбор и обработку данных. Рассматривает основы статистики и экспериментальных исследований для научно обоснованных выводов, а также экосистемные услуги лесов, их экономическую оценку, механизмы финансирования, добровольные платежи и сертификацию продукции
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: Білуі керек: орман қорларының, орман және парк шаруашылығының табиғи-экономикалық ерекшеліктерін; ормандар мен жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі

Компетенция дисциплины	мемлекеттік мекемелердің басқару, рұқсат ету және бақылау қызметінің принциптерін, ережелері мен нормативтерін; Менгеруі қажет: Республикадағы орман шаруашылығының жетілу мен даму ерекшеліктері, экономикалық реформалар мен қатынастары; орман шаруашылық өндірісін басқару жүйелері, негізгі экономикалық категориялар мәндері мен мазмұндары және оларды орман мен орман-парк шаруашылығының тиімділігін жоғарлату мақсатында пайдалану. Құзыретті болуы тиіс: жобаланатын орман шаруашылық шараларын технико-экономикалық тұрғыдан негіздеуді, жұмыс бірлігі құнының калькуляциясын, негізгі және айналмалы қорды пайдалануын талдауды, мемлекеттік орман мекемелерінде шаруашылық іс-әрекетін талдауды, есеп беруді және орман ресурстарын есебін жүргізуге құзыретті. После освоения дисциплины бакалавр должен: Знать - природно-экономические особенности лесных ресурсов, лесного и лесопаркового хозяйства; структуру и основные принципы организации деятельности государственных учреждений по охране лесов и животного мира. Уметь: - использовать методы и способы организации эффективного и рационального использования лесных ресурсов и средств производства, основные нормативы расходования сырья и материалов. Быть компетентным - в круге вопросов связанных с принципами и методами индикативного планирования, порядка разработки и утверждения основных показателей экономического и социального развития государственных учреждений и их подразделений.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1.Абаева, Қ.Т. Орман экономикасы, оқу құралы / Қ.Т. Абаева; ҚазҰАУ.- Алматы: Айтұмар, 2014 ж.- 87 б. 2.Организация производства и управление предприятием в лесном хозяйстве: учеб. пособие / В. Ф. Багинский [и др.]; под общ. ред. проф. В. Ф. Багинского. – Гомель: ГГУ им Ф. Скорины, 2016. – 282 с. 3.Дашкевич, Е. А. Экономика садово-паркового строительства и хозяйства: учеб.-метод. пособие / Е. А. Дашкевич. – Минск: БГТУ, 2016. – 130 с.

	4.Малашевич, Д. Г. Совершенствование методики оценки платежеспособности лесхозов / Д. Г. Малашевич // Труды БГТУ. – 2015. – № 7: Экономика и управление. – С. 88–92. 5.Малашевич, Д. Г. Экономическая эффективность лесохозяйственного производства: концептуальные и методические основы определения / Д. Г. Малашевич // Труды БГТУ. – 2013. – № 7: Экономика и управление. – С. 88–91. 6.Неверов, А. В. Методические основы определения экономической эффективности ведения лесного хозяйства / А. В. Неверов, А. В. Равино, Д. Г. Малашевич // Труды БГТУ. – 2013. – № 7: Экономика и управление. – С. 142–145. Қосымша/ Дополнительная: 7. Есполов Т.И., Белгибаев К.М., Сулейменов Ж.Ж. Аграрная экономика. А., 2005. 8. Абралиев, О. Табиғатты пайдалану экономикасы [Мәтін]: оқу құралы / О. Абралиев; ҚР Білім және ғылым м-трлігі; ҚазҰАУ.- Алматы: ҚазҰАУ, 2008.- 295 б. 9. Моисеев, Н.А. Экономика лесного хозяйства [Текст]: Учебное пособие / Н.А. Моисеев; Рекомендовано Учебно-методическим объединением по образованию.- Москва: Московского государственного университета леса, 2008.- 384 с. 10. Наточина, Т.В. Экономика лесного хозяйства с основами менеджмента, маркетинга и бизнеса [Текст]: учеб. пособие для проф.тех. образования / Т.В. Наточина; МОН РК.- Астана: Фолиант, 2007.- 192 с. 11.Фетищева, З.И. Экономика предприятий лесной промышленности [Текст]: учеб. пособие / З.И. Фетищева.- 2-е изд., доп. и перераб.- М.: ГОУ ВПО МГУЛ, 2007.- 412 с.
--	---

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	ZhKZh 4326 – Жасыл құрылысты жүргізу (Doing green building)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	BZS 4326 Ведение зеленого строительства Doing green building
Пәннің ПОҚ	Абаева Қ.Т., Жылқыбаева Э.С.
ППС дисциплины	Абаева Қ.Т., Жылқыбаева Э.С.
Пән циклі	Беп/ТК
Цикл дисциплины	ПД/КВ
Оқу деңгейі	Бакалавриат
Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	«6В08302-Орман ресурстары және орман шаруашылығы»
Образовательная программа	6В08302- «Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит	5
Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы	Күндізгі
Форма обучения	Очная

Семестр	7
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Аграрлық экономика, Ормантану Аграрная экономика, Лесоведение
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестация Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты	Оқытудың негізгі мақсаты - нарықтық экономикадағы өнімдер мен қызметтерге сұраныс пен ұсынысты теңестіру үшін ормандарды басқарудың әртүрлі деңгейлерінде тиімді шешімдерді әзірлеу және қабылдау сұрақтары бойынша бакалаврларды теориялық және практикалық даярлауды қамтамасыз ету.
Цель изучения дисциплины	Основная цель обучения-обеспечение теоретической и практической подготовки бакалавров по вопросам разработки и принятия эффективных решений на различных уровнях управления лесами для выравнивания спроса и предложения на продукцию и услуги в рыночной экономике.
Пән мазмұны	Көгалдандыру құрылысының дамуы және жетуі туралы студенттерге білім беру; экономикалық және әлеуметтік міндеттерді шешуде көгалдандыру және көгалдандыру құрылысының ролі, экономикалық реформалар және нарық қатынастары туралы студенттерге білім беру; негізгі экономикалық категориялар мәндері мен мазмұндары және көгалдандыру және көгалдандыру құрылысының тиімділігін жоғарылату мақсатында оларды пайдалану туралы студенттерге жеткілікті білім беру.
Содержание дисциплины	О развитии и достижении ландшафтного строительства; о роли озеленения и ландшафтного строительства в решении экономических и социальных задач, об экономических реформах и рыночных отношениях; о значениях и содержании основных экономических категорий и об их использовании в целях повышения эффективности озеленения и озеленения.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: көгалдандыру құрылысының тарихын және дамуын, көгалдандыру құрылысында экономикалық реформаларды және нарық қатынастарын. Меңгеруі керек: Көгалдандыру құрылысын басқару саласында өрісі мен ойлау қабілеттерін пайдалануын, нарық қатынастары жағдайында жұмыс істеуге, іскерлілік пен практикалық кәсіпкерлікке машықтандырылуын. Құзіретті болуы керек: орман шаруашылық шаралар әсерінен болатын тиімділікті бағалау мен көгалдандыру құрылысына жаңа техника мен технологияны енгізу саласында.
Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: Знать: историю и развитие озеленительного строительства, экономические реформы и рыночные отношения в озеленительном строительстве.

	Владеть: навыками работы в сфере управления ландшафтным строительством, навыками работы в условиях рыночных отношений, умениями и практическим предпринимательством. Должен быть компетентен: в области оценки эффективности лесохозяйственных мероприятий и внедрения новой техники и технологии в озеленительное строительство.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 - апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1.Есполов Т.И., Белгибаев К.М., Сулейменов Ж.Ж. Аграрная экономика. - А., 2015. 2.Мищенко О.Г., Мишуткина З.Е., Климонтова Л.Я. Практикум по экономике лесного хозяйства. М.: ВНИИЛМ, 2013 3.Неверов А. В.. Экономика природопользования: учеб.-метод. пособие – Минск. 2016. – 400 с 4. Абаева К.Т. Управление природными ресурсами Казахстана. - А., 2012. 5. Сборники сметных норм и расценок на строительные работы. Сборник 47. Озеленение. СН РК 8.02-05-2002. Астана, 2013. 6.Петров А.П., Бельдиева А.А., Дикарева О.А., Климонтова Л.Я. Экономика лесного хозяйства. М.: ВНИИЛМ, 2012 Қосымша/ Дополнительная: 7.Байзаков С.Б. Научно-инновационные приоритеты лесного хозяйства Казахстана. - А., 2010. 8. Боровская М.А. Экономика, организация и управление на предприятии. - Ростов-на-Дону, 2010

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	AONOTT 4325 Ағаш өңдеу негіздерімен орман тауарларын тану (Forest commodity science with the basics of woodworking)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	LTOD 4325 Лесное товароведение с основами деревообработки (Forest commodity science with the basics of woodworking)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Мамбетов Б.Т., Адилбаева Ж.Б. Мамбетов Б.Т., Адилбаева Ж.Б.
Пән циклі Цикл дисциплины	БеП/ТК ПД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	«6B08302-Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6B08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»

Образовательная программа	
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	7
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Орманды жанама пайдалану/Рекреациялық орманшылық Побочное лесопользование/Рекреационное лесоводство
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестация Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Курстың мақсаты - қылқан жапырақты және жалпақ жапырақты ағаштың құрылымдық ерекшеліктерін зерттеу; тауардың тұтынушылық қасиеттеріне әсер ететін орманның негізгі физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттерін; ағаш ақаулары және олардың себептерін зерттеу. Цель курса - изучение особенностей строения древесины хвойных и лиственных пород; основных физических, механических и технологических свойств древесины, влияющие на потребительские свойства товаров; пороков древесины и причины их появления.
Пән мазмұны Содержание дисциплины	Сүрек пен қабықтың құрылысы. Өсіп тұрған ағаш бөлімдері: тамырлары, діңі, желегі және олардың салыстырмалы көлемі. Діңнің негізгі кескіндері. Сүректің макрокопиялық және микрокопиялық құрылысы (шелқабық, ядро, піскен сүрек, жылдық қабаттар, олардың ерте және кеш аймақтары, өзек сәулелері, түтікшелер. шайыр жолдары). Макроскопическое строение древесины и коры. Методы изучения макроскопической строения древесины и коры. Микрокопическое строение древесины и коры. Методы изучения микрокопической строения древесины и коры. Химические свойства древесины и коры. Органические вещества в древесине. Экстрактивные вещества. Физические свойства древесины и коры. Характеристики, определяющие текстуру, запаха, цвет и блеск древесины.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: - қылқан және жалпақ жапырақты ағаштар сүрегі құрылысының ерекшеліктерін; орман тауарларының қажетті қасиеттеріне әсер ететін сүректің негізгі физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттерін, сүрек кемістіктері мен олардың пайда болу себептерін біледі ; - сүректің сапасына орман шаруашылық шаралардың әсерін түсінеді ; - сүректің сыртқы түрі бойынша ағаш түрін анықтай алуды; сүрек кемістіктерін тануды және өлшеуді; қазіргі стандарттар

Компетенция дисциплины	бойынша орман материалдарының сапасын бағалауды қолдана алады; - орман тауарларының мемлекеттік стандарттарымен танысу, орман тауарларының сапасын стандарт талаптары бойынша өз бетінше анықтауда құзыретті. После освоения дисциплины бакалавр должен: Знать: -особенности строения древесины хвойных и лиственных пород; -основные физические, механические и технологические свойства древесины, влияющие на потребительские свойства товаров; - пороки древесины и причины их появления; -влияние лесохозяйственных мероприятий на качество древесины; Уметь: - определять породу древесины по ее внешнему виду; - распознавать и измерять пороки древесины; - оценивать качество лесоматериалов по действующим стандартам. Быть компетентным: в вопросах определения видов лесных товаров, о круглых и пиломатериалах.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1.Калита О.Н., Калита Г.А. Основы древесиноведения и лесного товароведения. Хабаровск: Тихоокеанский государственный университет, 2018. — 160 с. — ISBN 978-5-7389-2670-9. 2.Глебов И.Т. Лесное товароведение с основами древесиноведения Учебное пособие. — Екатеринбург: УГЛУ, 2017. — 95 с.: ил. 3. Байзаков С.Б. и др. Справочник лесничего Казахстана. МСХ РК, Астана, 2012 Қосымша/ Дополнительная: 4. Перельгин Л.М. Древесиноведение. 2-е изд., перераб. и доп. Б.Н. Уголевым. М.: ГОУ ВПО МГУЛ, 2010. 5.Перельгин Л.М. Строение древесины. М.: МГУЛ, 2006. 6.Антрушин Г.М. Стандартизация и сертификация лесной продукции Учебное пособие. — Архангельск: Изд-во Архангельского государственного технического ун-та, 2004. — 182 с.

Пәннің коды мен атауы	АОТ 4328 Ағаш өңдеу технологиясы
-----------------------	----------------------------------

(қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	(Wood processing technology) TPD 4328 Технология переработки древесины (Wood processing technology)
Пәннің ПОҚ	Мамбетов Б.Т., Адилбаева Ж.Б.
ППС дисциплины	Мамбетов Б.Т., Адилбаева Ж.Б.
Пән циклі	БеП/ТК
Цикл дисциплины	ПД/КВ
Оқу деңгейі	Бакалавриат
Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	«6В08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы»
Образовательная программа	6В08302-«Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит	5
Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы	Күндізгі
Форма обучения	Очная
Семестр	7
Пәннің пререквизиттері	Орманды жанама пайдалану/Рекреациялық орманшылық
Пререквизиты дисциплины	Побочное лесопользование/Рекреационное лесоводство
Пәннің постреквизиттері	Қорытынды аттестация
Постреквизиты дисциплины	Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты	Курстың мақсаты - қылқан жапырақты және жалпақ жапырақты ағаштың құрылымдық ерекшеліктерін зерттеу; тауардың тұтынушылық қасиеттеріне әсер ететін орманның негізгі физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттерін; ағаш ақаулары және олардың себептерін зерттеу.
Цель изучения дисциплины	Цель курса - изучение особенностей строения древесины хвойных и лиственных пород; основных физических, механических и технологических свойств древесины, влияющие на потребительские свойства товаров; пороков древесины и причины их появления.
Пән мазмұны	Сүрек пен қабықтың құрылысы. Өсіп тұрған ағаш бөлімдері: тамырлары, діңі, желегі және олардың салыстырмалы көлемі. Діңнің негізгі кескіндері.
Содержание дисциплины	Сүректің макрокопиялық және микрокопиялық құрылысы (шелқабық, ядро, піскен сүрек, жылдық қабаттар, олардың ерте және кеш аймақтары, өзек сәулелері, түтікшелер. шайыр жолдары). Макроскопическое строение древесины и коры. Методы изучения макрокопической строения древесины и коры. Микрокопическое строение древесины и коры. Методы изучения микрокопической строения древесины и коры. Химические свойства древесины и коры. Органические вещества в древесине. Экстрактивные вещества. Физические

	свойства древесины и коры. Характеристики, определяющие текстуру, запаха, цвет и блеск древесины.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: - қылқан және жалпақ жапырақты ағаштар сүрегі құрылысының ерекшеліктерін; орман тауарларының қажетті қасиеттеріне әсер ететін сүректің негізгі физикалық, механикалық және технологиялық қасиеттерін, сүрек кемістіктері мен олардың пайда болу себептерін біледі; - сүректің сапасына орман шаруашылық шаралардың әсерін түсінеді; - сүректің сыртқы түрі бойынша ағаш түрін анықтай алуды; сүрек кемістіктерін тануды және өлшеуді; қазіргі стандарттар бойынша орман материалдарының сапасын бағалауды қолдана алады; - орман тауарларының мемлекеттік стандарттарымен танысу, орман тауарларының сапасын стандарт талаптары бойынша өз бетінше анықтауда құзыретті.
Компетенция дисциплины	После освоения модуля бакалавр должен: Знать: -особенности строения древесины хвойных и лиственных пород; -основные физические, механические и технологические свойства древесины, влияющие на потребительские свойства товаров; - пороки древесины и причины их появления; -влияние лесохозяйственных мероприятий на качество древесины; Уметь: - определять породу древесины по ее внешнему виду; - распознавать и измерять пороки древесины; - оценивать качество лесоматериалов по действующим стандартам. Быть компетентным: в вопросах определения видов лесных товаров, о круглых и пиломатериалах.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1.Калита О.Н., Калита Г.А. Основы древесиноведения и лесного товароведения. Хабаровск: Тихоокеанский государственный университет, 2018. — 160 с. — ISBN 978-5-7389-2670-9. 2.Глебов И.Т. Лесное товароведение с основами древесиноведения Учебное пособие. — Екатеринбург: УГЛТУ, 2017. — 95 с.: ил.

	3.Перелыгин Л.М. Древесиноведение. 2-е изд., перераб. и доп. Б.Н. Уголевым. М.: ГОУ ВПО МГУЛ, 2012. 4. Байзаков С.Б. и др. Справочник лесничего Казахстана. МСХ РК, Астана, 2012 Қосымша/ Дополнительная: 5.Перелыгин Л.М. Строение древесины. М.: МГУЛ, 2006. 6.Антрушин Г.М. Стандартизация и сертификация лесной продукции Учебное пособие. — Архангельск: Изд-во Архангельского государственного технического ун-та, 2004. — 182 с.
--	---

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	OShGZh 4330 Орман шаруашылығындағы геоинформациялық жүйе және қашықтықтан зондтау (Geoinformation systems and remote sensing in forestry)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	GSLH 4330 Геоинформационные системы и дистанционное зондирование в лесном хозяйстве (Geoinformation systems and remote sensing in forestry)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Мамбетов Б.Т., Кертешев Т.С., Шарипов М.Х. Мамбетов Б.Т., Кертешев Т.С., Шарипов М.Х.
Пән циклі Цикл дисциплины	БеП/ТК ПД/ВК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	6B08302- «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» 6B08302-«Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	8
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Орман таксациясы, Орманды орналастыру Лесная таксация, Лесоустройство
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестация Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты Цель изучения дисциплины	Пәннің мақсаты-студенттердің ГАЖ технологияларын қолданудың теориялық негіздерін түсіну; студенттердің ГАЖ материалдарын білуі; студенттерді ғарыштық суреттерді қолдануға үйрету. Цель дисциплины - уяснение студентами теоретических основ применения ГИС технологий; знание студентами материалов ГИС; научить студентов пользоваться космическими снимками.
Пән мазмұны	Орман шаруашылығында ғарыштық әдістерді қолдану тарихы. Орман шаруашылығында қолданылатын ұшу аппараттары. Ғарыштық түсірілім олардың техникалық құралдары.

Содержание дисциплины	Спутниктік суреттердің геометриялық қасиеттері. Ғарыштық суреттердің суреті мен ақпараттық қасиеттері. Сүректіңдердің морфологиялық көрсеткіштері және оларды анықтау әдістері. Аэроғарыштық суреттерді декодтау. Аэроғарыштық суреттерді қолдана отырып, ормандарды түгендеу. Ғарыштық түсірілім материалдары бойынша орман жоспарлары мен карталарын жасау. Орман шаруашылығы және орман инженерлік мақсаттар үшін спутниктік суреттер мен авиацияны қолдану. Ормандарды өрттен авиациялық қорғау және оларға қарсы күрес. Орман патологиялық тексеруге және орман зиянкестері мен ауруларымен күресуге арналған ҰҰА көмегімен түсіру әдістері. Орман шаруашылығында және орман инженериясында ауадан (АЖҰА) жеңіл ұшу аппараттарын қолдану. Орман шаруашылығында ғарыштық әдістерді қолданудың болашағы мен дамуы. История применения космических методов в лесном хозяйстве. Применяемые летательные аппараты в лесном хозяйстве. Космическая съемка их технические средства. Геометрические свойства спутниковых снимков. Изображение и информационные свойства космоснимков. Морфологические показатели древостоев и методы их определения. Дешифрирование аэрокосмических снимков. Инвентаризация лесов с использованием аэрокосмических снимков. Составление лесных планов и карт по материалам космической съемки. Применение спутниковых снимков и авиации для лесохозяйственных и лесоинженерных целей. Авиационная охрана лесов от пожаров и борьба с ними. Методы съемки при помощи БПЛА для лесопатологического обследования и борьбы с вредителями и болезнями леса. Применение летательных аппаратов легче воздуха (ЛАЛВ) в лесном хозяйстве и лесоинженерном деле. Перспектива и развития применения космических методов в лесном хозяйстве.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: • Білуі керек: аэроғарыштық тәсілдерін, орман алқаптарын түсіру тәсілдерін, қолданатын ұшақтар мен тік ұшақтардың сипаттамаларын, оларды өртке пайдалануын, сапасын білу үшін фотосуреттердің фотограмметриялық жұмысын жүргізе білу. Аэрофотоаппараттың негізгі көрсеткіштері-сипаттамасы, жер серіктерінің пайдалану жолдары. Фотографияламайтын жүйелердің сипаттамасы. Аэроғарыш бейнелеу жолмен орман алқаптарын сипаттау. Меңгеруі керек: - бағыт бойынша түсірілген суреттерді құрастыруды; - суретке түсірілген аумақтың ауданын табуды; - аэрофотосуреттердің фотограмметриялық сапасын анықтауды; - аэрофотосуреттердің сапасын анықтауды; - стереоскоппен жұмыс жасауды. Құзіретті болуы керек: аэрофотосуреттерді қолдану, картографиялық материалдармен жұмыс жасау және талдау.

Компетенция дисциплины	После освоения дисциплины бакалавр должен: Знать: самолеты и вертолеты, применяемые в лесном хозяйстве; какие материалы аэрофотосъемки применяются при лесоустройстве; организацию проведения аэрофотосъемки и определение их качественных показателей. Уметь: составлять фотомонтаж, репродукцию накидного монтажа; определять площадь заснятой территории; определять фотограмметрические качества аэроснимков; работать со стереоскопом. Быть компетентным: в вопросах использования летательных аппаратов в лесном хозяйстве Республики Казахстан.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзмен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1.Сухих В.И. Аэрокосмические методы в лесном хозяйстве и ландшафтном строительстве. Учебник. – Йошкар-Ола: Маар ГТУ, 2015.-392с. 2.Дмитриев И.Д., Мурахтанов Е.С., Сухих В.И. Лесная аэрофотосъемка и авиация. Учебник для вузов. М., МГУЛ, 2012. 3.Дмитриев И.Д., Любимов А.В., Вавилов С.В. Лесная аэрофотосъемка и авиация. Методические указания по лабораторным занятиям для студентов ЛХФ-в. Изд. ЛТА 2013. 4.ClaudioO. Delang, ZhenYuan. China's Grain for Green Program. Book-Springer International Publishing Switzerland, 2015. Қосымша/ Дополнительная: 5.Дубов С.Д., Поляков А.Н. Лесная съемка. Учебник, М., М., МГУЛ, 2007. 6. Дмитриев И.Д., Мурахтанов Е.С., Сухих В.И. Лесная авиация и аэрофотосъемка. Учебникдлявузов. М., МГУЛ, 2009.

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша) Код и название дисциплины (рус., англ.)	Еко 4320 Экотуризм (Ecotourism)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Сарсекова Д.Н., Мамбетов Б.Т. Сарсекова Д.Н., Мамбетов Б.Т.
Пән циклі Цикл дисциплины	БеП/ЖК ПД/ЖК
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	«6B08302 – Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6B08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»

Образовательная программа	
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	6
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	8
Пәннің пререквизиттері	Орманшылық, Қала маңындағы ормандар/Рекреациялық орманшылық
Пререквизиты дисциплины	Лесоводство, Пригородные леса/Рекреационное лесоводство
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестация Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты	Студенттерге экологиялық туризмнің негіздерін, оның табиғат пен қоғамға әсерін, экотуризм саласындағы принциптер мен әдістерді үйрету, экологиялық жауапкершілік, тұрақты даму және табиғат ресурстарын сақтау мәселелері бойынша білім беру.
Цель изучения дисциплины	Обучение студентов основам экологического туризма, его влиянию на природу и общество, принципам и методам в области экотуризма, обучение вопросам экологической ответственности, устойчивого развития и сохранения природных ресурсов.
Пән мазмұны	Экотуризм пәнінің мазмұны экотуризмнің теориялық және практикалық аспектілерін қамтитын кең ауқымды тақырыптардан тұрады. Экотуризм пәні студенттерді экологиялық туризм саласында тәжірибелік және теориялық біліммен қамтамасыз етуге бағытталған, оларды табиғатты сақтай отырып, туризмді ұйымдастыру мен дамыту дағдыларымен таныстырады.
Содержание дисциплины	Экотуризм состоит из широкого круга тем, охватывающих как теоретические, так и практические аспекты экотуризма. Дисциплина Экотуризм направлена на обеспечение студентов практическими и теоретическими знаниями в области экологического туризма, знакомит их с навыками организации и развития туризма с сохранением природы.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: Білуге тиіс: студенттердің экотуризм саласында қажетті білім, дағды және қабілеттерді игеріп, экологиялық тұрғыдан жауапты және тиімді жұмыс істей алуын қамтамасыз етуге бағытталған қасиеттер мен қасиеттер жиынтығы. Қабілетті болуы керек: Экологиялық туризмді ұйымдастыруда табиғатты қорғау және тұрақты пайдалану принциптерін қолдану, экотуризмнің экологиялық әсерін бағалау және оны төмендету жолдарын табу, табиғи ресурстарды тиімді пайдалану және экосистемаларды сақтауға бағытталған шешімдер қабылдау.

Компетенция дисциплины	Меңгеруі қажет: Экотуризмнің негіздерін, қағидаттарын және принциптерін түсіну, экологиялық туризмнің тарихи дамуы мен қазіргі жағдайын талдай білу, экотуризмнің табиғат қорғау, тұрақты даму және әлеуметтік жауапкершілік тұрғысынан маңызын бағалау. Қүзіретті болуы тиіс: студенттерді экотуризм саласының барлық аспектілері бойынша маман ретінде даярлауға бағытталған, олар экологиялық жауапкершілік пен тұрақты даму принциптерін сақтай отырып, тиімді жұмыс істей алады. Бакалавр после освоения дисциплины: Должен знать: совокупность качеств и качеств, направленных на обеспечение того, чтобы студенты могли овладеть необходимыми знаниями, умениями и навыками в области экотуризма и работать экологически ответственно и эффективно. Уметь: применять принципы охраны природы и устойчивого использования в организации экологического туризма, оценивать экологическое воздействие экотуризма и находить пути его снижения, эффективно использовать природные ресурсы и принимать решения, направленные на сохранение экосистем. Уметь: понимать основы, принципы и принципы экотуризма, анализировать историческое развитие и современное состояние экологического туризма, оценивать значение экотуризма с точки зрения охраны природы, устойчивого развития и социальной ответственности. Должен быть компетентным: направлен на подготовку студентов в качестве специалистов по всем аспектам сферы экотуризма, которые могут эффективно работать с соблюдением принципов экологической ответственности и устойчивого развития.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1. "Экотуризм: теория және практика" / С.А. Сапарова, Қ.А. Аяпбергенов 2. "Экологиялық туризм" / С.К. Рахметова, Ж.К. Мұратбекова 3. "Экотуризм негіздері" / М.М. Абдуллаева Қосымша/ Дополнительная: 4. "Основы экологического туризма" / В.И. Сычев 5. "Ecotourism: Principles and Practices" / David A. Fennell
Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	ОР 4324 Орман пирологиясы (Forest pyrology)

Код и название дисциплины (рус., англ.)	LP 4324 - Лесная пирология (Forest pyrology)
Пәннің ПОҚ ППС дисциплины	Кожабекова А.Ж., Жилкибаева Э.С., Токтасынова Ф.А. Кожабекова А.Ж., Жилкибаева Э.С., Токтасынова Ф.А.
Пән циклі Цикл дисциплины	БеП/ТК ПД/КВ
Оқу деңгейі Уровень обучения	Бакалавриат
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы) Образовательная программа	6B08302- «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» «6B08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит Кол-во академических кредитов	5
Оқыту формасы Форма обучения	Күндізгі Очная
Семестр	8
Пәннің пререквизиттері Пререквизиты дисциплины	Дендрология, Орманшылық, Орман екпелері Дендрология , Лесоводство, Лесные культуры
Пәннің постреквизиттері Постреквизиты дисциплины	Қорытынды аттестаттау Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты	Пәнді оқудың мақсаты – студенттердің орман өрттерінің табиғатын, түрлері мен жіктелімдерін ұғына отырып, өрт қаупін болжау және оның алдын алу сонымен қатар орман өрттерімен күресу шаралары: өртті сөндіру стратегиясы, тактикасы мен техникасын меңгеру бойынша кәсіптік дайындау болып табылады.
Цель изучения дисциплины	Цель дисциплины - природных лесных пожаров, видов и прогнозирование и предупреждение пожарной опасности с учетом классификации меры борьбы с рядовыми лесными пожарами: стратегия, тактика и профессиональной подготовки по овладению техникой.
Пән мазмұны	Өрт – тілсіз жау. Орман өрттерінің жіктелінуі және оның негізгі түрлері. Орман өрттерінің географиясы. Орман өрттерінің пайда болуы мен өршіп кетуіне жағдай жасайтын факторлар. Өрт қаупін болжау қағидалары. Орман өрттерінің алдын алу шаралары. Өртке қарсы үгіт-насихат жұмыстары. Орман өрттері ошағын анықтау. Орман өрттерімен тікелей күресуге дайындық. Өрт сөндіру. Өрт сөндірудің стратегиясы, тактикасы және техникасы.
Содержание дисциплины	Классификация лесных пожаров и их основные виды. Лесных пожаров география. Факторы, способствующие возникновению и эскалации лесных пожаров. Пожар принципы прогнозирования риска. Меры профилактики лесных пожаров. Противопожарная пропаганда работы. Выявление очагов

	лесных пожаров. Подготовка непосредственно к борьбе с лесными пожарами. Пожар тушение. Стратегия, тактика и техника пожаротушения. Учет пожаров. Последствия пожара.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: Білуге тиіс: орман өрттерінің салдары, орман шаруашылығында отты пайдалануды; орман өртінің пайда болуы мен өршуіне себеп болатын факторлар, Қабілетті болуы керек: орман өрттерінің шығу себептеріне; өрт сөндіруге дайындық, өрт сөндіру, өрт сөндірудің тактикасы мен техникасын; орман өрттерін есепке алуды, өрт салдарын бағалауды. Меңгеруі қажет: өрт ошағын анықтаудың заманауый тәсілдерін; өрт сөндірудің тактикасы мен техникасын жоспарлауды; орман өрттерін есепке алуды, өрт салдарын бағалауды. Құзіретті болуы тиіс: орман өрттерінің пайда болуын болжау және алдын алу мәселесінде, өрт сөндірудің тактикасы мен техникасын ұйымдастыруда.
Компетенция дисциплины	В результате освоения дисциплины студенты должны знать: знать оценку вредности лесных пожаров и лесных пожаров на полезные цели о применении; классификация лесных пожаров и их основные виды; факторы, способствующие возникновению и развитию лесных пожаров, причины возникновения лесных пожаров; мероприятия по подготовке к борьбе с лесными пожарами и тушению пожаров, стратегии, тактики и техники; Иметь навыки: своевременно выявлять очаги лесных пожаров; учет количества пожаров, территории; определять последствия пожара. Компетенция: Знать основные виды пожаров, их предупреждение. Очаг пожара самостоятельно в использовании методов и приемов определения. Пожар произошел в лесном массиве в расчете понесенных расходов.
Қорытынды бақылау нысаны	Емтихан
Форма итогового контроля	Экзамен
Пәннің оқытылу мерзімі	1 академиялық кезең (15 апта)
Продолжительность дисциплины	1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1. И.С. Мелехов, С.И. Душа-Гудым, Е.П. Сергеева Лесная пирология, М., Московский государственный лесной университет, 2012г. 2. Орман өрттерін сөндіру басшысына арналған көмекші құрал, Алматы, 2013г 3. В.А. Архипов, А.К. Аманбаев Лесопожарная характеристика и районирование лесного фонда Казахстана, Кокшетау, 2013г.

	4. Кентбаев, Е.Ж. Лесные культуры [Текст]: учебник / Е.Ж. Кентбаев, Б.А. Кентбаева; МСХ РК.- Алматы: Лантар Трейд, 2020.- 494 с. Қосымша/ Дополнительная: 5. Дмитриев И.Д., Муратханов Е.С., Сухих В.И. Лесная авиация и аэрофотосъемка. Учебник для вузов. М., Агропромиздат, 2009г
--	--

Пәннің коды мен атауы (қазақша, ағылшынша)	OP 4327 Орманды өсіп тұрғанда пайдалану (Lifetime forest management)
Код и название дисциплины (рус., англ.)	PL 4327 Прижизненное лесопользование (Lifetime forest management)
Пәннің ПОҚ	Шыныбеков М.К.
ППС дисциплины	Шыныбеков М.К.
Пән циклі	БеП/ТК
Цикл дисциплины	ПД/КВ
Оқу деңгейі	Бакалавриат
Уровень обучения	
Білім беру бағдарламасы (шифр, атауы)	«6B08302 - Орман ресурстары және орман шаруашылығы»
Образовательная программа	«6B08302 - Лесные ресурсы и лесоводство»
Академиялық кредит	5
Кол-во академических кредитов	
Оқыту формасы	Күндізгі
Форма обучения	Очная
Семестр	8
Пәннің пререквизиттері	Дендрология, Орманшылық, Орман екпелері
Пререквизиты дисциплины	Дендрология, Лесоводство, Лесные культуры
Пәннің постреквизиттері	Қорытынды аттестаттау
Постреквизиты дисциплины	Итоговая аттестация
Пәнді оқу мақсаты	Пәнді оқудың мақсаты – студенттерді қылқан және жалпақ жапырақты ағаштардан шайыр алу арқылы орманды өсіп тұрғанда пайдалану бойынша және химиялық өңдеу және орманды жанама пайдалану арқылы сүрек шикізатын тиімді, әрі кешенді пайдалану бойынша кәсіптік дайындау болып табылады.
Цель изучения дисциплины	Изучает виды прижизненного лесопользования - продукты, получаемые в результате подсочки хвойных и лиственных пород; значение подсочки леса в народном хозяйстве. Влияние подсочки на состояние дерева и качество древесины: динамику роста по диаметру и высоты, на качество плодоношения и количества плодов.
Пән мазмұны	Шайыр алудың пайда болу тарихы. Орманды өсіп тұрғанда пайдалану түрлері. Қылқан және жалпақ жапырақты ағаштардан шайыр алу нәтижесінде алынатын өнімдер.

Содержание дисциплины	Шайырдың физикалық және химиялық қасиеттері. Шайырды емдік мақсатта пайдалану. Шайырдың пайда болу физиологиясы. Технология подсочки сосны. Способы подсочки. Виды способов подсочки и карры. Биологические основы подсочки. Экология подсочки. Влияние погоды (температура воздуха и почвы, солнечный свет и ветер) на смолопродуктивность. Влияние лесоводственных, таксационных факторов (бонитет, тип леса, возраст дерева) на смолопродуктивность. Влияние подсочки на состояние дерева и качество древесины: динамику роста по диаметру и высоты, на качество плодоношения и количества плодов.
Пәннің құзіреттілігі	Пәнді меңгергеннен кейін бакалавр: білуі қажет: - орманды өсіп тұрғанда пайдаланудың жалпы ережелерімен танысып, орманды өсіп тұрғанда пайдаланудың түрлері және оларды пайдалануды жүзеге асыру жолдары мен ережелерін; шайыр мен шырын өнімділігін есептеу тәсілдерін; Қабылетті болу керек орман қоры аумағында шайыр өндіру шараларын ұйымдастыруда, оларды күту және қорғауда; Меңгеруі керек: - орман қоры аумағында жеміс-жидектердің қорларын анықтау және олардың түрлері туралы білімді, ормандағы азықтық өнімдерді дайындау бойынша жұмыстарды ұйымдастыруды, - дәрілік өсімдіктер мен саңырауқұлақ түрлерінен азықтық және техникалық шикізаттар дайындауды меңгереді. Құзіретті болуы керек: Пәнді игеру процесінде студенттер қазіргі ғылыми жетістіктер мен орманды жанама пайдалану бойынша шет елдердегі орман шаруашылықтардың алдыңғы қатарлы тәжірибелерін оқып үйренуде, сүректен басқа өнімдерді өндіру және қалпына келтіру сауалдарынан басқа, орманның барлық пайдасы ескерілген қосымша пайдалану туралы мәліметтерді алуда. После освоения дисциплины бакалавр должен: Знать: основные виды прижизненных лесопользовании; основные лесные породы, используемые для подсочки; пути рационального использования и охраны лесных недревесных ресурсов. Уметь: составить технологическую схему подсочки; определить смолопродуктивность хвойных и лиственных пород; рассчитать затраты и экономическую эффективность подсочки. Быть компетентным: в вопросах теории организации прижизненного лесопользования в государственном лесном фонде Республики Казахстан.
Қорытынды бақылау нысаны Форма итогового контроля	Емтихан Экзамен

Пәннің оқытылу мерзімі Продолжительность дисциплины	1 академиялық кезең (15 апта) 1 академический период (15 недель)
Әдебиеттер тізімі Список литературы	Негізгі / Основная: 1.Телишевский Д.А. Комплексное использование недревесной продук-ции леса.-М., Лесная промышленность, 2016. 2.Егоренко М.А., Медников Ф.А. Подсочка леса.-Минск, Высшая школа, 2013. 3.Рябчук В.П., Осипенко Ю.Ф. Подсочка деревьев лиственных пород.-Львов, Высшая школа, 2012. 4. Кентбаев, Е.Ж. Лесные культуры [Текст]: учебник / Е.Ж. Кентбаев, Б.А. Кентбаева; МСХ РК.- Алматы: Лантар Трейд, 2020.- 494 с. Қосымша/ Дополнительная: 5.Выродов В.А.,КислицынаА.Н., Глухарева М.И., және басқалар. Технология лесохимических